

HRVATSKA PANEUROPSKA UNIJA
FOEDUS PANEUROPÆUM CROATICUM

Glas

BROJ 23 • LISTOPAD 2008. • GODINA XIII

PANEUROPE

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA

EUROPSKA SUVERENOST U MULTIPOLARNOM SVIJETU – HRVATSKA 2009.

OPATIJA, 24. - 26. LISTOPADA 2008.

TRIBINE ☆ IZLOŽBE ☆ PREDSTAVLJANJE KNJIGA
☆ MEĐUNARODNI SKUPOVI ☆ DOGAĐANJA U HPEU

Nakladnik: HRVATSKA PANEUROPSKA UNIJA
 ZA NAKLADNIKA: prof. dr. sc. Pavo Barišić
 GLAVNI UREDNIK: Željko Obad, prof.
 U UREĐIVANJU OVOG BROJA SUDJELOVALI:
 prof. dr. sc. Pavo Barišić, akademik Mislav Ježić, Tomislav Čović
 SURADNICA U TEHNIČKOJ OBRADI: Ružica Špoljarić
 Prijevod tekstova: akademik Mislav Ježić, prof. dr. sc. Pavo Barišić, Jasna Čmelić,
 mr. Tatjana Cindrić, Jelena Obad, Tomislav Čović, Tomislav Horvatić
 FOTOGRAFIJE: Željko Obad i Tomislav Čović
 ADRESA UREDNIŠTVA: Zagreb, Jurišićeva 1a, telefoni: +385/1/ 48 13 435, 48 13 451, faks: 48 13 453
<http://www.hpeu.hr>
 E-mail: hpeu@zg.t-com.hr
 Prepress: Marijana Pekas, Tisak: Grafomark Zagreb
 Zahvaljujemo aktivistima HPEU na obavljenim poslovima u pripremi glasila

ZAGREB 26.-28. LISTOPADA 2007.

EUROPEIZACIJA U KONTEKSTU GLOBALIZACIJE - HRVATSKA 2009.

Međunarodna konferencija

Pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske u Zagrebu održana je međunarodna konferencija *Europeizacija u kontekstu globalizacije - Hrvatska 2009*. Konferenciju je otvorio predsjednik Hrvatske Paneuropske unije prof. dr. sc. Pavo Barišić, koji je, među ostalim, kazao kako 2007. obilježavamo značajan jubilej - 50. obljetnica potpisivanja Rimskoga ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju, institucionalnih temelja Europske Unije. Slavimo, dakle, jubilej kojim se kreće u novu fazu razvoja. Za Republiku Hrvatsku, koja je u poodmaklom stadiju pregovora za ulazak u Europsku Uniju, važno je da se otvara mogućnost daljnjega proširenja i da postoji izgled, kako je naznačeno u naslovu konferencije, da se to dogodi već 2009., kad se bira novi saziv Europskoga parlamenta.

Sudionicima su se obratili: predsjednik Međunarodne Paneuropske unije Alain Terrenoire, počasni predsjednik Međunarodne paneuropske unije dr. Otto von Habsburg, Gerard Bokanowski, glavni tajnik Međunarodne PEU, Kolinda Grabar Kitarović, ministrica vanjskih poslova i europskih integracija, Bernd Posselt, predsjednik PEU Njemačke i zastupnik u Europskom parlamentu, mgr. Francisco-Javier Lozano – apostolski nuncij, mr. sc. Martin Trenevski, predsjednik Makedonske PEU, Xhavit Beqiri, savjetnik predsjednika Kosova te drugi sudionici, čija izlaganja donosimo u nastavku.

Uz radni dio u Palači Dverce održan je svečani prijam u povodu 95. rođendana Otta von Habsburga u suorganizaciji sa Zakladom Hanns Seidel i Zakladom Otto von Habsburg uz glazbeni program koji je izvela Katja Markotić uz glasovirsku pratnju Krešimira Popovića.

Prof. dr. sc. Pavo Barišić,
predsjednik Hrvatske Paneuropske unije

Ove godine obilježava se značajan jubilej - 50. obljetnica potpisivanja Rimskoga ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju, institucionalnih temelja Europske Unije. Jubileji su poznati iz židovske tradicije kao godine u kojima su se opraštali dugovi. Prvotno su stari Židovi obilježavali svaku pedesetu godinu kao godinu u kojoj su se otpuštali dugovi, nekretnine su se vraćale prvim vlasnicima, sužnji puštali na slobodu. A od 1300. godine papa Bonifacije VIII. preuzeo je taj običaj u kršćansku tradiciju Europe, dajući u jubilarnoj godini obilnija oprostjenja. Otada se svakih sto, zatim pedeset te napokon svakih dvadeset pet godina po kršćanskom kalendaru obilježuje kao jubilej – godina oprosta dugova i grijeha.

Slavimo, dakle, jubilej u kojemu Europska Unija temeljem Reformskog ugovora, koji je pripremljen za vrijeme njemačkoga predsjedanja, a uskladen u Lisabonu, kreće u novu fazu razvoja. Za Republiku Hrvatsku, koja je u poodmaklom stadiju pregovora za ulazak u Europsku Uniju, važno je da se otvara mogućnost daljnjega proširenja i da postoji izgled, da se to dogodi već 2009. kad se bira novi saziv Europskoga parlamenta.

Sljedeći misaone zasade utemeljitelja Paneuropske Coudenhove-Kalergija, koji se zalagao za ideju političkoga paneuropskog ujedinjenje u vidu demokratske zajednice Sjedinjenih Država Europe, želimo iskoristiti jubilej za promišljanje daljnjega razvoja i strateških pravaca europeizacije u suvremenom kontekstu globalizacije.

1. Europeizacija

Pitanje je ide li europeizacija skupa s globalizacijom. Slažu li se ta dva procesa ili se međusobno isključuju, dopunjuju li se ili poništavaju? Riječ je o dva pojma koja su ponekad izložena velikim kritikama i prigovorima i koja se ne prihvaćaju bez vrijednosnog odnosa pa čak i isključivosti.

Pojam europeizacije mogao bi se opisati kao politički, pravni, gospodarski, društveni i kulturni postupak izgradnje europskoga identiteta koji se odvija nekoliko tisućljeća, a institucionalno se oblikuje na osobit način u posljednjih pola stoljeća povezivanjem europskih država u Uniju. U najširem značenju europeizacija je nastojanje da se 'postane više europskim', svojevrtni učinak europske integracije na politike zemalja članica i jačanje političkih institucija na europskoj razini. Ravnatelj Europskoga istraživačkog središta Keele u Engleskoj Robert Ladrech povezuje pojam europeizacije uz 'rastući postupak preusmjeravanja pravca i oblikovanja politike do stupnja da europska politička i gospodarska dinamika postane dio organizacijske logike nacionalne politike i političkog odlučivanja' (1994, 69).

Nema nikakve sumnje da se sve snažnije izgrađuje zajednička europska politika i autoritet europskih institucija prema nacionalnim vladama, ne samo na gospodarskom i monetarnom području uvođenjem zajedničke monete eura, nego i u drugim sferama Europska Unija postaje globalni igrač sa sve snažnijim tendencijama prema suverenosti.

2. Globalizacija

Poznati njemački teoretičar globalizacije Ulrich Beck usporedio je pokušaj definiranja globalizacije s bezizglednim nastojanjem da se puding prikuje za zid. Unatoč očitoj difuznosti predmeta, pri određenju globalizacije valja početi od procesa povezivanja čovječanstva koji je započeo prije pet stoljeća - Kolumbovim otkrićem Zapadne Indije 1492. i Magellanovom ekspedicijom koja je krenula iz Seville 1519. i vrativši se u kružnom putovanju u istu luku 1522. dokazala kako je zemlja globus. Proteklih pet stoljeća povezivanja i premrežavanja globusa trgovačkim i ratnim brodovljem, tehnikom i industrijom, znanostu i komunikacijama, satelitima i internetom, globalnim koncernima i međunarodnim organizacijama pokazalo je samo različite oblike, lica i naličja globalizacije.

U novije doba kao proces nadilaženja državnih granica globalizacija je dobila snažan zamah urušavanjem blokovske podjele svijeta, razvojem globalnih tržišnih principa i usavršavanjem komunikacijskih tehnologija. Kapitalistički se sustav pokazao nadmoćnim u globalnom širenju tržišnoga gospodarstva i prelazanju granica. Zoran je primjer, koji se često navodi, glasovita 'macdonaldizacija' globusa, uvođenje jednakog oblika prehrane i restorana diljem svijeta. U tom kontekstu moderna je globalizacija tržišnim zakonima gospodarstva podredila druge sfere ljudskoga djelovanja kao što su politika, religija ili umjetnost. Aktualna se globalizacija odnosi na rastuću globalnu povezanost i integraciju u gospodarskoj, društvenoj, tehnološkoj, kulturnoj, političkoj i ekološkoj sferi.

Američki je gospodarski znanstvenik Lester Brown suvremenu globalizaciju sazeo u jednom aforizmu koji glasi: Nekoć se običavalo kazati da Sunce nikad ne zalazi iznad Britanskoga Imperija. Danas pak ono zalazi iznad Britanskoga Imperija, ali ne zalazi iznad svjetskih carstava velikih globalnih koncerna kao što je IBM, Unilever, Volkswagen i Hitachi.

Izgradnja globalnoga tržišta i svjetskoga društva pokazuje fenomen urušavanja suverenosti nacionalnih država i u nekim elementima uvodi odvajanje tržišne ekonomije od moralnih pravila i institucionaliziranih sveza društva. Globalizacija je pokretanje snaga svjetskog tržišta i ekonomsko slabljenje država pa se pokazala kratkovidnom prema negospodarskim sferama ljudskoga djelovanja, reducirajući zbiljnost na gospodarsku dimenziju, odnosno na pojednostavljeno rečeno, slobodan odabir mjesta maksimiranja dobiti.

Benjamin R. Barber (r. 1939), američki politički teoretičar koji je postao poznat svojom uspješnicom Jihad vs. McWorld: How Globalism and Tribalism Are Reshaping the World (1996) ukazao je na pogibelj koju sa sobom nosi podivljali trend nekontrolirane globalizacije tvrdnjom: „Kapitalizam je tigar pun snage koji se može iskoristiti za oživljavanje gospodarstva, ali samo ako njegove snage kontroliraju državne i političke institucije. Globalizacija je ispustila ovog tigra iz kaveza i oslobodila 'divlji' kapitalizam, koji je, kao i oslobođeni tigar, počeo pokazivati svoje sklonosti divlje zvijeri.“

Globalizacija nas stavlja pred odluku - jesmo li za ili protiv. Oni koji su za smatraju da time zagovaraju širenje slobodnoga tržišta protiv svakoga oblika državne intervencije. Protiv globalizacije pojednostavljeno bi se moglo reći da ona uz sve svoje prednosti otvara velike potrese i rupe u društvu. Nekritični zagovaratelji globalizacije posve se pouzdaju u slobodu tržišta i zanemaruju institucionalni državni okvir koji ga omogućuje. O tome svjedoči poznata anegdota prema kojoj zagovornici globalizacije kazuju kako državu i politiku treba posve izbaciti iz igre i sve prepustiti jednostavnoj logici tržišta:

Pitanje: "Koliko ekonomista treba da bi se promijenila jedna žarulja?"

Odgovor: „Ne treba nijedan. Ako je država pusti na miru, ona će se sama promijeniti.“

Očito je ipak kako ta karikirana logika 'nevidljive ruke' svjetskoga tržišta ne samo da ne funkcionira nego često nosi velike žrtve sa sobom. Europske su države, po mojemu sudu, predugo čekale i previše toga propustile puštajući razmah negativnih učinaka globalizacije na vlastiti socijalni sustav i mnoge su se žrtve već našle u socijalnoj mreži. Zato je potrebno preokrenuti logiku i ne tražiti novac da bi se samo održavao životni standard ugroženih društvenih skupina, jer to je zadaća koja se pogotovu na dulji rok ne može ispuniti. Politika u europskim državama i na razini Europske Unije treba iznaći prave odgovore i zaštititi vlastite građane i njihovo blagostanje. Uostalom, znamo od Aristotela kako je to glavna zadaća politike i polisa, osigurati dobar život svojim građanima. Ako zaštitite povijesne tečevine pravne i socijalne države u Europi pred divljim izazovom globalizacije, onda će i drugi dijelovi svijeta koji to nisu imali slijediti taj europski primjer i model, a ne obratno.

3. Europski odgovor na globalizaciju

Europeizacija u smislu jačanja europskoga političkoga, gospodarskoga i kulturnoga identiteta može se u tom smislu promatrati kao primjeren odgovor u četiri osnovna elementa koja karakteriziraju globalizaciju: povećan opseg međunarodne trgovine, porast inozemnih investicija, veće značenje globalno djelujućih koncerna i napokon smanjenje značenja nacionalne države. Posljednji element može se upotrijebiti kao argument u raspravi s euroskepticima u Hrvatskoj i drugim zemljama. Nacionalna je država u globalizacijskom procesu ionako izgubila značenje kakvo je imala primjerice u 19. stoljeću. Pojam suverenosti promijenio je svoje značenje. Nema više suverenih država koje mogu potpuno neovisno djelovati o svjetskim organizacijama i zatvoriti se od tržišta. Takvi bastioni krute suverenosti pokušavaju se održati samo u Sjevernoj Koreji, Kubi i sličnim tvorevinama koje djeluju kao dinosauri, stvorenja iz nekog drugog vremena. Zato prenošenje dijela suverenosti europskih država na zajedničke institucije Europske Unije nije zapravo njihovo slabljenje nego jačanje i bolja zaštita vlastitih interesa i probitka građana nego što bi to mogle učiniti samostalno.

Prvi panel u večerašnjem programu konferencije, na kojemu će sudjelovati predstavnici iz Hrvatske, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Kosova i Francuske, uvest će nas u problematiku i iskustva vezana uz procese europeizacije i globalizacije u zemljama Jugoistočne Europe. Premda su zemlje i narodi iz tog dijela Europe tek dostigli elemente državne suverenosti, a neki nisu ni ta pitanja razriješili, nalaze se pred velikim izazovom kako se nositi s globalizacijskim procesom. Europeizacija se čini pravi put rješenja toga kako se zvalo u 19. stoljeću 'Istočnoga pitanja', a sada bismo ga mogli nazvati 'Jugoistočnim pitanjem' Europe.

Zauzmimo se stoga, dragi paneuropski prijatelji, za što brži ulazak svih zemalja ove regije u Europu. Neka Republika Hrvatska kao 28. članica krene u konvoju prva u EU, a neka se proces završi, kako je Paneuropska Unija usvojila u sarajevskoj rezoluciji - 2014. na stotu obljetnicu početka urušavanja Europe koja je tada bila predvodnica svjetske politike.

Gerard Bokanowski, glavni tajnik Međunarodne PEU

Mgr. Francisco-Javier Lozano - apostolski nuncij

Budući da je jedna od tema naše konferencije globalizacija, rekao bih da je to misao o kojoj ponekad razmišljamo u smislu proširenja Europe. Jasno je također da je, ukoliko želimo iskoristiti prednosti globalizacije i prednosti europske potpore, iznimno važan novi reformski ugovor koji je usvojen. Potpora će biti uvjetovana nekom vrstom regionalne samoorganizacije. Vi znate koliki su bili naši napor i u zagovaranju Kosova, pružajući potporu našem paneuropskom prijatelju predsjedniku Seidiju i njegovoj politici, te drugim prijateljima s Kosova.

Kao ključ globalizacijskog procesa pred nama je glavna uloga Paneuropske Unije za stabilnost jugoistoka Europe. Kada ćemo na budućim konferencijama promišljati ove probleme, važno je promisliti i o pitanju povratka Rusije na Balkan o kojem je govorio predsjednik Putin. Moramo promišljati činjenicu da Rusija sada svoj interes možda ne vidi u rješavanju problema Kosova, već u zadržavanju tog pitanja neriješenim. Institut za sigurnosne studije u kojem su aktivni brojni političari i stručnjaci ističe kako je cilj Rusije povratak na međunarodnu scenu i stjecanje komparativne prednosti u odnosu na Europsku Uniju i na Balkan. Nadalje, iskorištavanje podjela unutar Europske Unije i među njenim državama članicama, kao i podjela između Europske Unije i Sjedinjenih Država. Ovo su neke moje misli u vezi s temom globalizacije. Naravno, imat ćemo priliku čuti mišljenje brojnih stručnjaka, članova parlamenta, kako hrvatskog, tako i Europskog. S obzirom na moju ulogu uvodničara ovog skupa, želio sam samo naznačiti neke pravce kojima bi naša rasprava mogla krenuti. Dao sam sve od sebe kako bih uspješno odradio svoju ulogu, zahvaljujem organizatorima i predsjedniku.

Činjenicu da ste vi među prvima zagovarali i promovirali europske vrijednosti svih naroda u Europi, u skladu s njihovim identitetom, bez odricanja od ijednog elementa bogatstva koje čini taj europski identitet, dopuštam vam da budete glavni protagonisti u takvoj stvarnosti kakva je danas, a koju nazivamo Europskom unijom. Kao što je glavni tajnik rekao i zadovoljan sam što to mogu ponoviti, vaša organizacija, vi kao prijatelji Hrvatske, spremni ste pomoći Hrvatskoj u njezinom približavanju EU. Sveta Stolica, kao što je to vama dobro poznato, čvrsto podržava Hrvatsku i njezino punopravno članstvo u EU jer Hrvatska jest dio Europe i europske obitelji. Hrvatska je nesumnjivo, to ponavljam radi naših prijatelja iz drugih zemalja, dio Europe i mora biti potpuno integrirana u gospodarskom i društvenom smislu jer, dragi prijatelji, biti ćemo obogaćeni pristupanjem Hrvatske kao države i njenog naroda u sastav država EU.

Vi prijatelji koji ste došli izvana dopustite da vam kažem da je ovo vrlo posebna zemlja. Ovdje sam već četiri godine, a dugi niz godina iz osobnih razloga pratim Crkvu u Hrvatskoj. Imao sam se priliku uvjeriti da je Hrvatska posebna zemlja s bogatom i dugom tradicijom. Još od vremena Rimskog carstva Hrvatska je bila u prvim redovima europske zajednice i to je ostala kroz cijelu svoju povijest. Identitet ove zemlje, kulturno gledajući, je doista vrlo jasan. U ne tako davnoj prošlosti kada je sačinjavala dio Jugoslavenske federacije, bila je samo jedan dio te zajednice koja se zvala Jugoslavija, ali je uvijek zadržala i isticala se svojim specifičnim vrijednostima. Svima su one bile poznate, osobito mislim na kršćanske vrijednosti. Ako kažemo da se u Hrvatskoj 87% stanovništva izjašnjava katolicima, to je čista statistika, ali ako kažemo da Hrvatska ima najveći postotak ljudi koji redovito nedjeljom pohađaju svetu misu i da Crkva u Hrvatskoj prednjači u broju duhovnih zvanja u Katoličkoj Crkvi, to su činjenice koje govore same za sebe.

Još vas želim podsjetiti, dragi prijatelji, da kada hrvatski građani razmišljaju o sebi i kada o sebi govore drugima, kao jedna od bitnih karakteristika njihova identiteta jest katolicizam, pripadnost kršćanstvu odnosno Katoličkoj Crkvi. Kao kršćani i kao katolici, Hrvati su bili sposobni i uspjeli su prevladati i preživjeti jednu vrlo tragičnu sudbinu, odnosno rat kao činjenicu koje smo se svi mi odrekli, kao i naši srpski prijatelji. U zaključku bih vam htio zaželjati mnogo uspjeha u radu ove konferencije, kao i u vašim uvjerenjima kada je riječ o paneuropskoj stvari, paneuropskim ciljevima, o vašoj potpori Hrvatskoj u njezinom pridruživanju Europskoj uniji i u kršćanskim vrijednostima koje pokreću sve vas.

Neven Pelicarić, pomoćnik ministrice vanjskih poslova i europskih integracija

Hrvatski uspjeh i primitak u punopravno članstvo Europske unije znači i najavu kraja rješavanja jednog velikog neriješenog pitanja europskog identiteta i najavu zatvaranja, odnosno popunjavanja crne rupe Europe s europskim vrijednostima i standardima. Europeizacija, u ovom kontekstu, znači jednostavno uvođenje tih vrijednosti i standarda, i poboljšanja svekolike kakvoće prostora koji bivaju europeizirani.

Svaka "eizacija" podrazumijeva zajedničke standarde, tako da se u ovom slučaju može govoriti o onom što je najbolje i onom što je zajedničko svim Europljanima. Osim samog duha Europe, sve to "dobro" stoji izrečeno i zapisano i na brojnim stranicama *acquisa*, pa se europeiziramo i samim procesom harmonizacije s *acquisom*, odnosno ujednačavanjem svih zakona, vrijednosti, a i načina života s onim najboljim što Europa pozna.

Zajednički standardi također predmnijevaju – u pravilu – svodenje na zajednički nazivnik – a to je ujedno i rezultat procesa donošenja odluka koji se zasniva na konsenzusu – pa u tom smislu europeizacija ne znači nešto strano, neuhvatljivo i nametnuto – već nešto što je upravo suprotno – ono što je zajedničko, relevantno, blisko i nameće se samo po sebi. Europeizacija znači postajanje onim što je 400 milijuna Europljana odlučilo da je najbolje za sve nas skupa.

Što takva europeizacija znači u kontekstu globalizacije? Globalizacija je složen proces koji se često definira iz kulturološke, gospodarske ili političke perspektive. Kao rezultat globalizacije imamo nastavak gospodarskog rasta, povećanje životnog standarda i kupovne moći, bolju komunikacijsku uvezanost i slobodniju trgovinu no ikad do sada. Ipak, ta ista globalizacija je, baš zbog svoje otvorene komunikacije, stvorila i očekivanja iznad realnih mogućnosti te, time, i frustriranost kod onih sudionika procesa koji misle da nisu dovoljno dobro prošli u njemu, odnosno, koji misle da je djelovanje globalizacije po njih negativno ili čak pogubno.

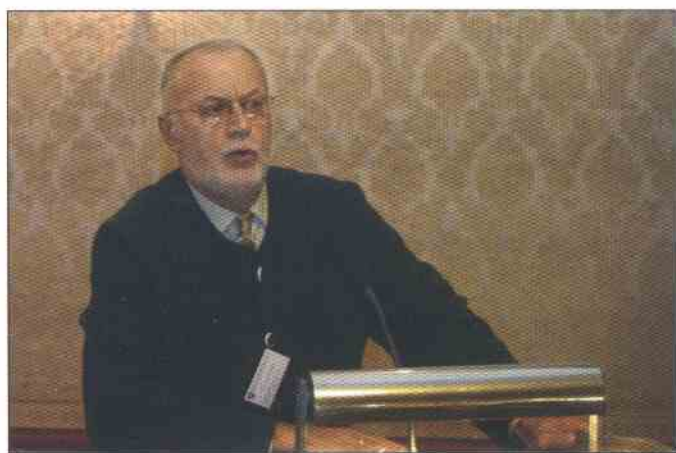
Europeizacija i globalizacija su paralelni procesi koji se međusobno nadopunjavaju, sukobljavaju i dijelom anuliraju. Potpuno otvorena utrka s jasnim pravilima koja vrijede za sve, kakvo je i tržište EU, a sve više i globalno tržište pod utjecajem globalizacije, mora biti zastrašujuća za male i slabe igrače koji na nju nisu navikli. Stoga je priprema u manjem klubu od koristi za sudjelovanje u većem, te je europeizacija – u gospodarskom smislu – između ostalog i dobra priprema za obranu od negativnih elemenata globalizacije.

Kao zajednica koja je osnovana s ciljem izgradnje zajedničkog tržišta ali i zajednice zaštite vrednota koje na sami vrh stavljaju ljudske i nacionalne slobode, te zaštitu kulturnog naslijeđa, utemeljivači Unije htjeli su pod svaku cijenu ukloniti razloge koji bi mogli dovesti do izbijanja novog rata u Europi. Iz priloženog vidimo da su to i postigli i danas takva bojazan, za zemlje koje su integrirane u Uniju, ne postoji. Razvoj zasnovan na stalnoj evoluciji koja isključuje radikalne promjene i uzima u obzir svaki pa i najmanji glas, uklanja mogućnost revolucionarnih mijena, ratova i sukoba – svega onoga što je toliko puta zadesilo naš kontinent, i onoga čega se mi u Hrvatskoj i te kako dobro sjećamo.

Europska unija stoga, europeizacijom, upravo nudi zaštitu od negativnosti i ekstremnih nuspojava globalizacije. Unija kao takva štiti članice i svakoga unutra od onog lošeg, dok istovremeno snaži kompetitivnost gospodarstva prema van, podupire zaštitu kulture i zaštitu etničke i nacionalne raznolikosti, te na kraju, što je također vrlo važno, kao veliki blok i sama donekle uvjetuje samu globalizaciju.

Integracija u EU je ono što želimo za sebe, ali i za sve druge oko nas jer Uniju doživljavamo kao istinski klub zemalja visokih civilizacijskih vrijednosti, gospodarskog rasta, sigurnosti i – što je najvažnije – zonu slobodnu od sukoba i ratova.

Prof. dr. sc. Fahrudin Šebić,
potpredsjednik Paneuropske unije Bosne i Hercegovine

Što se tiče naše današnje teme, iz pozicije ove tri odrednice: globalizacije, Europske Unije odnosno europeizacije i ovog jugoistočnog dijela Europe, potrebno je naglasiti kako svaki od tih pojmova ima svijetlu stranu, ali i onu drugu koja nas neprekidno upozorava da upravo te strane ovih procesa bolje sagledavamo i nalazimo prave odnose prema tome. Ako je riječ o globalizaciji, to je u priličnoj mjeri u svjetskoj literaturi, pa i u žargonu kompromitiran termin, pojam i sadržaj. Međutim, svi smo svjedoci, ne samo svjedoci nego i aktivni korisnici mnogih vrlo pozitivnih efekata globalizacije. Kad govorimo o tome i kad ti „valovi globalizacije“ dopijevaju i do naših obala, potrebno je voditi računa i o njima, ali isto tako upozoriti i na one aspekte globalizacije za koje ne bismo željeli da nam se vraćaju na način kao što se oni odvijaju u svijetu. Jedan od bitnih efekata jest, kao što je poznato, rast svjetskog siromaštva. Ako malo sagledamo podatke i efekte globalizacije, vidjet ćemo da jedna petina stanovništva u zemlji koja živi s visokim dohotkom raspolaže sa skoro devedeset posto svjetskog bruto proizvoda. Ta ista petina raspolaže s osamdeset i dva posto svjetskih izvoznih tržišta, šezdeset i osam posto stranih direktnih investicija, i tako dalje. Ne bismo željeli, kad govorimo o globalizaciji i kad smo svjesni njenih pozitivnih efekata i uživamo u njima, istovremeno ne upozoriti na to.

Konačno, ovaj treći aspekt koji se odnosi na naš jugoistočni dio Europe. Kao što je i moj prethodnik govorio, moram spomenuti sve poteškoće kroz koje prolazi ovaj dio svijeta, koji je posljedica mnogih povijesnih i političkih, da se tako izrazim „nanosa“, koji su ovaj prostor zapljuskivali s mnogih strana. Isto tako, moramo afirmirati vrijednosti jugoistočne Europe, jer kad bismo malo osvježili naše pamćenje u ovome povijesnom aspektu, sigurno je da bismo našli ogromne dokaze i doprinose činjenici da jugoistočna Europa, bez obzira na nedavne aktualne teškoće i probleme, u mnogim svojim oblicima i pojavnim manifestacijama zaista pripada Europi.

Martin Trenevski, predsjednik PEU Makedonije,
bivši ministar iseljništva i veleposlanik Republike Makedonije

Što se tiče europeizacije, koja je jedna od tema ove konferencije, mi u Makedoniji ovaj problem doživljavamo u smislu unapređivanja regionalne suradnje. To je za nas apsolutni prioritet i u tom smislu ulažemo velike napore da izgradimo što bolje odnose sa svim našim susjedima, iako iskustva iz bliže i dalje povijesti nisu baš najsretnija. Suočavamo se s realnošću i prije svega nudimo politiku otvorenih granica, regionalne suradnje, regionalnog povezivanja.

Što se tiče globalizacije, ta je ideja stara najmanje stotinu godina. Naš poznati revolucionar, Goce Delčev, vjerujem da ste svi čuli za njega, još je 1903. izgovorio misao: „Ja razumijem svijet kao jedno

polje za kulturni napredak“. Ovo bi moglo evoluirati i u gospodarski napredak i suradnju na ostalim poljima. Mi smo mala zemlja i ne možemo biti veliki faktor, ali su valovi globalizacije neupitno prisutni, kao što su Internet ili Coca-Cola koja je bila spominjana, tako da nismo po strani tih procesa. Držimo do onoga što je Mislav prethodno spomenuo, da se ne gubi identitet, ono što je kulturna i ostala baština Makedonije. Iako smo mala zemlja smatram da smo dosta pridonijeli i u prošlosti i u novijem razdoblju. Nastojat ćemo davati svoj prinos u širenju komunikacija, suradnje, razumijevanja vrijednosti koje nas povezuju. S time bih završio, hvala još jednom na mogućnosti da vam se obratim i puno uspjeha.

Mr. sc. Xavit Beqiri, savjetnik predsjednika Kosova

Identitet, globalizam i europeizam - jedno kosovsko viđenje

1. Bitka za identitet

Je li to samo iracionalno uznemirenje ili istina koja se ne može lako progutati, strah malih zemalja za njihov ugrožen identitet od burnog utjecaja velikih kultura? Naspram ovog, ne toliko retoričkog pitanja, danas se nitko ne može odnositi indiferentno, a ponajmanje to mogu zemlje jugoistočne Europe koje imaju pretenzije postati dio europske zajednice dok se istovremeno očajno bore za očuvanje svog kulturnog i nacionalnog identiteta. Kulture manjih nacija tradicionalno su podvrgnute stalnom utjecaju kultura velikih.

To nepisano pravilo od početka naše civilizacije provlači se kroz sva vremena i sredine. Sadašnja nepredvidljiva dostignuća informacijske tehnologije umanjila su svijet, jer za par minuta možemo saznati o događajima iz najzabačenijih dijelova globusa. Ovim ritmom dopiru i u male zemlje trendovi koji karakteriziraju scenu velikih, naročito u dijelu koji se naziva svijet komercijalne umjetnosti; maratonske tele-

novele, elektronička pop-muzika i druga ostvarenja svakodnevnog kiča, preko noći se uvoze za bagatelnu cijenu, često i besplatno putem interneta ili neovlaštenog umnožavanja CD-a koji preplavljaju tržišta kozmičkom brzinom.

Stoga nije neumjesna briga za nacionalne kulture naspram ubrzanog isprepletanja i stapanja takozvanih sitnih kultura u jednu globalnu kulturu koja se u najvećem dijelu zasniva upravo na pravilima velikih političkih, ekonomskih i kulturnih sila.

Nepobitno je da će u ovome aspektu sutrašnji svijet biti siromašniji, jednostavniji, uniformniji, iako će on istovremeno biti i pragmatičniji i komotniji. Tako da se naša svakodnevica nema što više zatvarati samo u unutrašnje probleme, jer je teško biti indiferentan naspram svega onoga što se zbiva u drugom svijetu. Međutim, neindiferentno držanje pretpostavlja pozicioniranje. Oscar Wilde poručio je da neindiferentni možemo biti samo za stvari koje nas ne zanimaju, koje nas ne dotiču. U carstvu dinamike našeg vremena odjekuje iluzorno nezainteresirano držanje prema sveopćim problemima kojima se suočava čovječanstvo, kao što su ratovi i neriješeni sukobi svugdje po svijetu, prijetnje međunarodnog terorizma, antagonizmi o abortusu, opasnost od HIV/AIDS-a, globalnog zatopljenja i tako dalje.

2. Tragika samozatvaranja

Strah od otvaranja prema drugima, ponajviše prema zapadnim kulturama, mnoge je zemlje doveo do zlokobnoga samozatvaranja u svojim ljušturama. Ovo samozatvaranje, razumije se, bilo je mnogo tragičnije po nacionalne kulture tih zemalja nego vanjski utjecaj. Jednom riječju, nijedan kulturni imperijalizam ne može biti štetniji za jedan kulturni identitet od samozatvaranja i izolacije unutar nacionalnih ili državnih granica. Stoga je svako tako nastojanje osuđeno na propast, jer očuvanje kulturnog identiteta s takvim iracionalnim metodama samoizolacije u svoje nacionalne ljuštore samo vodi do jednog samožderanja tog identiteta.

Dakle, nacionalni i kulturni identitet čuva se i unaprjeđuje samim postajanjem dijela modernog i u pozitivnom smislu riječi koji je paradoksalno u pravu onaj koji nameće nestajanje mnogih oblika tradicionalnog života, ali koji istovremeno svakoj kulturi, odnosno društvu otvara mnoge mogućnosti kretanja unaprijed. Ukoliko bih pokušao cijelo to klupko pojednostavniti, poslužio bi se izrazom: *Biraj i uzmi!*

3. Europeizam viđen iz perspektive moje zemlje

Zapadna Europa, makar deklarativno, namjerava ukinuti granice za zemlje Balkana te ukinuti i druge barijere koje onemogućavaju normalnu komunikaciju i potrebno upoznavanje između nacija, kultura i različitih tradicija što skupa čine jedan interesantan mozaik. Nestajanje tehničkih prepreka kao što je zatvaranje administrativnih granica, nametnuti sistem viza za građane zemalja ne-članica Europ-

ske zajednice, ne samo da bi pomogao nego bi i ubrzao nepovratni proces razgradnje prepreka između zemalja zapadne i istočne Europe. Ti su razdori pola vijeka hranjeni fizičkom i ideološkom podjelom kontinenta još od kraja drugog svjetskog rata pa do rušenja berlinskog zida, stoga je i logično da se ne mogu ukinuti preko noći. Ali razdori su počeli nestajati jer su plodovi duševnog preporoda naroda bivšeg istočnog bloka neosporni. Neke zemlje toga bloka su se već učlanile u Europsku zajednicu, druge su na putu tog učlanjenja dok preostali dio zemalja koje su još daleko od željenog cilja užurbano rade na ispunjenju uvjeta za članstvo u Europskoj zajednici.

Međutim, nemogućnost normalnog kretanja ljudi u oba pravca odgađa za buduću čas ujedinjenje svih zemalja Europe u jedinstvenu strukturu. Sloboda je kretanja jedno od zlatnih pravila demokracije, ali začudo nekim zemljama koje sanjaju biti dio deklariranog jedinstva, sama Europska zajednica nameće teški režim viza i drugih birokratskih smetnji. Čovjek ne može ne pomisliti da Balkan živi kao geto. Ovo je jedan paradoks *sui generis*. Tko je građanin Kosova ima čast ovo doživljavati u dvostrukom omjeru. Dok na Kosovo može ući i iz njega izaći tko god i kada želi, nalik na dvorište svog ognjišta, njegovi su stanovnici takoreći zatvoreni u karantenu, tako da bez viznog režima mogu ići samo u tri susjedne zemlje: Makedoniju, Albaniju i Crnu Goru. Preostali svijet za njih je i nadalje zabranjena zona.

Jean Claude Empereur, potpredsjednik Francuske PEU

Želio bih nešto dodati o globalizaciji o kojoj smo govorili. Europljani trebaju imati geopolitičku percepciju svijeta, geopolitičku percepciju globalizacije. To je itekako važno, jer kada govorimo o europskom prostoru, treba vidjeti koju ulogu igra i koje mjesto zauzima u procesu globalizacije o kojem smo danas čuli u svakom govoru. To je proces koji unosi određenu nestabilnost. Globalizacija zasigurno nije nešto što samo donosi mir, sreću. Ona donosi i veliku kompetitivnost, žestoku borbu, vrlo snažne tenzije između bogatih i siromašnih. Možemo reći da više od polovice svjetskog stanovništva gladije. Budući da Europljani žele biti solidaran narod, oni moraju pokazati svoju velikodušnost i na taj način voditi geopolitičku strategiju koja će biti naš jamac budućnosti. Ne smijemo ostati paralizirani u odnosu na globalizaciju, jer ukoliko ne reagiramo, postat ćemo žrtve tog procesa za petnaestak godina. Stvari se vrlo brzo odvijaju.

Zaključit ću razmišljanjem da uz geopolitičku komponentu Europa treba biti svjesna da ona mora postati suverena snaga. To ne znači da će ona biti, ili da bi morala biti agresivna i da može raditi što želi. Ali mora prekinuti stari koncept o kojem je, primjerice, govorio francuski filozof Jean Bodin, kad je pojam suverenosti vezao isključivo uz državu.

Europa sebe mora vidjeti kao novi entitet. Ona mora postati, jednostavno rečeno, vlasnik svog prostora. To ne znači da mora prekinuti bilo kakve partnerske odnose s nekim zemljama s kojima možda druge zemlje članice to ne žele, no ono što Europa mora učiniti jest usprotiviti se ovoj „McDonald's kulturi“, a isto tako mora biti spremna i momentalno reagirati na „svjetski nered“. Upravo sam vam zbog toga htio govoriti o ova tri razmišljanja koja su, vjerujem, povezana s govorima koje smo danas imali priliku čuti. Sada ulazimo u novu fazu Europe. Jugoistočna će Europa ući u novu Europu koja će se morati na drugi način suočiti s problemima globalizacije. S druge strane, računamo na vaš vrlo brzi ulazak u našu veliku europsku obitelj, kako biste nam mogli osim vaše povijesti donijeti i nove ideje. To je ono što čini samo naslijeđe i korijen Europe. Svi znamo o čemu ovdje govorimo. Isto tako, trebamo biti spremni prihvatiti razne promjene, razne transformacije. Vidjeli smo kako smo prije nekoliko desetljeća napravili s francusko-njemačkim prijateljstvom. Trebamo se, dakle, prilagoditi novim izazovima i uspostaviti uistinu mirne i prijateljske odnose između zemalja koje su možda nekada imale i određene konflikte i sukobe. Upravo je zato Europa u susret globalizaciji, jedan, recimo kolokvij, koji je vrlo interesantan i o kojem mi u Europi puno razmišljamo, a ono što je bitno jest da se znamo efikasno suočiti s njime.

Dr. Otto von Habsburg, počasni predsjednik Međunarodne Paneuropske unije

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo, dragi prijatelji. Upravo dolazim iz Pariza sa sastanka „Europske akademije za Europu“. Bio je to doista upečatljiv skup. Priznajem da nisam očekivao da će to biti tako. Sve nacije, sve akademije pojedinih zemalja bile su na tom skupu.

Dragi prijatelji, htio bih vam reći da sam pun optimizma nakon onog što sam doživio u Parizu od predstavnika različitih skupina, ali i predstavnika novih sredina koji su nam se pridružili.

Predstavnici akademija zaista su dobro društvo, a što mi se posebno svidalo jest da je Hrvatska bila sjajno zastupljena. Moram spomenuti ime toga Hrvata koji me doista oduševio – g. Emilija Marina, člana Akademije u Parizu. Ono što je on iznio zaista ga je učinilo jednim od najboljih govornika toga akademskoga skupa. Za svoj govor dobio je najveći aplauz. To je pokazalo kakve sve vrijednosti postoje u Hrvatskoj, a aplauz koji je dobio mnogo govori, jer znamo da takva društva znaju biti i blazirana, i pomalo umišljena.

Mislim da su u svezi s organizacijom spomenutog skupa bile važne dvije stvari koje su tome pridonijele. Naime, primjedba da se na tom skupu uglavnom i izravno govori o važnosti religije, o važnosti duha i da sam u svom govoru postavio temeljno pitanje malih nacija.

Dakle, odjednom se tamo pojavio onaj duh kulture, religije i naposljetku za nas i još nešto treće: činjenica da je Mediteran nešto što ljude povezuje a ne razdvaja. To je jedna od onih stvari koja pokazuje kako je Europa velika i ima široke obzore. Mi se ne bavimo samo tricama i kućinama, govoreći samo o sebi nego razmišljamo i u širim kontekstima. Navest ću vam još jedan primjer koji me se dojmio. Početkom ove godine, čitajući američke novine, koje čitam vrlo često, uočio sam da su se promijenile. Te nas novine baš i ne vole, to moram reći, ali bilo je vrijeme kada su u američkim novinama europske vijesti bile negdje na zadnjoj strani, a sada se američke novine bave s nama Europljanima, mi smo na prvoj stranici – zahvaljujući upravo naporima g. Sarkozyja i onih koji ga podržavaju.

Činjenica je također da je Europa ponovno u središtu zbivanja, a mi zapravo – osim na nekoliko mjesta – nismo ništa za to učinili. Zapravo, da smo u orbiti pridonijeli su događaji. I opet smo u situaciji koju osjećam poput časa milosti za Europu, stoga sam sretan što sam večeras ovdje s vama Europljanima koji ste pokazali vjeru u vlastitu naciju, u našu naciju, dame i gospodo. Time ste zapravo zacrtali smjer kojim treba krenuti i pokazali mogućnosti koje nam stoje na raspolaganju. Meni su uvijek predbacivali da sam suviše optimističan, ne znam je li to točno. Ja uvijek upućujem svoj pogled na slijedeće, na budućnost.

Želim naglasiti da se susrećemo u vrijeme koje je vrlo važno, to je vrijeme u kojem imamo nevjerovatne mogućnosti koje nam stoje na raspolaganju. Možemo zapravo reći da se radi o zaokretu za Europu. Npr. u današnjoj Francuskoj osjeća se potpuno drugačija atmosfera nego što je to bilo prije, u javnosti se čuju posve drugačije misli, Europa je u «vormaršu», napreduje. To se vidi i po tome kako o nama pišu Amerikanci. Zato moramo upravo mi, čak ako nas i mladi zovu starim Europljanima, shvatiti da nije zapravo samo riječ o nama niti da se sada piše oda prošlosti. Ne, sada smo pred najvećim svitanjem, osvitoš izazova za koje se trebamo pripremiti. To je nešto poput garnizona iz Kisega – ovdje za Hrvate.

Dragi hrvatski prijatelji, nadam se da će oni koji su na odgovornim vodećim mjestima spoznati koju ključnu poziciju može zauzeti Hrvatska, koje će ključne zadaće pripasti Hrvatskoj. To će se pokazati u skoroj budućnosti, budućnosti koja se već sada ocrtava, ali važno je da mi ne zaspimo i posustanemo. Propustili smo već neke važne prilike i to nije bilo dobro niti za nas, a niti za one kojima smo povjerovali budućnost. Zato je dobro što smo se sastali, a potrebno je naoružati se optimizmom, koji nam i povijest opravdava jer nam je potreban optimizam, kako povijest ne bi prošla mimo nas. Sudionici smo povijesnoga vremena u kojemu moramo i mi biti akteri. Nedavno sam pročitao govor francuskog predsjednika. Čak sam i bio sudionik izborne kampanje toga predsjednika stoga što sam osjećao da taj čovjek mora biti predsjednik. Malo ljudi to zna.

Nedavno prije izbora, izašla je mala knjižica na francuskom koju je g. Sarkozy napisao za stranku, a budući da je na francuskom, malo ju je ljudi pročitao. Ja sam je pročitao. U toj knjižici Sarkozy je napisao nešto što se ne smije reći i pomislio sam da taj čovjek čini samoubojstvo. Usudio se otvoreno spomenuti da je vjernik, što je zapravo fantastično, govoriti o religiji i o religioznim zadaćama i moralu. Znamo da ima intelektualaca, kao što ih je bilo i u prošlosti, koje to smeta. I mene su napali i zamolili da izbacim iz svoga govora u Parizu na skupu akademija neka mjesta o religiji.

Jako me veseli što je predsjednik Sarkozy rekao u svom zadnjem govoru o Mediteranu. On razmišlja o Mediteranu kao jedinstvenoj cjelini s kojom se i on želi povezati. To će biti stožer razvoja, moramo gledati preko ruba našeg horizonta, šire, a Hrvati bi trebali biti energičniji više nego do sada. Hrvati imaju pravo na Europu i to pravo moramo nametnuti jer to će biti prvi veliki korak u dobrom smjeru.

Danas je za nas došlo vrijeme kada moramo iskoristiti svaku mogućnost, naša zadaća za Hrvatsku je teža, jer bismo morali lupiti šakom o stol i zahtijevati da ta nesretna politika protiv Hrvatske konačno prestane. Mogu navesti jednog prominentnog Engleza kojeg sam uvukao u diskusiju o Hrvatskoj i o ponašanju pojedinih europskih država prema Hrvatskoj i kako se diskusija približavala kraju on me je povukao za rukav i u tzv. «času istine» kazao: „...dajte molim Vas, shvatite, ne možemo dopustiti da još jedna katolička država dođe u EU.“ To je ta realnost, dame i gospodo, s kojom moramo računati. U svezi s takvim idejama i s obzirom na određene političare, koji još uvijek ne mogu zaboraviti svojedobnu bitku u kojoj je sudjelovala španjolska Armada, dakle ljudi zaostali u prošlosti, koji bi nakon tolikih godina željeli promijeniti tijek te bitke kroz bitke za članstvo Hrvatske u EU. Ne navode se europski argumenti, argumenti s kojima se suočavamo argumenti su te vrste. Takvim se argumentima moramo suprotstavljati, jer je to važno za buduće naraštaje - za našu djecu i unuke. Dame i gospodo, treba lupiti šakom po stolu i poduzeti nešto protiv toga. Još će u budućnosti biti svakakvih mogućih i nemogućih intriga protiv Hrvatske, one neće prestati.

Kad se samo sjetim nekih operacija na sudu u Haagu, kakve su se tamo sve gluposti znale događati. Moramo biti svjesni da će se i dalje iznalaziti razni izgovori kako bi se spriječio nastavak ujedinjavanja europske Europe. Sada se vodi bitka za Europu, dame i gospodo, kao što je to često u povijesti znao biti slučaj. Zato još jednom spominjem govor francuskoga Predsjednika kad je rekao da je Sredozemlje more koje povezuje EU i koje je od velikog značenja za EU. Ono će igrati važnu ulogu u Europskoj uniji. Naime, u EU će jednoga dana postojati neki drugi oblik konfederacije nego ovo o čemu mi sada raspravljamo, iako mi moramo nastaviti naše rasprave o Europi, o budućem razvoju Europe. Na Sredozemlju je i Maghreb, pa Mashrek s Turskom, drugim riječima tu je budućnost, kontinentalna perspektiva velikoga porasta značenja Sredozemlja. Moramo i o tome voditi računa.

Kad sam bio u Europskom parlamentu, otada je prošlo već mnogo godina, pitali su me kako se osjećate kao parlamentarac. Odgovorio sam „Sjajno“. Nakon toga su me pitali, nije li mi žao što nisam postao carem. I na to sam sasvim iskreno odgovorio „Ne“, jer kad ste na takvoj funkciji povezani ste s brojnim neugodnim situacijama. Npr.

kad sretnete magarca morate se prema njemu odnositi drugačije nego drugi ljudi, a kao parlamentarac možete otvoreno reći što mislite, ne morate biti posebno obazrivi i osvrtni se hoće li vas netko čuti ili ne. Ako ste poglavar neke države onda morate, dakako, biti uljudni i kurtoazni. Kad sretnete čak i kakvog magarca, oslovit ćete ga s „Vaša ekscelencija“, a kad ste parlamentarac i sretnete magarca možete mu otvoreno reći da je magarac.

Kad se radi o pitanjima potpore Hrvatskoj uvijek smo stajali uz Hrvatsku, jer smo vjerovali u Hrvatsku. Pri tom se nije radilo o nekim više-manje praktičnim pitanjima i aspektima. Ja sam također imao prigodu pozabaviti se s hrvatskim junakom za kojega nam cijelo vrijeme neki ljudi govore neistine - što je ta osoba napravila a što nije napravila. Ja sam ga u doba rata upoznao i sve što se o njemu tvrdi, on to nije učinio. Drugo, isto tako imao sam prigodu ustanoviti da se stalno izmišljaju izlike kako se Hrvatsku ne bi primilo u Europsku uniju. Moram priznati da baš nisam oduševljen svim što se događalo. Ako uzmemo u obzir cijelu kohortu protivnika Hrvatske koji sprječavaju njen pristup u Europsku uniju, onda nam je jasno da iza toga zapravo nisu stajali stvarni politički razlozi, već se radilo o agresivnom, da ne kažemo čak o vjerskom ratu.

Ne smijemo dopustiti da se pred Hrvatsku stavljaju daljnji posebni uvjeti i prepreke. Ne mogu to javno reći, ali znam za korespondenciju koja se vodi između Carle del Ponte i pojedinih osoba, posebice iz kruga NATO-a. Moram priznati da sam ostao zabezeknut, bez daha, kada sam shvatio koliko je veliko nepoznavanje Carle del Ponte čisto pravnih aspekata, koliko je njezino nepoznavanje čak osnovnih pravnih pojedinosti. Osim toga, bilo je tu mnogo drugih elemenata koji nisu imali veze s pravom i stoga smatram da borba još nije gotova. Dobili smo puno obećanja da bismo njima mogli oblijepiti zidove. Ipak ne smijemo stati i biti zadovoljni. Istina je, odmakli smo dalje, postigli smo izvjestan napredak, zahvaljujući prije svega Europskom parlamentu. To se ne može pripisati milosti raznih vlada ili birokraciji pojedinih zemalja. Napredak smo postigli zahvaljujući zastupnicima naroda u EP te sada i mi, s naše strane u Paneuropskoj uniji, moramo činiti sve kako bismo mobilizirali stanovništvo. A i u Hrvatskoj bi se moralo jasnije govoriti i hrvatska strana mora zauzeti jasnije stavove.

Treba spomenuti i europski ustav i činjenicu da se kršćanstvo u njemu ne spominje, da nema spomena Boga. Konačno moramo priznati gdje je izvor prava, mi kao kršćani to moramo jasno zahtijevati. Cijelo vrijeme lamentiramo o opasnostima Islama, o opasnostima koje nam on donosi. Ja osobno u to ne vjerujem. Suprotno tome mišljenju ja sam za razumijevanje u odnosu na Islam. No želim naglasiti, jer ako je doista i došlo do kakvog opasnog razvoja, što je zapravo činjenica, to je samo stoga što su kršćani prestali vjerovati u ona pitanja koja su važna za kršćanstvo. Ako pogledamo Hrvatsku vidjet ćemo da je ona jedna od zemalja u tom najužem krugu kršćanskih zemalja u Europi. Moramo se zalagati i prisjetiti svojih kršćanskih temelja. Krenemo li od njih mogli bismo ostvariti puno veće uspjehe. Prošli smo najteže. No kad se bavite strategijom, onda znate da nakon jedne pobjede ulazite u sljedeću fazu u kojoj je već potrebno promišljati sljedeće poteze. To je sada i naša zadaća. Mi smo se u Paneuropskoj uniji od samog početka zalagali za ta načela, sada moramo poduzeti sve kako bismo ta načela pretočili u djela. To je ono što smatram našom zadaćom.

SUBOTA, 27.10. 2007.

Pavo Barišić, predsjednik Hrvatske Paneuropske unije

Pod vidom dva naslovna pojma konferencije – *europaizacija* i *globalizacija* – može se sagledati političke pravce u kojima se kreće Republika Hrvatska prema 2009. godini, godini u kojoj je Europski parlament u svojem posljednjem izvješću u lipnju 2007. najavio mogućnost da će zaključiti pregovore za pristup RH Europskoj Uniji. S jedne strane, to je težnja da se pristupi velikoj kontinentalnoj zajednici država koja poprima sve više obrise paneuropske državne, demokratske i gospodarske organizacije kakvu je zagovarao utemeljitelj Paneuropskoga pokreta Richard Coudenhove-Kalergi.

S druge strane, izabrana u članstvo Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda Republika Hrvatska ulazi neposredno u sve snažniji trend globalizacije, političke odluke nadilaze okvire nacionalnih granica i utječu na svjetske tijekove zbivanja. Nema sumnje da će Republika Hrvatska nakon izbora u Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda porasti na indeksu globalizacije sa sadašnjega 33. mjesta od 122 zemlje. Trend globalizacije sve manje ostavlja prostora za izolaciju nacionalnih država. Od sljedeće će godine i Republika Hrvatska sudjelovati u odlučivanju o pitanjima od globalnoga značenja.

U suvremenom svijetu sve je više povezana unutarnja i vanjska politika jer je od pitanja okoliša do tržišta, kulture i komunikacije sve umreženo. Francuska umjetnička voditeljica Catherine David sažela je to u pregnantan aforizam: *Naš je svijet oboje: global village i vil-lage. On je umrežen i usamljen.*

Globalizacija se može usmjeravati ne samo kao proces gospodarskoga imperijalizma za širenjem tržišta i iskorištavanja drugih izvora

nego i kao svojevrsni oblik izgradnje svjetskih političkih normativa u kojima će se dokinuti Hobbesovo prirodno stanje rata svih protiv sviju nacionalnih država međusobno. Sredstva racionalne globalne politike trebaju se izdici iznad osjećaja straha jednih protiv drugih i izgradnje svjetske zajednice i društva u kojoj će vladati odnosi zasnovani na solidarnosti i uzajamnom uvažavanju.

Proces europaizacije i proces globalizacije u suvremenom kontekstu nisu dva odvojena procesa, valja ih promatrati u povezanosti. Europaizacija se može promatrati u svjetlu europske prisutnosti na kulturnoj, gospodarskoj i političkoj pozornici svijeta kao globalnoga igrača. Na drugoj strani, rasprava je na našoj konferenciji usmjerena na dosege europaizacije u odnosu na izgradnju zajedništva u posebnostima i razlikama. Općenito se može govoriti o utjecaju europske odrednice na nacionalnu politiku, domaće promjene uzrokovane europskom integracijom, pri čemu je vrlo širok pojam europske odrednice.

Prijeporno je pitanje, na kojemu su se lomila koplja pri izradi Reformskoga ugovora, koliko Sjedinjene Države Europe trebaju preuzeti suverenosti, a koliko prema načelu supsidijarnosti zadržati posebnosti na nacionalnoj i regionalnoj razini da bi omogućile pravedan demokratski ustroj Europske Unije.

Europeizacija je svojevrsni oblik posredovanja između nacionalnih identiteta i globalizacije. Bitno je obilježje europskoga identiteta raznolikost nacionalnih kultura i ako se na pravi način gradi može biti zaštita nacionalnih identiteta. U Hrvatskoj se u fazi pregovora neposredno pred ulazak u Europsku Uniju često postavlja pitanje, hoće li ulaskom u Europsku Uniju biti poništen nacionalni identitet. Neizvjesno je pitanje hoće li europeizacija dovesti do pune europske vlade ili ne će uspjeti nadvladati postojeće nacionalne identitete i kako će se to odraziti na sve snažnije težnje prema lokalizmu.

Europski tržišni model koje su pojedinim država gradio u 19. i u 20. st. povijesno je oblikovan kao model slobodnoga socijalnog tržišta i to mu daje posebnost u procesu globalizacije. Iz kršćanske perspektive, koja je u jezgri europskoga identiteta, ljudska je osoba iznad profita. Politički su ciljevi u europskoj tradiciji imali prednost pred gospodarskom dobiti osiguravajući time mogućnost usmjerenja razvoja.

Globalizacija je otvaranjem slobodnoga tržišta i konkurencije iz dijelova svijeta koji nisu imali takvu ulogu socijalne države bacila rukavicu i ugrozila mnoge europske države kao što je to na njemačkom primjeru analizirao bivši savezni ministar rada Dr. Norbert Blüm u predavanju iz rujna 2005. provokativna podnaslova: „Je li Bismarckovo socijalno osiguranje na svršetku?“ Uvjerljiva je njegova teza kako su pravna i socijalna država preduvjeti funkcionalna tržišna gospodarstva i kako su međusobno upućene jedna na drugu.

Primjer o kojemu Blüm govori kada opisuje kako su dečki iz Chicaga prišapnuli tri riječi ruskim reformatorima odnosi se na mnoge zemlje zahvaćene divljom i nekontroliranom globalizacijskom euforijom. Te tri čarobne riječi sve se češće ponavljaju i u Hrvatskoj: *deregulacija, privatizacija i natjecanje*. Blüm svjedoči kako je u Rusiji za neke očito nastalo blagostanje, ali kako je ono sada prebačeno na Rivijeru i Cipar, a narod je još više osiromašen nego u komunistička vremena. U Hrvatskoj se to nije odvijalo na takav drastičan način raslojavanje siromašnih i bogatih u društvu, ali mnoge privatizacijske afere i prelijevanje iz državnoga u privatno upozoravaju nas, dajmo, da treba puno toga poduzeti kako se takvo što ne bi dogodilo u budućnosti.

Zacijelo, Europa i europske zemlje niti mogu niti trebaju zaustavljati globalno širenje tržišta, gospodarstva, društvenih i političkih procesa. Kako pokazuju cjelovita mjerenja gospodarske, društvene i političke dimenzije globalizacije, koja je proveo za 122 zemlje švicarski *Think Tank* KOF, upravo su na prvih pet mjesta po indeksu globalizacije europske zemlje. Vodeća je na ljestvici globalizacije u svijetu zemlja u kojoj je sjedište mnogih institucija Europske Unije – Belgija, a slijede je Austrija, Švedska, Ujedinjeno Kraljevstvo i Nizozemska. Možemo se upravo za europske zemlje složiti s tvrdnjom francuskoga ekonomista Alaina Minca koji je kazao: *Globalizacija je za naša nacionalna gospodarstva ono što je za fiziku sila teže. Ne možemo biti za ili protiv zakona sile teže – moramo s time živjeti.*

Stoga pazeći na negativne posljedice koje može donijeti, od nezaposlenosti, raslojavanja društva na siromašne i bogate, gubljenja nacionalnih bogatstava itd., trebaju iz razloga vlastitoga samoodržanja zaustavljati i usmjeravati nekontrolirane procese. Pogonski je motor globalizacije potražnja za najnižim troškovima proizvodnje u svijetu. Ali se kapital ne može neograničeno pustiti da se odlijeva i prelijeva diljem svijeta bez kontrole i nacionalnih i europskih interesa i uvida.

Cijeli je svijet sve više suočen s problemima globalizacije koje ne mogu rješavati nacionalne države pojedinačno. U tom pogledu daleko bolje proces može regulirati tržište s 28 država i 500 milijuna ljudi nego država s 4,5 milijuna stanovnika. Nacionalne vlade i ujedinjene europske institucije imaju zadaću vlastito gospodarstvo izvući ispod neposrednih negativnih utjecaja i zaštititi od eksperimenata globalnoga tržišta. Strateška područja vlastitoga gospodarstva treba zaštititi i podupirati ako se želi ne samo održati blagostanje građana nego i nacionalni interes i suverenost.

Globalizaciju, dakle, treba blago kočiti i usmjeravati da bi se izbjegla masivna politička destabilizacija Europe i europskoga tržišta kako se to dogodilo na kraju prve globalizacije koja je završila u velikoj gospodarskoj recesiji i političkoj krizi 1929. godine. Europeizacija je, s izgrađenim zajedničkim tržištem uz uvažavanje svih nacionalnih i regionalnih posebnosti, prema našem mišljenju, jedini pravi odgovor na izazove globalizacije.

Ako je *europaizacija* u vrijeme izgradnje paneuropskih ideja u prvoj polovici 20. stoljeća bila potrebna primarno radi stvaranja uvjeta i očuvanja mira u Europi, danas možemo tom razlogu pridodati i potrebu obrane od negativnih učinaka podivljalog globaliziranog tržišta. Neka naš cilj bude izgradnja Europske Unije kao zajednice država na pravednim načelima socijalne i pravne države.

Alain Terrenoire, predsjednik Međunarodne PEU

Globalizacija je sveprisutna. Moramo djelovati na međunarodnoj razini, moramo se suočiti sa svim multidisciplinarnim konfrontacijama u koje smo potpuno uključeni. Hrvatska nije mala zemlja koja će se samo pridružiti Europi, nego ima odlučujuće značenje i snagu, ona će se zajedno s nama morati suprotstaviti ostatku svijeta, ali ne samo da bi se suprotstavila, nego da bi našla svoje mjesto i mogla zaštititi svoje legitimne, individualističke interese, jer Europsku uniju čini više zemalja koje sve zajedno sudjeluju u toj konstrukciji koju treba i svijet, a ne samo Europa. Tijekom prošlog stoljeća započeli smo veliki proces, znamo kakva je sada situacija u svijetu, nije sve lagodno i jednostavno kako bismo mi to željeli, ali mi nemamo iluzija.

Dakle, Hrvatska koja ulazi u Europsku uniju, gdje ona legitimno ima svoje mjesto, mora potpuno preuzeti svoju ulogu, mora sudjelovati u jakoj kolektivnoj akciji koja se ogleda u svim područjima, jer Hrvatska sa svojom poviješću, kulturom i jezikom, sa svim onim što ona može kolektivno i individualno pridonijeti, mora afirmirati zajedno s drugima postojanje te Europe koja želi postati jaki čimbenik i to je jedini način na koji ona može osigurati svoju budućnost. Ako ne razmišljamo na taj način kolektivno, bez obzira jesmo li Hrvati, Francuzi ili Austrijanci, moglo bi se dogoditi da na kraju onoga što je nekada bila velika europska civilizacija dođe kraj.

Zasigurno, to ne sprječava stvaranje nekih saveza, ali oni ne podrazumijevaju ovisnost, jer kao članica Europske unije morate isto dati svoj doprinos kolektivnoj sigurnosti Europske unije. Sigurno da ćemo morati uložiti puno dodatnih napora da bismo osigurali zajedničku sigurnost. Vi osobno imate ključ svoje kuće i zaduženi ste za njezinu sigurnost, znači to je ta dimenzija koje moramo svi pojedinačno biti svjesni. Istina je da su neke nedavno pridružile članice Europske unije pod različitim oblicima političke dominacije, ali to je vrijeme sada iza nas, politička dominacija jednih na druge je prošlost. Sada moramo zajednički stvoriti prostor sigurnosti jer se svijet nalazi u trenutku gdje vrebaju razne opasnosti. Ne želim vam govoriti o nekim mogućnostima rata ili slično, ali moramo biti svjesni uloga koje moramo imati u očuvanju prostora sigurnosti. Hrvatska će, osim ekonomskih prednosti koje će imati ulaskom u Europsku uniju preuzeti i veliki dio obveza.

Kada se sjetim razdoblja II. svjetskog rata u Francuskoj, jedna poznata Amerikanka Josefine Baker pjevala je poznatu pjesmu „J'ai deux amours, mon pays et Paris“ („Imam dvije ljubavi, moju zemlju i Pariz“), a ja ću završiti i reći: „Ja imam dvije ljubavi – moju zemlju i Europu“.

Siniša Grgić, predsjednik Europskog pokreta Hrvatske i predsjednik Europskog doma

Prije pola milijuna godina naučili smo sami napraviti vatru, te postali jedina živa vrsta koja je zagospodarila tom moćnom prirodnim pojavom. Prije dvije tisuće i četiristo godina Demokrit, što bi se reklo – iz vedra neba, zaključuje: „osjetiš slatko-gorko, vruće-hladno, vidiš boju: a uistinu atomi i praznina“. Prije dvjesto godina počeli smo prebrojavati atome, a tek prije sto godina otkrivamo da i atom ima dijelove. Prije nekoliko desetljeća doznajemo da i dijelovi imaju dijelove. U posljednje dvije tisuće godina stekli smo preko polovice današnjeg znanja, a samo u proteklih sto godina stekli smo preko 99% današnjeg svjetskog znanja.

Razvoj novca, tržišta i kapitala pratio je put znanja. Od trenutka ovladavanja vatrom, izumili smo vjerojatno najprije otimačinu, pa zatim razmjenu. Prije nepune tri tisuće godine Feničani su izumili novac, a tek prije nekoliko stoljeća dobili smo i banke. Trgovinska razmjena u posljednjih sto godina čini preko 99% ukupne dosadašnje razmjene čovječanstva od njegova postanka.

A sada dolazimo na društvo i društvene odnose. Ovladavanje vatrom, sasvim je sigurno stvorilo je i prve društvene slojeve – sa i bez vatre, bliže ili dalje od vatre i slično. Podizanje razine znanja prije nekoliko tisuće godina i izum novca kao formalnog sredstva za razmjenu, pratilo je nastajanje ali i nestajanje velikih civilizacija toga vremena.

Međutim, koliko su uznapredovala rješenja našeg društvenog organiziranja u posljednjih sto godina, kada smo stekli najveći dio današnjih znanja i ostvarili najveći gospodarski rast i razvoj? – Sasvim sigurno, sustav države, njenog ustroja, komunikacije s drugim državama, sukoba i načina rješavanja sukoba, nije se bitno promijenio. Zašto društveni odnosi nisu pratili razvoj znanja? – Vjerojatno radi ograničenosti na jedan određeni teritorij, u pravilu na jedan narod, na jednu vrstu običaja i na jednu kulturu. – A današnje znanje je izletjelo iz tih okvira! – Jedan jezik (engleski), razvoj prijevoza (posebno zračnog), televizija, Internet ...

Osobno se ne bih složio s osuđom globalizacije. Bilo bi to kao žaliti se na dužinu trajanja noći jer bismo željeli duže spavati. – Nakon noći dolazi dan! Globalizacija je logičan nastavak praćenja razvoja znanja razvojem ekonomije, u kojemu veći i jači koristi priliku za nametanje nekih svojih pravila igre. Dovoljno veliki i jaki nemaju problema s globalizacijom – Amerika, Kina, Rusija ...

Europa ima problema s globalizacijom zato što nastaje a nikako da nastane, odlučuje a nikako da odluči. Međutim, upravo taj dugot-

rajan proces njene izgradnje može biti i njena najveća prednost, jer je u mogućnosti neprestano prilagođavati vlastiti sustav procesu globalizacije i ubrzanom napretku ljudskog znanja. Europska konsolidacija, ipak, se mora dogoditi što prije. Osobno sam žalostan što naša generacija Europljana, nakon dvije tisuće godina, po prvi puta neće voditi globalni proces, bit ćemo drugi a možda treći vagon svjetske kompozicije. Riječ je o bespoštednoj globalnoj igri s ciljem ovladavanja izvora energije i sirovina, prijevoza i komunikacija, te iznimno sofisticiranog preseljenja najpametnijih glava iz siromašnije zemlje u bogatiju.

Plakanje tu ne pomaže – Dakle, globalizacija je "kriva", kao da je to neka divlja zvijer, nije nikakav argument. Hrvatska zato želi ući u Europu i pomoći toj istoj Europi da zajedno sa svim drugim njenim narodima izgradimo sustav primjeren svemu onome što poznajemo pod imenom globalizacija.

Ljiljana Kuhta Jeličić, zamjenica gradonačelnika Zagreba

Za Zagreb i njegove građane dvojba - Europa ili ne - nikada nije postojala.

Zagreb kao glavni i najveći grad jedne zemlje u završnoj fazi tranzicije, zemlje koja je, ne svojom voljom, osjetila i strahote rata, želi sudjelovati i sudjeluje u stvaranju nove Europe i želi, u granicama svojih mogućnosti, dati i daje svoj doprinos.

Podsjetimo se ponovno, da je ovih dana Republika Hrvatska proslavila dvije godine od otvaranja pregovora o pridruživanju Europskoj Uniji. U pregovorima smo otvorili gotovo polovicu poglavlja pravne stečevine Europske Unije, a Grad Zagreb, članstvom u raznim međunarodnim organizacijama, želi pronaći modalitete pomoću kojih će Zagreb i Hrvatska u nju ući što pripremljeniji.

Upravo je to naša prioritarna zadaća, a ostvarujemo je suradnjom i članstvom u mnogobrojnim međunarodnim organizacijama kao što su: Unija glavnih gradova jugoistočne Europe, Skupština europskih regija, Eurocities, Svjetski gradovi kulture ili Unija glavnih gradova zemalja Europske unije u radu koje sudjelujemo iako Hrvatska nije punopravna članica Europske Unije, svjetske udruge METROPOLIS, koja okuplja 90 metropola te mreže Zdravih gradova – HEALTHY CITIES. Grad Zagreb je i član svjetske mreže Održivi gradovi i mjesta koju koordinira ICLEI – Međunarodni savjet za lokalne inicijative u zaštiti okoliša.

Osim članstva u spomenutim međunarodnim organizacijama, gradski uredi i zavodi sudjelovali su i sudjeluju u raznim međunarodnim projektima.

Grad Zagreb se, također, kao partner, sustavom obrazovanja, zajedno s državnim institucijama, uključuje u mnoge projekte ispunjavajući visoke kriterije na natječajima za fondove Europske Unije.

Obzirom na našu već spomenutu opredijeljenost, sigurna sam da i ovaj i ovakvi skupovi koji promoviraju nadasve plemenitu ideju one Europe u kojoj ima dovoljno mjesta za sve narode i države, kulture i svjetonazore, su više nego dobrodošli.

Vladimir Drobniak, glavni pregovarač Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji

Riječi koje svakodnevno obilježavaju aktualni međunarodni, ali i hrvatski trenutak, noseći u sebi strategijske konotacije, to su naravno *eurointegracije* i *globalizacija*. Razmišljanja o europskoj ali i globalnoj Hrvatskoj mnogo su više od pitanja praćenja aktualnih fenomenoloških trendova. Ona se ne mogu svesti samo na prigodne rasprave i opaske kratkoročnih političkih ciljeva niti na načelna futuristička nagađanja. Riječ je o stratezijskom pitanju koje nalaže sadržajan i promišljen odgovor, a prije svega dobro razumijevanje stvarnog značenja europeizacije i globalizacije za budućnost Hrvatske.

Ulazak u EU za Hrvatsku je pitanje opredjeljenja prema boljem životu njenih građana koji u ujedinjenoj Europi mogu očekivati raznovrsnije i veće mogućnosti boljitka. No važnost pristupanja Uniji ne može se mjeriti samo gospodarskim kategorijama. Mnogo je jednako vrijednih razloga u rasponu od sigurnosnih do institucionalnih. Ali, ako bi jedan razlog trebalo posebno istaknuti, onda je to sudjelovanje u donošenju odluka za središnjim stolom u Bruxellesu. U najvećem je interesu RH ravnopravno i aktivno sjediti za tim stolom. Za stolom gdje se donose odluke od dalekosežnog značenja za budućnost Europe a time i same Hrvatske.

U viziji budućnosti Europe svoje mjesto zaslužuje Hrvatska, ali i ostale države procesa stabilizacije i pridruživanja. Politiku proširenja EU mnogi s pravom smatraju najuspješnijom politikom Unije uopće i zbog toga je važno da se ona nastavi i to ne samo zbog država kandidata i onih koje će to postati već i zbog EU same. Jugoistočna Europa od EU očekuje ispunjavanje obećanja danih državama procesa stabilizacije i pridruživanja čija je perspektiva u EU potvrđena u Solunu 2003. usvajanjem Solunske *agende* kao i u kasnijim dokumentima Unije. Perspektiva EU odnosno članstvo u EU važan je katalizator za nastavak internih reformi u državama tzv. zapadnog Balkana a njihovo članstvo u EU nastavak je unifikacije Europe i izgradnje ukupnog europskog projekta. Hrvatska je uvjerljivo najdalje odmakla na putu prema EU i možemo reći da je postala njegova predvodnica, ledolamac ali i lokomotiva. Hrvatska će nakon Grčke 1981. godine biti prva koja sama pristupa EU, a ne kao dio nekog paketa. No, premda ide sama naprijed, Hrvatska je svoja iskustva iz pregovora, koja su svakim danom sve veća i vrednija, spremna dijeliti i već ih dijeli sa svim državama koje će taj put prelaziti nakon nje.

Odlučni smo nastaviti i provoditi reforme koje proizlaze iz pristupnih pregovora i ispunjavati svoje obaveze kako bi ostvarili

konačni cilj, a to je članstvo u EU što je prije moguće. Uvjereni smo da će se pregovori nastaviti dobrim ritmom, te da će Hrvatska biti sljedeća 28. članica EU. U dvije godine, koliko do sada pregovori formalno traju, mnogo smo toga naučili, mnogo odradili, ali dakako naš put nije gotov. Znamo da je pred nama veliki posao koji nastavljamo obavljati s energijom i odlučnošću. No dvojbe oko našeg budućeg članstva praktički su otklonjene. Više nije pitanje da li već je samo pitanje kada.

Na kraju još nekoliko riječi o hrvatskom mjestu u svijetu. Ono je uvaženo, ono je teško izborneno. Ali to što smo izborili vrijedno je svake pozornosti. Od svoje neovisnosti Hrvatska je postala ne samo članica UN, ne samo aktivna članica u međunarodnim svjetskim, europskim i regionalnim organizacijama i inicijativama, ne samo da je korak do članstva u NATO-u, za što uskoro očekujemo i pozivnicu, čime se dodatno ojačava sigurnosni ali i demokratski okvir Hrvatske. Hrvatska je nedavno izabrana za nestalnu članicu Vijeća sigurnosti s dvogodišnjim mandatom koji počinje 1. siječnja 2008. To je važna potvrda našeg dosadašnjeg vanjskopolitičkog djelovanja i prepoznavanje sigurnosnih i drugih potencijala Hrvatske ne samo u regiji nego i šire. Kao članica Vijeća sigurnosti Hrvatska će dati svoj konstruktivni doprinos rješavanju pitanja globalnog karaktera.

Hrvatska u Vijeće sigurnosti ulazi kao država kandidat za članstvo u EU. Time EU dobiva u Hrvatskoj važnog strateškog partnera za tim stolom pa se može na neki način reći da od 15 članica Vijeća sigurnosti EU ima jednu trećinu kroz hrvatsko članstvo. Hrvatska ulazi u veoma važno i dinamično razdoblje u kojem su joj primarni vanjskopolitički ciljevi pristupni pregovori za članstvo u EU, ulazak u NATO, nastavak brojnih aktivnosti na regionalnom polju i, dakako, djelovanje u Vijeću sigurnosti UN. Te ciljeve, ma koliko se činili izazovni i zahtjevni, vjerujte da Hrvatska ima odlučnosti, snage i znanja ispuniti. Zahvaljujem na pozornosti.

Bernd Posselt, predsjednik Njemačke PEU, zastupnik u Europskom parlamentu

Europa se s obzirom na kontekst globalizacije u svijetu može afirmirati jedino onda ako ima jak, stabilan identitet, jasan osjećaj zajedništva, ako ima jasan zajednički kulturni identitet. Louise Weiss, stara predsjednica EP i poznata članica Paneurope, rekla je 1979. nakon prvih izravnih izbora za EP da Europa ima smisla i može funkcionirati samo onda ako postoje ljudi koji sebe drže Europljanima, a Europljani postoje samo na bazi zajedničke europske kulture. Utoliko

je Paneuropski pokret već pri osnutku 1923. godine bio pravi odgovor na tendenciju globalizacije. Doista, apsurdno je reći da je globalizacija novi fenomen. Globalizacija je započela s kristijanizacijom i europeizacijom svijeta, kad su europske sile otkrivala i osvajale druge kontinente. I Coudenhove Kalergi se zapravo već bavio pitanjem globalizacije, s Britanskim imperijem za koji, smatrao je, mora postojati protuteža. Bavio se i sovjetskim imperijem, za koji je također rekao da mora postojati protuteža. Smatrao je da je SAD-u kao protuteža potreban samosvjestan partner s ove strane Atlantika. Paneuropa je bila zapravo odgovor i na osnivanje Lige naroda. To je bila zapravo prva globalizacijska politička institucija a Coudenhove Kalergi je rekao da svjetski poredak može funkcionirati, a već tada se govorilo o njemu, samo onda ako postoje jake kontinentalne jedinice koje surađuju. Interkontinentalno jedinstvo Europe je Paneuropa izgrađena na svojim vrijednostima, dakle grčko-rimska i kršćanska baština, prije svega na vjeri, a pritom je ključno ne zaboraviti također i socijalnu dimenziju Europe. Dr. Otto von Habsburg je prije gotovo 50 godina napisao jednu fantastičnu knjigu „Socijalni poredak sutrašnjice“. Danas nakon 50 godina nije više sve tako aktualno, ali to je bila aktualna knjiga i svakom bih preporučio da je pročita zato što povezuje socijalni nauk katoličke crkve, kakav je nastao tokom 19. stoljeća, s onim što danas u 21. stoljeću moramo stvoriti: svjetski poredak u kojem ćemo biti gospodarski konkurentni uz istodobno vođenje aktivne politike koja se brine za socijalno utemeljenje društva, koje neće biti birokratsko nego se zasnivati na prirodnim zajednicama koje ga osnažuju, na socijalnoj pravednosti koja je suprotstavljena materijalizmu, kako je to napisao dr. Otto von Habsburg „demonskoj naravi produktivnosti“.

Papa Ivan Pavao II je s Helmutom Kohlom prije 10 godina prošao kroz Brandenburška vrata. Uostalom, Helmut Kohl je bio prije dva dana u Strasbourgu i podsjetio kako je to bio najveći trenutak u njegovu životu. Tada je blagopokojni Papa Ivan Pavao II kod Brandenburških vrata održao govor i rekao: „Nakon pada i sloma komunizma nije nam zadaća da istočni materijalizam tj. komunizam, zamijenimo zapadnim materijalizmom“. Mislim da je to i ključna zadaća koju ima Europa, da se otvori tehničkim aspektima globalizacije. Naravno da moramo usavršiti i koristiti modernu tehnologiju i biti gospodarski konkurentni, ali ključno je, međutim, da će Europa preživjeti samo onda ako obnovi ono što je u njenom najsvjetlijem razdoblju bio temelj njezine najveće snage – nematerijalističku dimenziju. To se mora obnoviti i to je ključna točka i velika zadaća za budućnost Paneuropskog pokreta u politički ujedinjenoj Europi.

Kolinda Grabar-Kitarović, ministrica vanjskih poslova i europskih integracija

Ekselencije, poštovane dame i gospodo, prije svega srdačno vas pozdravljam i ispričavam se što jučer nisam mogla biti s vama na otvorenju ove konferencije koju organizira Hrvatska Paneuropska unija zbog ranije dogovorenih obveza. Stoga mi je iznimno zadovoljstvo što jutros mogu biti s vama, ne samo radi osvrtu i razmjene mišljenja o aktualnom trenutku hrvatske vanjske politike, već i kako bih prenijela i svoju osobnu zahvalnost i istaknula koliko cijenim rad Hrvatske Paneuropske unije i Međunarodne Paneuropske unije te s kolikom se radošću prisjećam svih ranijih susreta i zajedničkog rada.

Isto tako iskoristila bih ovu priliku, obzirom da neću moći prisustvovati večerašnjoj proslavi, da njegovoj ekselenciji dr. Ottu von Habsburgu srdačno čestitam rođendan i zaželim da još puno rođendana proslavi s nama, ovdje u Hrvatskoj, i da nastavi svoj inspirirani i srčani rad koji radi i za Hrvatsku, ali i za druge zemlje srednje i jugoistočne Europe, a i za samu Europsku uniju upravo u kontekstu profiliranja Europske unije na globalnoj sceni, dakle u kontekstu globalizacije, a što je i tema ove konferencije. Zahvaljujem svima vama, posebno dragom prijatelju Berndu Posseltu, jer on se isto tako zdušno borio i pomogao nam dok nismo počeli pregovore jer doista cijenimo sve ono što je učinio u Europskom parlamentu, u Njemačkoj i na europskoj sceni. Mogla bih nabrajati sada zasluge sviju vas ovdje jer svaki je dao svoj doprinos, ali htjela bih generalno zaključiti da je uloga Paneuropske unije iznimno, iznimno bitna, da hrvatska Vlada cijeni vaš rad i da ćemo nastaviti tu blisku suradnju te očekivati i dalje vašu potporu.

Sve više se profiliramo na globalnoj sceni i upravo su ta tri koncentrična kruga hrvatske vanjske politike potvrđena članstvom u Vijeću sigurnosti.

Ti su koncentrični krugovi svakako naše regionalno okruženje, politika dobrosusjedstva, rješavanje otvorenih pitanja, ali i mijenjanje

imidža jugoistoka Europe, aktivna pomoć susjedima da se riješe još otvorena pitanja, ali i da nas što je moguće kvalitetnije i brže slijede na putu euroatlantskih integracija. Drugi od tih krugova jest euroatlantski kontekst, gdje naši primarni vanjskopolitički ciljevi ostaju članstvo u EU i NATO-u što prije, a svakako do kraja ovog desetljeća. Treći je krug globalno okruženje, odnosno naše pozicioniranje u globalnim uvjetima jer Hrvatska je nevelika, ali vrlo ambiciozna zemlja, koja drži da može puno učiniti za sigurnost i stabilnost jugoistoka Europe, koja drži da može puno pridonijeti europskom identitetu i daljnjem razvoju europskog projekta, ali isto tako koja može puno učiniti svojim znanjem i iskustvom i u rješavanju globalnih problema.

To je ono što namjeravamo činiti kao članica Vijeća sigurnosti. Bit ćemo vrlo aktivni, vrlo odgovorni i nećemo se bojati izreći svoje mišljenje i stavove kao što je to, rekla bih, vrlo hrabro učinio i predsjednik Vlade dan prije glasovanja za članstvo u Vijeću sigurnosti, kad je u Općoj skupštini UN otvoreno govorio o radu Haaškog suda, o njegovim uspjesima, ali i njegovim propustima, o potrebi da se ti propusti isprave. Kad je govorio o žrtvama Ovcare, ali i žrtvama diljem svijeta, kad je tražio pravdu za žrtve Vukovara, ali i za žrtve svugdje drugdje u svijetu. I kad je postavio naš koncept reforme UN, kao globalnog čimbenika, potrebu da kažnjavanje ratnih zločina i pravedni međunarodni odnosi budu temelj upravo bolje budućnosti za buduće mlade naraštaje na globalnoj sceni. Tu su Republika Hrvatska i predsjednik Vlade dokazali da mislimo globalno, da se nismo začahurili u neki uski krug, gledajući isključivo kako ćemo što prije postati članicom EU ili NATO-a. Ne, tu je pokazao upravo našu odgovornost i za rad globalnih i regionalnih institucija, ali i za mir, sigurnost i stabilnost jugoistoka Europe kako se on više nikada ne bi promatrao kao prostor nestabilnosti, razjedinjavanja i usitnjavanja, već kao prostor koji pronalazi aktivno rješenja za svoje probleme i koji će u okvirima EU i NATO-a pridonijeti sigurnosti i stabilnosti cijele EU, cijelog europskog kontinenta i koji će na taj način isto tako dati aktivan prinos paneuropskom projektu. Reakcije i u Vijeću sigurnosti i u Općoj skupštini UN od svih zemalja bile su pozitivne. Bile su pozitivne zato što ste uvijek cijenjeni kad otvoreno kažete svoje mišljenje.

Pozdravljamo mjerila koja nam postavlja EU za otvaranje i zavarivanje poglavlja. Mi želimo početi raditi na tim mjerilima ne zato što se ona u konačnici moraju verificirati od strane EU, nego stoga što ova Vlada želi podvući crtu pod onim pitanjima koja se smatraju problematičnima, riješiti ih, zaokružiti i biti u stanju posvetiti se razvojnim pitanjima, pitanjima otvaranja novih radnih mjesta, podizanju konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, s nadgradnjom u vidu socijalne sigurnosti, daljnjem unaprijeđenju funkcioniranja otvorenog transparentnog pravosuđa, daljnjom borbom protiv korupcije i uređenjem Hrvatske kao zemlje koja će privlačiti strane investicije i turiste.

Hrvatske koja će se doista odgovorno ponašati kao buduća članica EU i koja će pridonositi konsenzusu unutar EU, koja u EU neće unijeti nikakve nove probleme nego što više odgovornost za rješavanje svega što predstoji kao izazovi na prostoru jugoistoka Europe. U 2008. godini predstoji nam i mnoge zadaće kad je riječ o našoj ulozi u Vijeću sigurnosti. Vjerujem da ćemo se dokazati kao odgovorna zemlja, kao zemlja koja će posebno brinuti i o našem susjedstvu na prostoru jugoistoka Europe kako bi se konačno zatvorila otvorena pitanja. Vjerujem da će naše članstvo u Vijeću sigurnosti biti dodatni zamašnjak i našem procesu euroatlantskih integracija, da ćemo sljedeće godine u Bukureštu dobiti pozivnicu za članstvo u NATO-u i početi pristupne pregovore koji će biti brzo okončani. Vjerujem da ćemo nastaviti ovom nesmanjenom dinamikom reformskih procesa ovdje u Hrvatskoj, ali i pristupnih pregovora s EU. U tom kontekstu, pozdravljamo dogovor o institucionalnim uređenjima, Lisabonski sporazum, on će svakako i nama pomoći da otklonimo posljednje administrativne prepreke za članstvo u EU.

Naposlijetku, želim vam uspjeh u radu današnje konferencije. Želim vašu daljnju blisku, prijateljsku i otvorenu suradnju na dobrobit Hrvatske i na dobrobit Europske unije.

Mislav Ježić, počasni predsjednik Hrvatske Paneuropske unije, potpredsjednik Međunarodne Paneuropske unije

Kada se pitamo o pitanjima europeizacije i globalizacije, moramo se zapitati i kakav će biti svijet za 20-30 godina, da li će biti unipolaran ili multipolaran? Ovdje se kao neka vrsta krilatice spomenula riječ koja simbolizira jedan vid globalizacije „macdonaldizacija“, a mislim da smo sami svjedoci toga da postoji uz „macdonaldizaciju“ - sa svim onim što ona simbolički znači - još nekoliko globalizacijskih procesa od kojih ću ja izdvojiti jedan koji možemo vidjeti vlastitim očima. On bi se mogao zvati „zhong-guo-shang-dian-izacija“ ili „zhong-guo-can-guan-izacija“ svijeta. Ne samo u našim gradovima, nego i selima i seocima danas svugdje imate kineske dućane i restorane, kojih pred dvadesetak godina uglavnom nije bilo. To je također dio globalizacije, i taj vid nagovještava da će svijet za 20-30 godina biti sigurno multipolaran. U tom multipolarnome svijetu Europa mora naći svoje mjesto. Vraćamo se zapravo na aktualnost tema Coudenhove Kalergija iz 1922. i 1923. godine kada je zamišljao svijet pa i Europu, ne u prvome redu kao zajedničko tržište, mada je bio svjestan i te dimenzije, nego u prvome redu kao jedno od polja svjetskih sila „Kraffteld“, pored SAD, Rusije, Dalekoga Istoka s Japanom i Kinom, ili Britanskoga Imperija, kao jedno od velikih polja sila kakva se ponovno bude i postaju aktualna u naše vrijeme. Ima nekih razlika, od kojih je nauočljivija ta da više nema Britanskoga Imperija, ali se je zemlja koja ga je činila carstvom, Indija, pojavila sama kao jedno od novih velikih polja sila, i kao takva je priznata od SAD nakon 11. rujna 2001. godine. Mi, dakle, sudjelujemo s jedne strane u velikome povijesnom procesu presudnome za naš kontinent - procesu ujedinjenja Europe u Europsku Uniju, ali, s druge strane, ostali svijet ne ostaje nepromijenjen i ne zaostaje u mijeni, nego naprotiv ubrzava korak, i Europa se više ne mora nositi samo s trenutno najjačom silom u naizgled unipolarnome svijetu, nego sa nekoliko jakih središta gospodarstva i politike, a ona naravno imaju i svoj kulturni identitet koji će se osjetiti u skoroj budućnosti u svijetu.

Coudenhove Kalergi govorio je o glavnim pitanjima u svoje vrijeme: o socijalnome i europskome pitanju. Ovo se možda danas preformuliralo u pitanje odnosa europeizacije i globalizacije, a socijalno je pitanje ostalo jedno od ključnih pitanja - možda se danas može govoriti o gospodarsko-socijalnom pitanju koje stoji pred politikom naših zemalja EU i zemalja svijeta - ali se pojavilo i treće pitanje koje ne smijemo zaboraviti - ekološko, koje je postalo egzistencijalnim pitanjem za opstanak svijeta. U svim tim pitanjima treba naći razine na kojima se ona mogu rješavati, a te su razine - od lokalnog djelovanja pa do globalne koordinacije - uvijek one koje su primjerene za rješenje pojedinoga pitanja, po mogućnosti najniža na kojoj se neki problem može rješavati, ali za niz problema, poput zagrijavanja atmosfere, morat će to biti globalna razina.

Mislio sam to podrobnije elaborirati, ali mislim da je u ovome trenu bolje da samo kažem da je globalizacija pojam, s jedne strane, komplek-

je ujedno i pojam koji se mora dovesti u ravnotežu sa cijelim rasponom pojma supsidijarnosti, jer se ne će moći rješavati pitanja niti europsko-globalna, niti gospodarsko-socijalna niti ekološko-egzistencijalna ako se na mudar način ne stvori na principu supsidijarnosti europski, a onda i svjetski, sustav koordinacije u rješavanju tih pitanja.

U pogledu europeizacije pred nama se otvaraju mnoga pitanja o kojima će govoriti i slijedeći govornici, koja se tiču i europskoga suvereniteta, ne samo političkoga i gospodarstvenoga, nego i znanstvenoga i tehnološkoga. Naravno, u svijetu u kojem živimo ne bismo se osjećali kod kuće ukoliko bismo u njem izgubili svoj kulturni identitet, pa i na njem moramo raditi, njegovati ga i znati živjeti kao uljudeni ljudi svojih kultura u budućem svijetu.

Međutim, ako i uspijemo održati svoj suverenitet na tim razinama, a otvoriti se svijetu kao kontinent suradnje solidaran sa ostalima i aktivan u stvaranju budućega svijeta, ne ćemo imati komu ostaviti svoju kulturu ako ne budemo imali one mladeži koja je može od nas preuzeti i dalje njegovati. Moramo, dakle, i u načinu mišljenja, ali i u načinu života, nastojati da prestanemo živjeti u svijetu samo starenja i smrti. Od svih investicija u gospodarstvo, kao i u znanost ili kulturu, najvrjednija je investicija u ljude, a od njih je najvrjednija investicija u mlade ljude. A nje nema bez mladih ljudi, nje nema bez djece.

To su neki od problema pred kojima stoji Europa i svijet, a sasvim osobito Europa, i ja bih time završio i predao riječ slijedećim govornicima.

Roger Rossell, predsjednik PEU Andore

Kada govorimo o europeizaciji i globalizaciji, htio bih vam reći kakva je situacija u Andori. Mi smo malena europska zemlja koja ima specifičan etnički sastav. Vrlo je zanimljivo primijetiti da je Andora već davno bila zemlja koja se nalazila na itinereru koji je povezivao srednju i zapadnu Europu. Na malenu području nikla su 52 naselja. Mi unutar Andore ne vidimo granicu niti sa Španjolskom niti s Francuskom. To je za nas bilo uistinu vrlo važno jer smo zahvaljujući takvu položaju postigli veliki mir između svih plemena koja su živjela u Andori. To je također odredilo i način širenja religije u 13. stoljeću u Andori. I mogu reći da smo u doba mnogih ratova na iberijskom poluotoku, u burnim vremenima, u doba raznih religijskih ratova, uvijek bili neutralni. Jedina smo neutralna zemlja koja nikada nije bila okupirana, bombardirana, izgladnjivana.

Mi smo uvijek prihvaćali sve izbjeglice ne tražeći nikakve vize. Isto smo tako prihvatili i hrvatske izbjeglice. Uspjeli smo održati dobre odnose sa svim susjednim zemljama od kojih su neke u određenom razdoblju bile i u međusobnome ratu. U doba II. svjetskog rata poslali smo pisma i Moskvi i Berlinu, uspostavili miran odnos s tim zemljama, tako da imamo posebnu diplomatsku tradiciju. 8. rujna 1282. godine potpisali smo sporazum o miru s našim susjedima, i to je u to doba bio jedinstven primjer u svijetu. Katolička se je crkva također složila da se Andora neće dijeliti. Drugi je primjer onaj koji je nadvojvoda Otto von Habsburg spomenuo kada smo u 20-im godinama prošloga stoljeća donijeli novi ustav. Kada govorimo o sadašnjoj

poziciji Andore, mogu reći da naši prijatelji ovdje poput Bernda Poselta, nadvojvode Otta von Habsburga i našega predsjednika Alaina Terrenoira znaju vrlo dobro koliko smo mi napora uložili u obranu našega ustava. Mogu nešto reći o onome što mi u Andori kao Paneuropska unija radimo. Zajedno smo s g. Terrenoireom uspostavili zapravo jedan projekt koji se zove „Povezivanje Andore“, gdje želimo što bolje povezati razne dijelove svijeta s Andorom. Zna da danas primamo velik broj turista koji dolaze jednom uskom cesticom u Andoru. S druge strane, želimo zaštititi krajolik Andore koji je izložen opasnostima i rizicima samim procesom globalizacije. Htio bih vam nešto reći u ime Helvetske konfederacije, San Marina i naše Unije, htio bih reći nešto našim prijateljima sa Kosova i iz Srbije.

Mi želimo neutralnu Europu, želimo vam pokazati našu solidarnost, i ako vas snađu trenuci teških iskušenja, znajte da uvijek možete računati na nas: mi ćemo primiti naše prijatelje ako im životi budu ugroženi dode li do nekontroliranih sukoba. Mi razumijemo koji je položaj malih zemalja dok velike zemlje to katkad ne mogu uvidjeti. S druge strane, što se tiče globalizacije, htio bih vam reći da smo mi kao mala zemlja uvijek bili izloženi procesu globalizacije. Nismo imali mogućnosti izbora. U Andori se govori baskijski, no tamo su zatim došli Rimljani, pa kršćani, u određenim razdobljima bili smo izloženi dominaciji islama - trebalo je izdržati sve te razne situacije i razdoblja. Htio bih reći nešto o mitu Europe. Ona je bila fenička princeza koja se odlučila imati svoje potomke u Europi, a mi smo neki od njezinih potomaka. Mi često znamo reći da su drugi ratovali, a mi smo u Andori uvijek pokušavali izbjeći ratove. Nekada su to aristokratske obitelji rješavale ugovorenim brakovima, ali to je prošlost. Ono što možemo sada učiniti jest to da se pokušamo prilagoditi jer je teško, gotovo nemoguće, oduprijeti se globalizaciji.

Siegbert Alber, bivši predsjednik Njemačke PEU, bivši potpredsjednik Europskoga parlamenta

„Europeizacija u kontekstu globalizacije“ tema je današnje konferencije. Mogli bismo zapravo reći da je europeizacija i odgovor na globalizaciju koja se pojavila. Bilo bi prekratko reći da Europa ima samo tu jednu jedinu zadaću. Europa je zajednica temeljena na pravu, ima temelje svojeg djelovanja na određenim vrijednostima, teži očuvanju sigurnosti, ali to je i zajednica koja je spremna ponuditi svoj odgovor fenomenu globalizacije. U osnovi, na europskoj razini moramo se zapravo baviti s dva problemska područja. S jedne strane, moramo se baviti produbljivanjem zajednice prema unutra, dakle, interno produbljivanje i prema van, eksterno djelovanje.

Kod nas predstavnici lokalne uprave i samouprave kažu da Bruxelles ne smije regulirati sve i onda navode onaj krasan primjer da Bruxelles ne smije regulirati visinu ili dužinu ograde. Što onda imamo kao posljedicu? Onda Engleska napravi dužinu bodljikave žice npr. 1 cm. Nijemci kažu, ne, ne, iz sigurnosnih razloga treba nam 1,4 cm, Talijani kažu dosta je 0,5 cm da se ljudi mogu popeti preko. Onda imamo unutarnje tržište sa slobodnom trgovinom i budući da je zapra-

vo njemačka bodljikava žica potrebno je više materijala i zato je skuplje zato Nijemci kupuju talijansku žicu a Nijemci onda ne mogu više izvoziti jer su preskupi, dakle zahtijevaju zabranu izvoza za uvoz talijanske bodljikave žice i traže subvenciju kad izvoze. Eto, taj smiješan primjer opet je primjer za ono o čemu sam govorio na početku.

Pravo pitanje mora biti: moram li uopće nešto regulirati ili ne, a ako onda dođem do odgovora da, onda mi je regulacija u Bruxellesu puno draža nego regulacija 27 različitih nacionalnih regulacija koje samo dovode do povećanja birokratizacije. Zemlje se moraju ograničiti samo na ono što zapravo tvori njihov identitet i samostalnost ali ne smiju biti u tome samožive. Građani razumiju ovakvu vrstu argumentacije, ali je zaista postalo perverzno da su građani imali strah za Europu, a danas se boje te Europe.

No, Europa je naša jedina šansa da bismo kvalitetno odgovorili na izazove koje postavlja globalizacija. Mnogi šire mnogi strahove i zapravo govore da ne mogu odustati od svoje nacionalne suverenosti jer su već izgubili svoju nacionalnu suverenost. Ekološko onečišćenje ne nastaje na državnoj granici, financijski se skandali ne zaustavljaju pred nacionalnim granicama, a organizirani se kriminal ne drži granica. Nema više te vrste nacionalnih suvereniteta i to moramo zapravo poimati kao šansu a ne kao prijetnju.

Globalizacija nije nešto na što trebamo odgovarati defenzivno nego trebamo ofenzivno biti prisutni na suoblikovanju. Smatramo, naime, da smo zajednica određenih vrednota, a te vrednote počinjaju, čuli mi to rado ili ne, na kršćanskim vrednotama. Čak i ako nam neki predbacuju da smo kršćanski klub mene to ne smeta niti ne vrijeđa već sam ponosan na tu činjenicu. Sve zapravo počiva na ideji kršćanstva i zato razdvajanje crkve i države nije naravno loše, ali to ne znači da ćemo se onda odvojiti od religije i države. Crkva je nešto drugo, a Bog i pozivanje na njega je nešto što nam je potrebno. Pa i glazba i mnoge umjetnosti počivaju na tome. Humanizam a ni prosvjetiteljstvo bez kršćanstva bili bi nezamislivi. Ljudska prava nisu stvorena tek prosvjetiteljstvom, a ateizam bez kršćanstva gotovo nije moguć ni zamisliv. Gotovo je paradoksalna situacija da danas moderni ateisti niti ne znaju u kojeg Boga ne vjeruju. A iz kršćanstva izvodimo i dostojanstvo čovjeka, a to je i u suprotnosti s drugim društvenim modelima. Dakle, samo odgovornost čovjeka to je vrlo važno.

Daljnje važno načelo procesa ujedinjenja Europe jest održavanje pluralizma. Naime, Europa je poznata kao pluralno društvo, svi jezici trebaju ostati ravnopravni, ne treba ih nadomještavati lošim engleskim jezikom. Ljepota Europe počiva upravo na tome. Ne želimo stvoriti drugu Ameriku, ne želimo da engleska kuhinja postane obvezno jelo kao ni njemačko zelje, zar ne? Pluralizam je jedno od temeljnih načela koja tvore Europu. Zemlje neka očuvaju svoj identitet, neka ga njeguju. Europa to uvažava što također stoji u članku 6 stavak 3. Povijest je korijen, a kultura duša zemlje i to želimo očuvati, što možemo samo tako da to činimo u zajedništvu.

Što se tiče identiteta i europskog identiteta mogu biti ponosan na to, to je utjecaj europskog patriotizma. Ako pogledam pojedine zemlje, one nisu u stanju sve aktualne probleme razriješiti same. Moramo stvoriti snagu koja će nam omogućiti djelovanje - agiranje, a ne da smo stalno u poziciji da moramo reagirati. To ne smije ići na teret nacionalnog identiteta. Samo onaj koji se drži dobrim Francuzom može biti dobar Europljanin. Danas čovjek treba biti oboje, samo dobar Hrvat može biti dobar Europljanin. Budući da su svi Hrvati dobri svi mogu biti dobri Europljani, zar ne?

Dame i gospodo, u mnogim područjima već smo postigli europski identitet. U Shakespeareu vidimo velikog pjesnika, a ne Engleza, u Michelangelu vidimo velikog slikara i kipara, a ne Talijana, u Mozartu vidimo velikog skladatelja, a nije on samo Austrijanac. Participacija u vrijednostima i kulturama drugih nešto je što zapravo tvori europsku ljepotu i prisutno je u svim područjima i u modi. Znamo da je i moda uvijek bila mundijalna. I tu je Hrvatska dala vlastiti vrlo važan doprinos. Znamo da kravata dolazi iz Hrvatske. Ženama uz dekolte ne treba kravata, ali muškarac tek kravatom postaje lijep i uznositi i to možemo prenijeti na višu razinu. Dakle, kako muškarac postaje zgodan tek uz kravatu tako i Europa će biti lijepa kada bude imala i Hrvatsku.

Stephan graf Bethlen, predsjednik Mađarske PEU, član Predsjedništva Međunarodne PEU

Na samom početku moramo razjasniti nekoliko nesporazuma. Kada je u prosincu prošle godine moj poštovani prijatelj predsjednik Hrvatske Paneuropske unije g. Barišić spomenuo da će se u Hrvatskoj održati konferencija i tom prigodom me pitao da li sam spreman držati izlaganje na temu europeizacija i globalizacija, moram reći da sam potom imao prigode pripremiti izlaganje na tu temu i na engleskom i na njemačkom. Skoro je nemoguće prenijeti sve ono što sam pripremio u kratkom vremenu koje mi je dano. Druga stvar o kojoj smo govorili tada je da neću govoriti kao predsjednik mađarske PEU, t.j. da neću govoriti o mađarsko-hrvatskim vezama već ću govoriti u svojstvu člana međunarodnog predsjedništva PEU te ću, s obzirom na tu funkciju, iznijeti stavove PEU u odnosu na izazove koje nam donosi globalizacija. Mislio sam govoriti o naslijeđu Charlesa de Gaullea, o socijalno tržišnom gospodarstvu i drugim temama, i kao što rekoh sasvim je nemoguće o svim tim temama govoriti, zato ću se kratko osvrnuti na samo neke aspekte.

Naime, i jučer i danas smo mogli čuti puno toga što je lijepo i pohvalno, ali to će nam poći za rukom samo ukoliko Hrvatska dobije odgovarajuću potporu. Gospodin nadvojvoda Habsburg nazvao je to „lupiti šakom po stolu“ ako treba, a mi Mađari spremni smo lupiti šakom po stolu jer je to u našoj prirodi. Hrvati i Mađari u dugoj smo zajedničkoj povijesti bili poznati po tomu da smo znali biti strpljivi u diplomaciji, da smo se znali izražavati lijepim riječima, znači znali smo slatkorječivim riječima prenijeti neke sadržaje, ali znali smo isto tako biti i izravni. Sada smatramo da je trenutak pružiti Hrvatskoj izravno neposrednu potporu.

Smatramo da je prvorazredni skandal da ta izvorno europska nacija koja je dala toliko doprinosa cjelokupnoj europskoj kulturi, još uvijek stoji pred vratima EU i svaki dan mora dokazivati koliko je dobra i poslušna. Ja mislim da je Hrvatska to dokazala tijekom tisućljetne povijesti i da ne mora to dokazivati još i danas. Dame i gospodo, Hrvatsku ćemo u budućnosti podupirati u svakom pogledu, možete se pouzdati u nas. Prenosim vam pozdrave naše ministricе vanjskih poslova koja me molila da vam prenesem uvjerenje da ćemo kako u EU tako i na svim međunarodnim razinama zalagati se za to da Hrvatska konačno zauzme mjesto koje joj pripada. To je jako težak put. Otto von Habsburg već je govorio o tome da se morate pripremiti na to da će biti još jako puno napada prema Hrvatskoj iza leđa, otvorenih direktnih napada, ovisno o situaciji no moći ćete se u svim tim situacijama pouzdati u Mađarsku. Hrvatskoj želim sve najbolje i kao što rekoh bit ćemo i dalje ovdje kao prijatelji Hrvatske koji će vas stalno podupirati.

Rainhard Kloucek, član Predsjedništva Međunarodne PEU, tajnik Austrijske PEU

Prije nego što nešto kažem o temi rekao bih što podrazumijevam pod pojmom globalizacije. Globalizacija za mene nije ništa drugo nego svjetska trgovina. To je jedna diskusija bez ikakve vrijednosti. Mislim da bi kod svih rasprava trebali biti vrlo oprezni, jer mnogo se toga stavlja u kontekst globalizacije, a što nema veze s time. Govori se o siromaštvu ili nesiromaštvu što nema veze s globalizacijom. Postoje određene pretpostavke koje se trebaju stvoriti u određenim državama zbog dobre ili loše politike. Pogledajte, mnoge zemlje trećeg svijeta i pogledajte koje su zemlje u proteklih 50 godina uspjele postati bogate, sve one zemlje koje su zapravo slijedile slobodno tržišno gospodarstvo. Uvijek, gdje postoje korumpirane birokracije i gdje je zapravo osujećena svjetska trgovina unutar zemlje tu ostaje siromaštvo.

Postojala je već jedna faza globalizacije, sjećate se, druga polovica 19. stoljeća. Bila je to relativno slobodna svjetska trgovina, mogli ste bilo gdje u Parizu, Zagrebu ili Londonu naručiti robu i već bi je za par dana dobili. To je prekinuo I. svjetski rat, a on je, moramo to sasvim otvoreno reći, bio posljedica konkretnih protekcionističkih mjera. U Mađarskoj je postojao agrarni lobi koji je zapravo uspio zabraniti uvoz robe iz Srbije, a onda je zapravo Austrija financirala onu dinastiju koja je imala svinjogojstvo. Moramo zapravo jasno lučiti određene pojmove. Nakon I. svjetskog rata sve su male države pokušale u Europi eksportirati svoje ekonomske probleme tako što su uveli zaštitne carine. Iz 1922. godine postoji tekst od Coudenhove-Kalergija koji kaže da je politika zaštitnih carina loša jer jedino kad postoji slobodna trgovina onda imamo i slobodnu Europu.

Dakle, moram Vam sada proturječiti, gospodine Alber, ali to naše prijateljstvo može izdržati. Europa nije odgovor na globalizaciju već je ona dio te globalizacije. Još je g. Alber nešto lijepo rekao – slobodna asocijacija. Ne treba nam organizacija koja će regulirati slobodnu trgovinu, treba samo uvesti tu slobodu i deregulaciju. Mislim da su to stvari o kojima trebamo govoriti kada se govori o globalizaciji. Brine me, naime, i to ču sasvim otvoreno reći, kada imamo neki ugovor o temeljnim načelima, kada zapravo brišemo onaj dio gdje se kaže da se Europa temelji na slobodnoj neometanoj konkurenciji. G. Alber je spomenuo kravatu. Nije bila državna prisila ni potpora da mi nosimo

kravate, ali i Britanci, Japanci i Amerikanci nose kravate, upravo zbog slobodne konkurencije mogu se dobre stvari probiti i nametnuti.

Hrvatska je doživjela što to znači kada postoji intervencionizam. Tu je spomenuta Carla del Ponte, sud u Den Haagu, to sada zaista ne trebam ponavljati. Jučer je naš prijatelj iz Kosova govorio o vizama, mislim da je to klasičan primjer državnog intervencionizma gdje si zapravo neka država umisli da može kontrolirati gdje će se tko kretati, a to nije uloga države. Ja kao građanin ili kao čovjek imam jedno temeljno pravo slobode, i ne samo ja nego i svi vi. Ne treba brinuti državu kako se ja i kuda krećem, bez obzira dolazim li iz Kosova, Hrvatske ili Njemačke. Tek ako nešto ukradem, treba se država uključiti, odnosno država treba jamčiti pravnu sigurnost u Europi. Zbog toga sam ponosan da je Paneuropski pokret započeo inicijativu za ukidanje viza, mislim da moramo tu biti konzekventni kao i u potpori Hrvatskoj. Samo još na kraju želim reći da smo prošli tjedan imali u Austriji jedno ispitivanje o različitim zemljama koje bi trebale pristupiti EU i vidjeli smo da postoji želja velikog broja Austrijanaca da Hrvatska postane članica EU. Vi to želite, mi to želimo i zajedno ćemo to i ostvariti.

Julien Vanderbeeken, član Predsjedništva Međunarodne PEU, tajnik Paneuropske radne skupine u Europskom parlamentu

Moram se osvrnuti na skandaloznu presudu Haaškog tribunala u slučaju „vukovarske trojke“, gdje su mučeni ranjenici iz vukovarske bolnice odvedeni te ubijeni i masakrirani na Ovčari. Smatramo da je ta presuda Haaškog tribunala sramotna. Čuli smo također da su pregovori o pristupanju Hrvatske EU ubrzani i nadamo se da će se dovršiti do 2009., najkasnije do 2010. Znamo također da se Premijer na međunarodnom planu u Europi jako zalaže za ubrzanje pregovora i pristupanje Hrvatske EU, čemu ćemo i mi s naše strane pružiti veliku potporu. Cilj je da Hrvatska postane članicom EU-a, ali kao što je i dr. Otto von Habsburg već rekao, i mi u Paneuropskoj uniji slijedimo taj, a i jedan viši cilj – učvršćivanje kršćanske Europe. Upravo su te kršćanske vrijednosti u Europi te koje moramo stalno štititi i za njih se zalagati i u tom ćemo smislu i nadalje podupirati Hrvatsku na putu za EU.

André Poulin, predsjednik PEU Švicarske

Dragi paneuropski prijatelji, u svom izlaganju stavit ću naglasak na negativne aspekte globalizacije. Prvo, francuski je jezik europski jezik, tako je rekao i naš predsjednik za francuski i za europske jezike i u odnosu na engleski jezik, francuski je postao jedan referentni jezik, a bio je to uvijek u području pravosuđa, a sada se Europa u tom području sve više približava anglosaksonskom sustavu. Želio bih reći da je naša vizija globalizacije jednostavno činjenično stanje u kojem se nalazimo, ali trebamo biti svjesni posljedica tog činjeničnog stanja. Podsjetit ću vas da smo mi već u našoj Uniji prije 2-3 godine shvatili opasnost ovog problema i nužnost zajedničkog reagiranja na sve izazove. Sada smo još više konfrontirani jednom sustavu globalizacije kojem se trebamo oduprijeti u njegovim negativnim aspektima.

Coudenhove-Calergi je napisao jednu knjigu „Europa svjetska sila“ gdje je naveo da bi Europska unija trebala postati prva svjetska sila. No ona to još nije i ona treba prvenstveno raditi na gospodarskom, političkom i socijalnom planu. Kako smo politički i socijalni plan već obuhvatili, sada ću govoriti o gospodarskom planu.

Dakle, gospodarski aspekt, sam monetarni tečaj u određenim zemljama stvara velike probleme i tu države moraju reagirati drugačije nego danas. Svjedoci smo jednog procesa kada se velike tvrtke sele u područja gdje je proizvodnja puno jeftinija, mislim da je to vrlo negativan aspekt, a tu je i problem same nafte. Europsko je gospodarstvo doživjelo puno teških udaraca. S jedne strane, bilježimo povećanje tečaja eura, ali isto tako to se negativno odražava na europski izvoz. Postoji tu mnogo negativnih aspekata globalizacije na europskom planu. Što se tiče razvoja i istraživanja, EU bilježi veliki zastoj, ona još uvijek nije na željenom nivou. Kada govorimo o obrazovanju, postoji veliki odljev mozgova jer nismo dovoljno kompetitivni, najbolji odlaze u SAD.

Općenito smo govorili o privatizaciji, to je dobro što se tiče privatnih tvrtki, ali što se tiče javnih službi svjedoci smo katastrofalne situacije, npr. u Engleskoj, pogotovo kada je posrijedi javni prijevoz i poštanske usluge. U Francuskoj i u nekim drugim zemljama, svjedoci smo negativne privatizacije poštanskih usluga koja je imalo vrlo negativan učinak, rezultirala je s poskupljenjem usluga. Još 2002. predlagali smo europsku konfederaciju, ali danas kada imamo 27 zemalja, nadam se ubrzo s Hrvatskom i 28, nešto kasnije sa Moldavijom 29, balkanskim zemljama i Ukrajinom i Bjelorusijom. Trenutačno Bjelorusija predstavlja problem obzirom da se nalazi u razdoblju rusifikacije.

Na kraju, predložio sam vam francuski kao naš zajednički jezik, latinski je bio nekada naš zajednički jezik i završio bi na latinskom: „Vivat, crescat, floreat. Živjela paneuropska Hrvatska!“

Dr. Vojislav Mitić, predsjednik PEU Srbije

Kao predsjednik Paneuropske Unije Srbije želim da iskazati veliko zadovoljstvo da smo ove godine, u ožujku, prijemom na proširenoj sjednici predsjedništva, postali punopravni članovi međunarodne Paneuropske unije. U tom smislu, ističem da je širenje paneuropske misli, ideje i svih potencijala ove civilizacijske vrijednosti u Europi od izuzetnog značaja za demokratsku, kršćansku i ukupnu civilizaciju, kao i razvoj Republike Srbije. Taj proces traži vrijeme, sazrijevanje i stalnu borbu da bi nadvladali različite druge alternative. U svakom slučaju, Srbija sa svim svojim potencijalima ostaje za jedno buduće vrijeme realni most za integraciju tog dijela jugoistočne Evrope i Balkana i prema Evropskoj Uniji. Za naš ukupan prosperitet vrlo je važno da nama najbliže zemlje postaju značajni faktori opredjeljivanja europske i uopće međunarodne politike. Nama je drago da Republika Slovenija preuzima predsjedavanje EU, a posebno cijenimo što ćemo u bliskoj budućnosti, u nekoj od narednih godina, imati i pridruživanje Republike Hrvatske EU, za što se svi zalažemo. Za Srbiju je značajno što su i Bugarska i Rumunjska postale punopravne članice EU. Međutim, za nas je prirodno najznačajnije, i to smatramo velikim uspjehom i nas u Srbiji, i važnim za naša politička zbivanja, da to postane i Hrvatska. To je, da tako kažem, diplomatski uspjeh i Srbije da ima pograničnu Hrvatsku kao zemlju koja je i pridruženi član Savjeta sigurnosti i postaje član vojne alijanse NATO pakta. Prirodna je reakcija da taj uspjeh Hrvatske možemo podijeliti i smatrati i svojim uspjehom jer pripadamo jednom bliskom prostoru, veoma bliskoj povijesti i civilizaciji. Zato je to izuzetno značajno za nas, i primjer Srbiji, kako treba da se bori i organizirano poveže i objedini različite potencijale, institucije, ugledne pojedince i različite lobije u svijetu da bi i mi postigli takav uspjeh.

Arian Krasniqi, predsjednik PEU Kosova

Htio bih reći nešto o europeizaciji u kontekstu globalizacije. Čini mi se da je ova tema vrlo interesantna, ali i provokativna i osjetljiva za sve nas, a naročito za ljude iz zemalja u regiji koje su korak dalje do europskih integracija. Ja sam iz jedne zemlje jugoistočne Europe i pitam vas, da li ste ikad mogli zamisliti ili razmišljali o tome koje je značenje globalizacije za mladog čovjeka kao što sam ja i koji dolazi iz zemlje koja nema status. Naravno, odgovor na to pitanje teško je ili nemoguće dati. Da budem iskren, sve što znamo jest da je u srcu globalizacije suradnja i integracija ljudi, kultura i ideja. Neke od naših zemalja u regiji uspješno koračaju prema postizanju konkretnih rezultata za europske integracije, ali nisu sve posvećene borbi protiv korupcije, trgovanja ljudima i zločina. Mnogi još uvijek smatraju neke zemlje jugoistočne Europe crnom zonom Europe. Isto tako smo svjesni da je Hrvatska poduzela vrlo konkretne korake prema EU. Dakle, to je isto tako važno za integraciju jugoistočnih zemalja Europe u Europu. Te bi zemlje trebale ući u EU zajedno kao blok ili pojedinačno, ali to je cilj koji trebamo imati pred sobom.

Prije nego što odgovorimo na to pitanje trebali bismo riješiti neke probleme, a prvi je problem Kosovo. Neće biti stabilnosti i napretka u ovoj regiji ukoliko EU i međunarodna zajednica ne prepoznaju volju Kosovara za neovisnošću. Druga je stvar da se ne možemo promatrati slijedećih sto godina kao neprijatelji. Oko 60% stanovništva Kosova mlađe je od 30 godina. Vrlo su obrazovani i aktivni u socijalnom i kulturnom životu Kosova. Svakog dana pokušavaju pratiti trendove globalizacije i ritam. U tehnologiji i umjetnosti također. Ali većina njih treba identitet i dostojanstvo zemlje, oni žele slobodu kretanja što nemaju zbog režima viza i to je još veliki problem. Osobno sam imao strašna iskustva kada sam putovao na konferencije paneuropskih unija širom Europe. Za njih je to samo jedna teoretska fraza jer u stvarnom životu postoji mnogo poteškoća s kojima se moraju suočavati.

Europske zemlje moraju se više posvetiti podupiranju jugoistočnih zemalja i njihovoj ulozi u integracijama. Regionalna partnerstva u budućnosti će biti od ključne važnosti za otvaranje glavnih vrata za europske integracije. Ta bi se suradnja trebala temeljiti na zajedničkim vrijednostima koje imamo kao Europljani, bez religioznih, vjerskih i socijalnih predrasuda. To će biti dugačko putovanje s puno izazova, ali moramo naći volju i energiju suočiti se s tim izazovima i promijeniti svoju budućnost. Brzi razvoji mijenjaju naše društvo i našu zemlju. Istovremeno, bez sumnje, te su promjene rezultat isto tako i globalizacije, zbog čega smo još pažljiviji s planiranjima i djelovanjima za budućnost. Na kraju, dozvolite mi da kažem da će neovisnost Kosova biti tek slijedeći status, a konačni će status Kosova biti članstvo u EU. Zahvaljujem!

Neven Šimac, potpredsjednik CEDI Robert Schuman

IXE - Inicijativa kršćana za Europu

Pronađimo iznova smisao europske izgradnje

Manifest Skupine "Inicijativa kršćana za Europu" (IXE)

Nakon proširenja Europske unije 2004. godine, koje je trebalo biti nositelj nade, Europa se danas suočava sa sumnjom i sa strahom. Teškoće koje proizlaze iz međunarodnog konteksta, demografsko starenje i porast individualizma i nacionalnih egoizama čine tu izgradnju krhkom.

Europska se unija danas mora suočiti s novim izazovima: s ekonomskom globalizacijom koja se ubrzava, sa siromaštvom koje opstaje ili se povećava, navlastito pred vratima Europe, tj. u Africi, s brojnom imigracijom, sa sukobima na Bliskom i Srednjem istoku, s velikim prijetnjama svjetskom okolišu. U tom bi kontekstu šutnja, ili pak odveć bojažljivo djelovanje Europe bilo jednako krivnji. Hitno je dakle otvoriti novo razmišljanje o smislu europskog projekta, identificirati ponašanja koja nam valja promijeniti i pripremiti se snositi odgovornost po mjeri naše povijesti i naših mogućnosti.

1. Naslijeđe bez projekta?

Što konstatiramo uoči 50. obljetnice Rimskih ugovora? Europska je dinamika blokirana. Prihvaćanje eura je bio uspjeh, ali povijesno ponovno ujedinjenje, koje je Europska unija ostvarila s pristupanjem deset novih država članica, nije bilo popraćeno institucionalnim reformama, potrebitim za njezino dobro funkcioniranje, reformama koje su međutim pripremane već 15 godina.

Što je razlog takvome stanju? Europski projekt raspolaže u nekim zemljama sa sve manje potpore i pristajanja građana. Njihovo razočaranje glede Europe se gotovo svugdje izražava kroz slabo sudjelovanje na posljednjim europskim izborima i predstavlja glavni razlog odbacivanja Ustavnog ugovora od strane dviju država utemeljiteljica – Francuske i Nizozemske – i, pored toga, uzrok sadašnje krize.

Mi, kršćani u Europi, smatramo da je ovaj prostor mira, napretka i solidarnosti, koji je 1957. godine stremio uspostavljanju Europske ekonomske zajednice, sad ukupno uzevši ostvaren, ali je dovršenje tog projekta u obliku jedne stvarne političke Unije još uvijek odsutno. Naime, samo takva Unija će nam omogućiti da se nosimo s izazovima s kojima se suočavamo. Mnogi strahuju da bi se ona mogla svesti na običnu vlast koja regulira tržišta. Vlasti država članica se naime trenutačno ponašaju kao rentijeri, koji žive na ovom izuzetnom naslijeđu, ali koji kasne u zacrtavanju novih perspektiva za Europu.

Narodi, međutim, traže smisla svom zajedničkom življenju. Prije 50 godina svjetski sukobi i prijetnje totalitarizma su bili ti koji su pružili imperativ pomirenja i ujedinjenja kontinenta. Europljani su danas postali bogatiji, ali izgleda da su manje solidarni i da individualizam iscrpljuje njihov društveni vez. Nasuprot novim izazovima, u ovaj osvit XXI. stoljeća, jedino će im zajedničke vrijednosti i projekt civilizacijskog napretka omogućiti da prodube svoje zajedništvo sudbine i da se suoče sa svojim odgovornostima za svijet.

2. Izazovi solidarnog i trajnog rasta

Riječ je, naime, o tome da europske države zadrže upravljanje svojom sudbinom i pridonesu svoj udio u rješavanju problema ovog vremena, u dogovoru naroda. U vrijeme kad europske demografske perspektive na dvadeset i trideset godina ukazuju na nesporno opadanje, uspon novih svjetskih sila se odvija vrtoglavom brzinom. Odvija se i preraspodjela uloga, u kojoj postoji rizik da srednje sile izgube pravo glasa. Učvršćenje i produbljenje Unije s više od 480 milijuna stanovnika će nam osigurati da budemo po mjeri najvećih svjetskih čimbenika i omogućiti da se mirnije suočimo s globalizacijom; te od nje stvorimo šansu za sve, a posebice za one koji su najviše zapostavljeni.

Ali to isto tako pretpostavlja da imamo volju, maštu i hrabrost predložiti model ljudske civilizacije i promicati pravila koja stavljaju ekonomiju u službu Čovjeka. Vrijednosti u koje vjerujemo – poštivanje osobe, sloboda, solidarnost, demokracija, pravda – potiču nas naime da postavimo Čovjeka u središte europskog ekonomskog i političkog projekta. A da bismo mogli jamčiti ljudski razvoj, naša društva trebaju težiti snažnom i održivom ekonomskom rastu, zasnovanom na znanju i inovaciji, poštujući naš krhki okoliš i naše ograničene prirodne izvore.

Ekonomski je rast neophodan da bi zajamčio visoku razinu zaposlenosti i socijalne zaštite u Europi. On danas zahtijeva, i to žurno, konkretni pomak naprijed, navlastito u ostvarivanju pravog europskog istraživačkog i inovacijskog prostora, koji će biti podstrekom za sveučilišta i za industriju i koji će raspolagati dostatnim proračunom Unije, kao i u prihvaćanju zajedničke energetske politike, da bi se zajamčila naša opskrba po najpovoljnijoj cijeni.

Da se suoči s ovim potonjim problemom, koji je svjetski, bila bi važan partner Europa koja govori jednim glasom. Ona mora sebe osposobiti da upravlja pričuvcama koje su u stanju amortizirati udare promjenjivog tržišta, ojačati traženje novih izvora, kao i investicije u preradu, te promicati alternativne izvore energije. Tako će ona pridonijeti izgradnji održive energetske budućnosti našeg planeta.

U brizi za naraštaje koji dolaze, mi pozivamo europske vođe da podrže ekonomski rast utemeljen na obnovljivim izvorima i da vode proračunsku politiku okrenutu pripremanju budućnosti, te da smanje zaduženost koja je ugrožava.

Mladen Vedriš, bivši potpredsjednik Vlade RH, predstojnik Katedre za ekonomsku politiku na Pravnom Fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Nastojat ću dati akcente onoga što se zove ekonomija jer smo ovdje čuli nadahnute poruke koje su vezane uz politički i socijalni kontekst događanja u Europi u kontekstu globalizacije Europe i Hrvatske. Da podsjetim na obvezne likove onoga što nas očekuje, a to je svojevrsan balans između onog što predstavlja udio Hrvatske u EU u populaciji, u teritoriju i u vrijednosti bruto domaćeg proizvoda. Znači, Hrvatska mora produžiti korak i u toj novoj zajednici pronaći svoje mjesto i uravnotežiti svoju prisutnost. Da bi to učinila postoje kriteriji koji su zapisani 1993. u Kopenhagenu i kasnije u Madridu, kojih su se prilično efikasno pridržavale sve članice EU i naravno da Hrvatska u tom pogledu te procese, kao što smo i danas ovdje čuli, korak po korak uspijeva ostvarivati.

Da je to zaista tako moramo pogledati kako nas drugi vide. Kako u jednom najcjenjenijem indeksu transformacije Hrvatska danas stoji. Ako pogledate razdoblje od 2003. do 2006. onda vidite da su Slovenija, Estonija i Češka ostvarile iznimno dobre rezultate. Ali je i Hrvatska visoko pozicionirana na 11. mjestu od ukupno 120 zemalja po indeksu koji govori o razvoju demokracije i tržišne ekonomije. Po indeksu upravljanja, dakle u kojoj se mjeri uspijevamo kao društvo transformirati, također smo među vodećih 15-tak zemalja, što govori o dosljednosti ukupnog društva, 'Leadershipa' vlade i parlamenta, da se u tom kontekstu sustavno radi.

Ako se pomaknemo prema onome što je tema današnjeg skupa, to je odnos globalizacije i uspješnost malih zemalja i to stavimo u kontekst Europske unije, vidjet ćemo podatak da male europske zemlje mogu biti uspješne kao i vodeće.

Druga rang lista koja dolazi iz IMD iz Lozane, govori više koncentrirano oko jednog kruga razvijenih zemalja i ponovo pokazuje u kojoj mjeri zemlje po veličini iste ili manje od Hrvatske u toj globalizaciji, koja je jedan proces koji se može promatrati iz više kutova, od sociološkog, ekonomskog, perspektivnog ili razvojnog pokazuje uspjeh. Hrvatska je tu naravno rangirana relativno blizu Poljske ali postoji potreba daljnjeg pozitivnog iskoraka.

Ukratko, globalizacija je počela ovako: Washingtonski konsenzus, što znači liberalizacija, privatizacija, otvorenost bila su pravila koja su stigla kao univerzalni recept i vrlo se brzo pokazala kao i kod nekih univerzalnih lijekova negativne nuspojave mogu natkriliti samu temeljnu svrhu lijeka. Tako je novi i Washingtonski konsenzus danas od tih osnovnih principa uvažio i uvažava znatno više kvalitativne i socijalne aspekte. Govori o socijalnoj sigurnosti, o financijskim pravilima i standardima, govori o bitci protiv korupcije, o kvaliteti upravljanja poduzećima pa do kontroliranog smanjivanja siromaštva. To je globalizacija na suvremeni način.

Hrvatska je ostvarila uspjeh na globalnoj političkoj adresi; međunarodno je priznata. Što sada dalje? Danas se globalizacija odvija u realnom internet vremenu. Naravno, pitanje 'Leadershipa', odgovornost vlade i vlasti velika je, ali nije isključiva. Čitavo društvo i zajednice s tim procesima moraju živjeti. Nakon Lisabonske agende koja je postala razvojna strategija Europe 2000. Lisabon ponovno daje pravce i globalni izazov, promjena klime, sigurnost i održivi razvoj. Danas vi svjedočite da Europa govori o četiri ili pet E: ekonomija, ekologija, energija, edukacija i ja bih dodao eksport.

Ako pogledamo godinu 2000. kao prvi prag, BDP Republike Hrvatske iznosio je 40-tak postotnih poena vrijednosti BDP od Europe 25. U sedam godina uspjela je ostvariti pomak i danas je «stara» Europa negdje na indeksu 107, a Hrvatska je došla do polovice tog prosjeka. Međutim, u konkurentnosti ne smijemo se uspoređivati sa samima sobom već s drugima. U tom razdoblju dok smo mi napredovali 10-tak postotnih poena, Slovačka je napravila pomak 14, Slovenija 12 postotnih poena. Ono što se u Hrvatskoj mora mijenjati to je kvaliteta uprave, borba protiv korupcije, porezna regulativa, pristup financijskim izvorima. Mi smo sami svjesni da se moramo mijenjati i popravljati.

Namjerno sam za kraj uzeo jedan ilustrativan citat: „Globalizaciju ne možemo optuživati, to je kao pitanje izlaska sunca, ujutro“, naprosto moramo shvatiti da danom izlaska sunca to vrijeme moramo što bolje iskoristiti. I da zaključimo. Danas u globalizaciji više nema opasnosti da će veliki pojesti male nego oni koji su brzi, kao što smo vidjeli iz svih podataka, jedu one koji su sporiji. To je neminovnost. U tom kontekstu siguran sam da će Hrvatska produžiti korak i da će on značiti da Shengen više nije na granici prema Hrvatskoj nego na granici s Hrvatskom, ali i to privremeno, jer svi procesi integracija idu i dalje.

Branimir Ježić, Hrvatska radiotelevizija, član HPEU

Pojava mondijalizacije ili planetarizacije, kako se još naziva globalizacija, prema riječima dr. Nevena Šimca u njegovoj knjizi „Izazovi i zamke globalizacije“, potječe pored ostaloga i od „znanstvenog i tehnološkog napretka“, gdje je po njegovom mišljenju, na prvom mjestu „dosad nezamislivo, trenutno kolanje informacija putem Interneta, koje ne poznaje granica i koje kao da dokida vrijeme i prostor: po njemu informacija stupa na mjesto koje je još jučer zauzimala energija“. Ova izvanredna usporedba koju je iznio dr. Šimac, govori prije svega o izvanrednoj ozbiljnosti s kojom se treba baviti medijima.

Politička, društvena pa i nacionalna lojalnost zahtijevala je od medija da budu u funkciji zajedničkih napora u preobrazbi čitavog niza elemenata iz sadržaja i načina interpretacije u složenim uvjetima približavanja Hrvatske Europi. To bismo mogli nazvati pokušajima medijske europeizacije. Očito je da su se mediji trebali najprije europeizirati, kako bi mogli odigrati ulogu posrednika između europske tradicije i našeg domaćeg mentaliteta, koji još uvijek nije riješio sve naslijeđene dileme. Naši mediji, a ovdje u prvom redu mislim na televiziju, nisu se na vrijeme niti u dovoljnoj mjeri preobrazili iz vremena u kome su bili glasnogovornici političkog mišljenja, odnosno krajnje ispolitizirani i ideologizirani, u funkciji partijskih i državnih ideja, pa su svoju transformaciju shvatili u donekle pogrešnom smislu, ocjenjujući da sloboda medija nastupa onog trenutka, kad će se medij osloboditi političkog pritiska.

Televizija je po svom ustroju, ali i izgledu bila prelijep poklon u novonastalim društvenim i političkim uvjetima, stvaranju višestranačja i učvršćivanju nacionalne države, svima onima koji su kao i mnogi drugi željeli zagrabi u društvenu svojinu i pokazati svoju domoljubnost pod krinkom osobnih profita.

No, između političkih pritisaka i želje za neovisnošću, umjesto da se stvori prostor za kreativne mogućnosti okupljanja, pobijedila je linija manjeg otpora u smislu prihvaćanja tzv. europskih standarda. To je, međutim bila samo floskula, kojom se izbjegla odgovornost i zaobišla profesionalnost na račun dnevnih potreba. Ti europski standardi ni u kom slučaju nisu otvarali mogućnosti europskog zbližavanja, ili barem usaglašavanja, jer nisu u sebi nosili kriterije vrednovanja kao prvi preduvjet ozbiljnog nastupa na europskoj pozornici. Nevolja je bila često puta u evidentnom prihvaćanju stranih uzora i modela ponašanja, koje su drugi diktirali i koji su možda nekim, ali u prvom redu komercijalnim televizijama možda i bili primjereni. Primijenjeni kod nas oni su nažalost otkrivali siromaštvo duha i nedostatak uzora, koje mala zemlja poput Hrvatske nije mogla pretvoriti u globalne zvijezde. U jednom od mnogih dokumenata nastalih na slične teme, autora Seana O'Siochrua pod naslovom „Društvene posljedice globalizacije u medijima i komunikacijama“, pored mnogih izvanrednih opservacija rečeno je i to – „da je vrlo teško vratiti kotač komercijalizacije natrag i staviti ga u funkciju ljudskih potreba i demokracije“. Kako onda možemo govoriti o europeizaciji, kad su mediji, koji bi trebali biti nositelji takvih trendova, izgubljeni između komercijalizacije i javnog sektora, ne uviđajući da je izgradnja europskog ili europeiziranog društva u Hrvatskoj, u dobroj mjeri i njihov zadatak, što se naravno odnosi na javnu televiziju, dnevne političke listove i tjednike, koji su se okrenuli senzacionalizmu, kao izvoru interesa, pa prema tome i prihoda. I dok se novinarski kruh zarađuje na kiosku, to je shvatljivo što se tiče pisanih medija, dok televizija ima sasvim drugačije mogućnosti, ali i obveze, što se i opet u prvom redu odnosi na javni sektor.

Europeizaciju trebamo prihvatiti kao dio globalizacijskih procesa, samo ako zastupa navedene principe, a ne isključivo logiku tržišta i površnosti radi zarade, za čime se ne bi ni komercijalni mediji trebali isključivo povoditi. Oni bi trebali pronalaziti smisao svog postojanja na ovim prostorima u otkrivanju zajedništva, a ne pukom kopiranjem stranih modela priopćavanja i zabave, što prije svega govori o omalovažavanju sredine i ljudi i ne obećava im prosperitetnu budućnost. Naša sredina kao i mnoge druge nosi u sebi naboj autohtone kreativnosti, tradicije i narodnih vrijednosti, koje pretočene u politiku mogu zaštititi politički identitet nacije, dok bi njen kulturni identitet prije ili kasnije trebao postati dio europskog identiteta, kakav je bio nekada, u vremenu koje nimalo nije nalikovalo današnjem, iako su kulturne vrijednosti kolale rubom toga svijeta, možda nešto sporije, ali je činjenica da su bile prisutne kao dio jednog kozmosa ili univerzuma čije je središte bila Europa.

Globalizacija kao neminovna pojava suvremenog zbližavanja na svjetskoj razini, trebala bi biti korak dalje u tom pravcu, a nipošto sredstvo potčinjavanja i prisile nametanja uvjeta kulturnog i političkog ponašanja, jer kako reče jedan od naših svjetski poznatih ekonomskih analitičara, koji ima vrlo negativno mišljenje o globalizaciji, dr. Slavko Kulić, kako „nitko nema pravo na silu, jer sila ne može biti ničije pravo.“

Mediji u Hrvatskoj, a tu u prvom redu mislim na javnu televiziju, po svemu sudeći, dijele sudbinu javnih medija u drugim zemljama, koji se sukobljavaju s interesima velikih korporacija iz sjene i zahtjevima tržišne logike, što je međutim, samo dio problema koji se može zakonskim putem rješavati, dok je onaj drugi, rekao bih teži. Teško je pod takvim i sličnim pritiscima mijenjati mentalitet ljudi i utjecati na javno ponašanje, isticati vrijednosti i djelovati u obrazovno-odgojnom smislu od lokalnih do nacionalne razine, štiti ljudska prava i ljudske vrijednosti, kulturno nasljeđe, jezik, literaturu, ali i djelovati u integracijskom smislu objedinjavanja zajedničkih ambicija na državnoj razini.

Za to je bez sumnje potrebno uložiti velike napore, prije svega da se domena komunikacije oslobodi ne samo političkih pritisaka, već neodgovornih sudionika u procesu izgradnje javnog mišljenja, koje je toliko važno, a bit će još i važnije kad dođe do javnog odlučivanja o pristupanju EU, političkog prepucavanja, neprofesionalnog odnosa sudionika u tom vrlo osjetljivom poslu, korupcije te prikrivenih osobnih interesa. Sloboda odlučivanja i djelovanja u javnim medijima presudna je za stvaranje takvog javnog mišljenja, koje se bazira na osobnoj odgovornosti za tu slobodu, što zahtijeva visoke moralne i etičke kriterije svakog pojedinca u tom procesu, jer kao što je rekao svojevremeno jedan od vrlo uglednih i vrlo visoko rangiranih njemačkih političara, u tada još podijeljenoj Njemačkoj – „ako želite slobodu, morate je svaki dan ponovno osvajati“. Uvjereni da je to rekao iz vlastitog iskustva, nadamo se da će hrvatski javni mediji, a u prvom redu HRT, kao najutjecajniji među njima, stečene slobode usmjeriti europskim vrijednostima, kako bi se hrvatski europski san što prije ostvario.

Andreas Raab, član Izvršnog odbora Instituta Ohrid

Ako je pitanje ima li Hrvatska jako dobre izgleda iskoristiti prilike za europeizaciju u doba globalizacije onda bih odgovorio kratkim i jezgrovitim – da. Upravo male države u Europi profitirale će uslijed konsolidacije Europske unije koja se upravo odvija. Prisjetimo se samo Irske koja je bila jedna od najsiromašnijih zemalja prije ulaska u EU. Nalazila se na rubnom području, nije imala sirovine, imala je problem s terorizmom i vanjskom granicom. Unatoč tim problemima zemlji je pošlo za rukom, zahvaljujući dobroj edukaciji i potpori dijaspori iz cijelog svijeta, izboriti se za jedno od vodećih mjesta u Europi i mislim da tu možemo povući paralele s Hrvatskom. Jako su važni ljudi, sve ovisi o njima, oni su naposljetku ti na kojima počiva gospodarstvo i mislim da bi stoga i Hrvatska trebala posegnuti za svojom dijasporom. Naime, Hrvati u dijaspori imaju brojna iskustva koja bi trebala upotrijebiti u zemlji kako bi se suzbio strah od globalizacije. Hrvati, Poljaci i Irci su katolički narod koji već niz stoljeća žive kao globalni igrači, tj. raspršeni su širom svijeta ali su uspjeli sačuvati svoju kulturu i identitet. Upravo je hrvatska dijaspora toliko doprinijela neovisnosti i izgradnji Hrvatske. Spomenuo sam Irsku kao primjer ali bih isto tako mogao spomenuti pozitivan primjer Slovačke. Ona je isto jedna od malih zemalja kojoj je pošlo za rukom u gospodarskom ali i društvenom smislu provesti reforme. Naime, možemo reći da je Slovačka bila problematična u okviru samog pristupanja EU u predpristupnoj fazi, međutim zahvaljujući promjeni na vlasti uspjeli su promijeniti situaciju u zemlji i Slovaci su onda krenuli od tog pozitivnog primjera. Sada nakon ponovne smjene na vlasti, na zadnjim izborima izabrali su lijevo orijentiranu vladu no nadamo se da to Slovačku neće spriječiti u ostvarivanju daljnjih uspjeha.

Kada putujete kroz Hrvatsku, a često imam prilike putovati iz Njemačke u Makedoniju gdje radim i vraćam se preko Hrvatske u Njemačku, uvijek imam osjećaj već viđenog. Prije 15 godina kada ste prolazili kroz Slavoniju mogli ste vidjeti posljedice rata i razrušene kuće. Danas, g. Krasniqi je već to spomenuo, imamo autoput do Splita, jedan od najmodernijih u Europi i Hrvatska je puno investirala u infrastrukturu i upravo tijekom ovakvog putovanja prema Makedoniji u društvu mojih prijatelja iz Makedonije, primijetio sam da su i u Slavoniji duž autoputa nastala mnoga poduzeća. Drugim riječima i obnova gospodarstva je pokrenuta, gospodarstvo je na pravom putu i mislim da je Hrvatska spremna za izazove globalizacije i da je u tom smislu fit. Ljudi su svjesni svoje povijesne tradicije ali isto tako i svojeg vjerskog opredjeljenja i zahvaljujući toj jakoj vjeri a i uz Božju pomoć Hrvatima će poći za rukom postati članicom EU i etablirati se i u Europi i svijetu.

Hrvoje Kačić, član Hrvatske Paneuropske unije

Pokušat ću vas upoznati s dragocjenim doprinosom dr. Aloisa Mocka, s kojim je neposredno surađivao ovdje prisutni i izvanredno cijenjeni utemeljitelj i počasni predsjednik Međunarodne PEU dr. Otto von Habsburg. Ministar vanjskih poslova Austrije Mock je dobro poznao složenost odnosa na ovim prostorima i on je, oslanjajući se na svoju etiku, moral, stručnost i iskustvo, nastojao unijeti određene uvjete i sustave, kojima bi se spriječila eskalacija velikih neprijateljstava i krvoprolića. Ni svjetska, ali ni naša javnost nisu upoznate, da je Vijeće sigurnosti UN na inicijativu Aloisa Mocka, koji je tada aktivno djelovao u Vijeću UN, jer je Austrija bila stalna članica toga Vijeća, a u suradnji sa predstavnikom UN na terenu Tadeusom Mahovieckim, usvojila posebnu Rezoluciju 1993. godine kojim se Srebrenica utvrđuje kao „Safety Zone“ (sigurnosna zona), a Rezolucijom VS UN-a donesenom također 1993., kao zone sigurnosti određene su Bihać, Goražde, Sarajevo, Tuzla i Žepa. Time se civilnom stanovništvu tih zona sigurnosti jamčila sigurnost života. Takovim jamstvima je stanovništvo vjerovalo, jer su bila od strane visokih predstavnika UN javno isticana i ponavljana. Međutim, nakon tragedije Srebrenice i Žepe Tadeusz Mazowiecki, dao je obrazloženu ostavku na svoj položaj zbog propusta koje su izvršile snage UN. Ono što je doživjelo stanovništvo Srebrenice u srpnju 1995. je užasna tragedija, za koju je i generalni Tajnik UN Kofi Annan javno priznao da je suza na obrazu Ujedinjenih naroda. Ja ovdje ispred vas želim izjaviti da bi tih suza na obrazu UN bilo još više da nije uslijedila vojno-redarstvena operacija „Oluja“. Tim pothvatom je spašeno stanovništvo Bihaća i Goražda i ostvaren je prestanak oružanih ratnih sukoba. To se još uvijek nedovoljno cijeni u svjetskoj i hrvatskoj javnosti. Zbog toga molim sve kolege iz Hrvatske Paneuropske unije ovdje prisutne da se upoznaju sa pojedinostima i dokumentacijom o svemu što se događalo a također i sa odlukom gospodarsko-socijalnog Vijeća UN. Konačno, postoje brojni dokumenti i u Nizozemskoj, Francuskoj i SAD, kojima se dokazuju bitne činjenice i događaji. Nije primjereno u hrvatskoj javnosti kritizirati činjenicu da su pripadnici nizozemskog odreda, koji je bio zadužen za sigurnost Srebrenice, odlikovani. Bilo je opravdanije i tako postupiti, nego tolerirati da i među tim osobljem dođe do proširenog oboljenja od PTSP-a, ako ostanu objede da su oni doprinijeli patnjama i žrtvama tog stanovništva. Bilo je problema i u koordinaciji i u zapovjedništvu snaga UN, jer su određeni predstavnici UN u dogovoru sa predstavnicima srpskih vojnih snaga preuzeli obvezu, da na prostoru pod kontrolom srpskih snaga neće biti upotrebljavane zračne snage UN, ali pod uvjetom da će svi pripadnici UN, koji su zarobljeni i od Srba zadržavani kao taoci biti oslobođeni. Kako o tome zapovjednik nizozemskog bataljona nije bio upoznat, on je za upotrebu oružja u obrani Srebrenice, zatražio zaštitu zračnih snaga UN. Budući da je to izostalo zločini su izvršeni i tragedija Srebrenice nije bila spriječena. O tome Europa i svijet trebaju biti upoznati.

Marko Veselica, član Hrvatske Paneuropske unije

Smatram da nikakva globalizacija ne bi smjela uništiti identitet konkretnog naroda, prema tome hrvatskog naroda i Republike Hrvatske jer svaki narod ima svoj stvaralački genij i kao što znamo bez stvaranja tog identiteta i bez stvaranja slobodnih demokratskih i nezavisnih država koje imaju svoju neponovljivu i svoj genij nemoguć je razvitak Europe i čovječanstva i nemoguće je ustvari iskoristiti, valorizirati i profilirati stvaralačke svih pojedinaca, svakog naroda svake civilizacije, kulture, vjere i cijelog čovječanstva.

Prema tome u tom pravcu treba biti vrlo odgovoran, stvaralački nadahnut i mora se naći jedna komplementarnost između globalizacije koja je neminovna i na nivou Europe i čovječanstva. Sigurno da Europa mora stvoriti svoju novu energiju i profilaciju, institucionalnu, instrumentalnu i svaku drugu, ali isto tako ne smije dovesti u pitanje genij, identitet i jednu neponovljivu energiju svakog pojedinog naroda, prema tome i hrvatskog naroda, Republike Hrvatske i svih drugih naroda koji su na putu da uđu u EU. U tom pravcu mislim da Europa čini veliku nepravdu hrvatskom narodu i državi jer pod svaku cijenu hoće hrvatski Oslobođilački domovinski rat proglasiti programiranim zločinom i hoće sve vodeće hrvatske dužnosnike i vojne zapovjednike, generale itd. proglasiti ratnim zločincima. Gospodo, to nije prihvatljivo, to se ne može dopustiti, Hrvatska je imala pravo da demokratskim putem po prvi puta nakon 1945. godine u travnju i svibnju stvori svoju državu, Republiku Hrvatsku, da je, pored zabrane uvoza oružja od strane EU i UN, goloruka obrani, da otvori proces ulaska i uđe u EU. Prema tome, držim, da postoje i dalje neki imperi-

jalno-kolonijalni ekskluzivni faktori koji ne žele da Hrvatska bude ravnopravni član EU i da Hrvatsku na jedan krivi, neargumentiran način žele osuditi i proglasiti njen čitavi projekt stvaranja slobodne, nezavisne, demokratske države zločinom. U tom pravcu moraju se Hrvatski sabor, Vlada, sve udruge i svi relevantni čimbenici RH prema tom procesu odnositi kritički i odbaciti takve optužbe jer vidimo da vrh JNA koja je povela ovaj rat i naoružala četničke pobunjenike u Hrvatskoj i BiH, nije osuđen, dapače Veljko Kadijević piše knjige i memoare i plasira ih u Rusiji.

Isto tako mislim da je potrebno ubaciti u novi europski projekt, što nije dosada napravljeno, kršćansku dimenziju, jer znamo da socijalni nauk katoličke crkve koji počinje od enciklike Rerum novarum 1891. Lava XIII polazi od toga da je čovjek kao osoba glavna pokretačka snaga, sadržaj i smisao čitavog gospodarskog, socijalnog i drugog procesa i da bez slobode čovjeka i organizacije čitavog ekonomskog i ukupnog života koja će čovjeku, obitelji i onda čitavoj zajednici omogućiti prosperitet nema budućnosti Europe i svijeta. Ukoliko se prihvati nekritički slobodno tržište i maksimizacija dobiti kao glavni, prioritetan izvor i pokretačka snaga razvitka Europe, EU i čovječanstva onda jasno da će se otvoriti ovaj proces tzv. islamskog fundamentalizma i terorizma koji se pojavljuju i koji onda opet mobiliziraju dio snaga u Europi i SAD-u na možda jedan krivi način koji može dovesti do sukoba visokorazvijenih zemalja Europe, SAD-a, jednog dijela Azije i tzv. siromašnog čovječanstva. Prema tome, svi ti problemi su pred nama i dalje i moramo ih stvaralački, plodonosno i konkretno tretirati i analizirati i onemogućiti odbacivanje nacionalnog identiteta i genija svakog konkretnog naroda pa prema tome i hrvatskog naroda.

**SVETA MISA, 28. listopada 2007.
održana u zagrebačkoj prvostolnici,
dr. Juraj Batelja, rektor Katedrale**

Trideseta nedjelja kroz godinu: Sir 35,12-14.16-18; 2Tim 4,6-8.16-18; Lk 18, 9-14

Kad su uspostavljeni temelji Europe, reče sv. Augustin: „Kako moliš, tako i živiš!“

Braćo i sestre!

Na prostrtom stolu Božje riječi ohrabreni smo na molitvu: postojanu i ustrajnu. Na molitvu koja „prodire kroz oblake“ i „ne popušta“ dok molitelj „Svevišnji ne pogleda, pravedno, ne presudi i pravdu ne uspostavi“.

Crkva posljednjih nedjelja razmišlja o molitvi. O tome kako treba moliti.

Današnji odlomci Svetoga pisma uče nas da treba moliti nutrim, srcem, više nego ustima. Usta mogu izgovarati najljepše riječi, poput farizeja koji u hramu zahvaljuje Bogu što je dobar, čak bolji nego drugi ljudi. Ali, njegova molitva nije za uzor, jer sebe drži boljim od drugih ljudi, pogotovo od onog omraženog carinika što otraga stoji, a kojega on najradije ne bi ni vidio u hramu. A bez poniznosti nema molitve. Kršćanin ne može iskreno moliti a da se ne obzire na bližnjega.

Ni carinik nije uzoran čovjek. Vjerojatno je uprljao ruke ubirući porez; ne samo porez za cara i njegove službenike, nego i za sebe. Uostalom, tko će ga kontrolirati? Uskok nije bio djelotvoran ni u ono vrijeme! Ali on vidi da to tako ne ide. Odlučio je promijeniti svoj život. Dolazi u hram zamoliti Boga za oprost. Kaje se i moli: „Bože, milostiv budi meni grješniku!“ (Lk 18,13b). Ne uspoređuje se ni s kim. Ne reče: kakvih ima, ja sam još dobar! On je došao po Božje smilovanje i oprost i samo za to moli. I ode kući opravdan, reče Isus.

O kakvoj je pravednosti riječ? Moralnoj? Zakonskoj? Haškoj? Božjoj?

Gosp. Alain Terrenoire, predsjednik Međunarodne Paneuropske unije, nevladine organizacije koja snažno podupire učlanjenje Hrvatske u Europsku Uniju, koji je na čelu Paneuropske unije naslijedio nadvojvodu Otta von Habsburga, reče, da to više nije proces proširenja Europske Unije, već zapravo ponovnoga ujedinjavanja Europe. Drugim riječima, to je proces integriranja zemalja koje povijes-

no, kulturno, tradicijom i zemljopisnim položajem pripadaju Europi. A Hrvatska očigledno tamo pripada.

O Božiću 1938. blaženi je Alojzije Stepinac napisao za osječki „Hrvatski list“ članak pod naslovom: „*Quo vadis, Europa?*“ – „Kamo ideš, Europo?“. Evo glavne poruke toga članka: „*Quo Vadis, Europa? U boljševizam? Onda ideš u sigurnu propast! U rasizam? (...) U sektarstvo? (...) Teozofiju? (...) Adventizam? (...) Spiritizam? I onda ideš u sigurnu propast!*“ (...) *Gdje je, dakle, tvoj spas? U povratku k Bogu!*“¹

Poučeni tim riječima i na temelju današnjih svetopisamskih čitanja možemo postaviti pitanje: „*Quo vadis, Europa?*“ ako ne moliš? Ako ne poštuješ Božju pravednost, nećeš ni moralnu, ni zakonsku ni hašku!

Naš je blaženi Alojzije pisao dr. Ivi Andresu iz sužanjsva 1955. ovo: „*Što se tiče ujedinjenja Evrope, ja sam uvjeren da će do toga jednog dana doći. To je postulat zdrave pameti, a događaji, u kojima živimo, to pospješuju. Hoću li ja to doživjeti, ne znam, ali želim da takva Evropa, bazirana na principima Kristova Evanđelja, donese definitivni mir čovječanstvu, koliko je na zemlji moguće.*“²

On je kao zagrebački nadbiskup 1941. dao na jugozapadnom zidu katedrale zabilježiti glagoljskim pismom da je hrvatski narod od 7. stoljeća u krilu Crkve katoličke i europske uljudbe. Na oltaru sv. Ćirila i Metoda jedan anđeo podržava natpis ispisanim latinskim, a drugi glagoljskim pismom: „U početku bijaše Slovo“. To znači Riječ koja se utjelovila, Krist Gospodin. Da se Božje ime ne izgovara uzalud, kaže akademik Josip Bratulić, Hrvati su umjesto riječi Bog upisali zamjensko i biblijsko ime SLOVO.

Naša abeceda uistinu počinje slovima: Az buky vede glagolj dobre est živeti zelo zemle. A značenje im je: Ja Boga – Slovo gledajući tvrdim da je dobro živjeti na zemlji. Dakle, Evanđelje je u temelju naše pismenosti. Isus Krist, Riječ Božja: koja bijaše u početku – jer *v iskonu hje slovo* – u temelju je naše opstojnosti. Europo, poštuju tu spoznaju hrvatske uljudbe. Ovdje, pokraj groba bl. Alojzija Stepinca, moramo se prisjetiti i njegove opomene: „Ostanite vjerni Isusu Kristu, pa i uz cijenu vlastite krvi!“ Za nj ju je i on prolio. „A za nj mnogi krvcu prolivaše.“

Svjedoče o tome grobovi i spomenici u ovom veličanom domu molitve, u kojem ste vi, članovi Paneuropske unije, željeli završiti svoje okupljanje i zagrebačko savjetovanje. Spomenik narodnim junacima priorima vranskim: Petru Berislaviću i Ivanu Paližni, grob Pe-

1 Hrvatski List (Osijek), Božić, 1938.

2 A. STEPINAC, Pismo dr. Ivi Andresu, Krašić, 23. travnja 1955. u: ALOJZIJE-VIKTOR STEPINAC, Pisma iz sužanjsva (1951.-1960.), Zagreb, 1998., str. 124s.

tra Zrinjskog i Frana Krste Frankopana, Tome Bakača Erdoedyja, Eugena Kvaternika, zagrebačkih biskupa i hrvatskih banova i poklisara: Jurja Draškovića i Martina Borkovića, kardinala Jurja Haulika, Alojzija Stepinca, Franje Kuharića i tolikih velikana, blaženika, mučenika, ispovjedalaca, koji su i kao predvodnici puka Božjega u hrvatskom narodu vojevali za krst časni i slobodu zlatnu. Utjeha im bijaše oslon na Boga – u tihoj molitvi noseć breme cijele nacije.

Molio je i narod. Zagledan u križ Kristov i dižući hrapave ruke i molećive oči rađao djecu za vojnike stranim, europskim, gospodarima. „Zdravo, Tilo Isusovo!“ Te su riječi oplemenjivale opori život naših majki dok su se pričestivale malom bijelom hostijom. O Ivane Mažuraniću, bane hrvatski, nisi bio ni biskup ni svećenik, a jedan cijeli narod upozorio si da ne bude farizejski i da ne bude carinički: „Kajite se, dok imade dana. Kajite se, jerbo zora rana nać će mnogog kud za vazda gre se. Kajite se.“ Europo, ne brani nam pogled prema čistom srcu i nevinoj savjesti!

O Ivane Mažuraniću, bane hrvatski, hvala ti za poticaj na Božji dar ljubavi u sakramentu pričesti. Orisao si svećenika kako hrabri vojnike u obrani slobodne Europe: „Svakom momku po česticu daje – Tajne piće hljeba nebeskoga ... svakom momku po kapljicu daje – Tajne piće Krvi Isusove.“ Europo, srce je tvoje slobode u ustavu ispisano Božjom rukom u čovjekovu srcu i savjesti. Ne krati nam radost Isusove ljubavi po svetoj pričesti.

Ova prvostolnica danas gleda isto čudo što ga doživi pjesnik Mažuranić: „Žarko sunce divno čudo gleda, gdje slab starac slabe krijepe ljude, da im snaga Bogu slična bude!“

Božja snaga dolazi po molitvi. Današnja nas liturgijska čitanja potiču da budemo molitelji: iskreni, ponizni i ustrajni. Neka nas molitva jača i oplemenjuje u odlukama da budemo časni i poštivani građani Europe, ponosni sinovi i kćeri hrvatskoga naroda, vjerni članovi Katoličke crkve i ustrajni putnici u slavu neba. Amen.

Prof. dr. sc. STJEPAN BALOBAN redoviti profesor i pročelnik Katedre socijalnog nauka Crkve na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održao je 1. veljače 2007. tribinu pod nazivom:

KRŠĆANI I CRKVA U JAVNOM ŽIVOTU U HRVATSKOJ

Na tribini je bilo riječ o legitimnoj prisutnosti kršćana i Crkve u društvu; o mogućnostima i značenju kršćanske socijalne misli; o nekim pojedinačnim aktualnim pitanjima poput općega dobra i mentaliteta podločnosti, ulozi stranoga kapitala u Hrvatskoj, o manipuliranju informacijama, o „glasnoj manjini“ i „šutljivoj većini“.

Svoje teze prof. Balaban sažeto je iznio u sljedećem:

1. Kršćani, katolici čine veliku većinu hrvatskoga pučanstva.
2. Vjernici kao takvi nisu na odgovarajući način prisutni odnosno aktivni u hrvatskom društvu i to na svim područjima: gospodarstvo, obrazovanje, politika, mediji... Zašto? Time se također bavi ovo predavanje.
3. Katolička crkva kao najveća vjerska zajednica u povijesti hrvatskoga naroda i u sada u hrvatskoj državi imala je i ima važno mjesto.
4. Novija zbivanja u javnom životu Hrvatske, posebno u medijima koji su odraz hrvatskoga društva, pokazuju očita nastojanja da se različite aktivnosti kako Crkve tako i organiziranih katolika u društvu pokažu prevladanima, nazadnim pak i neznatnim.
5. U pozadini takvih nastojanja jest *neprirodni spoj* prošlosti i sadašnjosti, *bivši* komunistički mentalitet i *nadolazeći* i nedefinirani neoliberalni mentalitet.
6. U takvoj situaciji prevladava nesnalaženje kako u Crkvi tako i u društvu. Zbog budućnosti hrvatskoga naroda i razvoja hrvatskoga društva potrebno je o svemu tome javno raspravljati.

Hrvatsko društvo treba „posložiti stvari“ u vlastitoj kući. To je prvi i povijesni zadatak svih nas. Naše probleme, tj. ostatke mentaliteta balkanske provenijencije (primjerice izigravanje važećih zakona, nefunkcioniranje pravnog sustava, korupcija, amoralni familizam...) ne može nitko drugi osim nas riješiti.

Tu vidim veliku i povijesnu ulogu hrvatskih intelektualaca i posebno intelektualaca vjernika koji će biti kadri izdići se iznad pritiska, interesa, ucjena i javno se boriti za slobodu, za dostojanstvo svakoga Hrvata i hrvatskoga građanina.

Hrvati su sposobni ljudi, koji radom i talentom u inozemstvu, postižu dobre rezultate, a sredine u kojima žive i rade poštuju ih.

Hoćemo li dopustiti da u vlastitoj zemlji, u prirodnim izvorima bogatoj Hrvatskoj, budemo „sluge“ stranih gospodara ili ćemo „skupiti glave“ i usprkos opravdanih različitosti na temelju „korijena“ stvarati bolju budućnost.

Korijeni hrvatskoga naroda, kao uostalom i nama susjednih naroda, jesu u vjeri u Boga i u pripadnosti Crkvi.

Stoga je uloga kršćana i Crkve u razvoju hrvatskoga društva ne samo važna nego u sadašnjoj situaciji ključna zbog općega dobra.

VEZE HRVATSKE I SVETE STOLICE

Istaknuti stručnjak Ive Livljanić, prof. koji je poznat po svojim aktivnostima kao gradonačelnik Zadra (1990-92), prvi veleposlanik RH pri Svetoj Stolici (1992-98), prvi veleposlanik RH pri Suverenom viteškom malteškom redu u Rimu (1993-98), veleposlanik RH u Čileu i veleposlanik za Peru i Boliviju (1999-2003), održao je predavanje pod nazivom: VEZE HRVATSKE I SVETE STOLICE

Profesor Livljanić govorio je o vezama Hrvatske i Svete Stolice od prvih dodira u 7. stoljeću do danas – od pape Ivana IV. Dalmatinca do pape Ivana Pavla II, 'Bijelog Hrvata' i Benedikta XVI. Težište je na pitanjima vezanim za priznanje Republike Hrvatske i uspostavljanje prisnih prijateljskih odnosa u razdoblju od 1992. do 1998. u kojemu su se dogodila dva od tri posjeta pape Republici Hrvatskoj. VODITELJ TRIBINE bio je prof. dr. sc. Pavo Barišić.

3. travnja 2008. održana je tribina

HRVATSKA NA PRAGU EUROPSKE UNIJE Stanje i izazovi

Predavač je bio dr. Mladen VEDRIŠ, docent na Katedri za ekonomsku politiku Pravnog fakulteta u Zagrebu

Bernd Posselt

HRVATSKA KAO BUDUĆA ČLANICA EUROPSKE UNIJE - GLEDIŠTE EUROPSKOG PARLAMENTARCA.

Predavanje Bernda Posselta u Matici hrvatskoj bilo je dobra prilika da se zainteresirani iz prve ruke upoznaju s procesom približavanja Hrvatske Europskoj Uniji viđena očima nekoga s druge strane.

Matica hrvatska i Hanns-Seidel-Stiftung organizirali su 17. lipnja 2007. u palači Matice hrvatske predavanje zastupnika Europskog parlamenta Bernda Posselta. Hrvatska kao buduća članica Europske Unije - gledište europskog parlamentarca. Neuobičajeno vrijeme održavanja (nedjelja u podne) nije bilo prepreka zainteresiranima, koji su dobro popunili Matičinu dvoranu. Organizatori su osigurali simultano prevodenje, koje je omogućilo gotovo trenutnu interakciju predavača i slušatelja.

Bernd Posselt zastupnik je u Europskom parlamentu od 1994. Član je vanjskopolitičkog odbora Europskoga parlamenta te član izaslanstva zajedničkoga parlamentarnog odbora Europske Unije.

Hrvatska je uvijek bila dio Europe, njezina središnjeg dijela i Sredozemlja te da se može govoriti samo o putu u Europsku Uniju. Izrazio je zadovoljstvo zbog proširenja EU, čije je članstvo od prvobitnih šest članica naraslo do današnjih 27, no i upozorio daje upravo zbog nagla širenja došlo do zamora, što uz nedovršenu reformu struktura EU dovodi do kašnjenja s primanjem Hrvatske, koju je prije toga u približavanju EU zaustavio rat vođen na njezinim prostorima. Veća prepreka na putu Hrvatske u EU je i neinformiranost mnogih koji o tome odlučuju o stvarnom stanju u Hrvatskoj te je stoga nužno djelovati na tom polju kako bi se razbile predrasude koje još postoje u glavama mnogih. Također je nužno djelovati kako bi se proces primanja Hrvatske odvojio od procesa primanja Turske kao i ostalih balkanskih zemalja koje još nisu u EU. Od 2000. član je Predsjedništva Kršćansko-socijalne unije (CSU). Predsjednik je Paneuropske unije Njemačke i član Predsjedništva međunarodne Paneuropske unije. Do 1994. bio je jedan od najbližih suradnika Otta von Habsburga i njegov glasnogovornik. Slobodni je novinar, dopisni za europska pitanja, poglavito vezana uz istočnu Europu. Autor je knjiga Stumzeichen

-politische Texte 1978-1994 i Ist Religion gefdhrUch?.

Nakon kratkih pozdravnih govora organizatora, u ime Matice hrvatske prisutnima se obratio glavni tajnik Zorislav Lukić, a u ime Zaklade Hanns-Seidel-Stiftung njezin voditelj projekta za Slovačku, Mađarsku i Hrvatsku Hans-Friedrich von Solemacher, za govornicu je stupio Bernd Posselt.

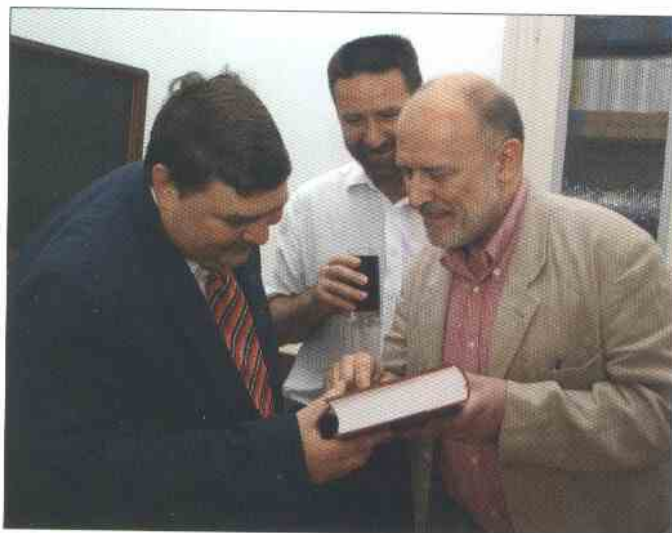
Izlaganje je započeo prisjećanjem na svoje prvo javno predavanje održano u Matici hrvatskoj u Zagrebu 1991., rekavši da prati razvoj hrvatske demokracije od njezinih početaka. Kao Bavarac Posselt je potom ukazao na sličnosti u mentalitetima Hrvata i Bavaraca, a kao predsjednik Paneuropske unije Njemačke i član Predsjedništva međunarodne Paneuropske unije podsjetio je na izravne kontakte koje je Paneuropska unija imala s Hrvatskom još u doba dok se ona nalažila u Jugoslaviji.

Za razliku od mnogih koji i danas govore da je Hrvatska na putu u Europu Posselt je jasno rekao za što je dobrim dijelom zaslužan i premijer Ivo Sanader, koji uživa velike simpatije Europe. Od velika je pritom značenja da su sve političke stranke zauzele jedinstveno stajalište o pristupu EU. Također je potrebno odrediti jasan i realan datum ulaska Hrvatske u EU, od kojega možda može biti manjih odstupanja, no nužan je kako bismo usmjerili svoje djelovanje. Posselt se zalaže da današnji saziv Europskog parlamenta (čiji mandat traje do lipnja 2009.) donese odluku o datumu primanja Hrvatske (bez obzira bio taj datum 2009. ili 2010) kako promjene u njegovu sastavu ne bi usporile ulazak Hrvatske.

Na kraju izlaganja Posselt se osvrnuo na probleme s kojima se susreću zemlje nastale raspadom bivše Jugoslavije i iznio svoje mišljenje o njihovom rješavanju te potom odgovarao na pitanja okupljenih.

Predavanje Bernda Posselta u Matici hrvatskoj bilo je dobra prilika da se zainteresirani iz prve ruke upoznaju s procesom približavanja Hrvatske Europskoj Uniji viđena očima nekoga s druge strane.

Dio članka iz "Vijenca" broj 347 od 21.6. 2007.

Tribina u Našicama

28. lipnja 2007. prof.dr.sc. Pavo Barišić u suorganizaciji s ogrankom Matice hrvatske Našice i Zavičajnim muzejom Našice u Našicama govorio je na tribini „Eruopeizacija u kontekstu globalizacije-Hrvatska 2009.“

Mladež Paneuropske unije organizirala je tribinu u suradnji s Obrtničkom školom za osobne usluge iz Zagreba 9. svibnja 2008. pod nazivom:

NOVI TRENDOWI OBRTNIČKIH ZANIMANJA (FRIZER) KAO ULAZNICA ZA EU

Sadržaj tribine je tematski podijeljen na sljedeće:

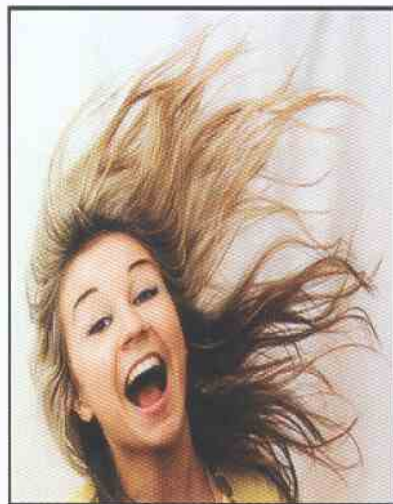
- Paneuropski pokret i razmjena iskustava mladeži PEU-a u obrazovanju (predsjednik HPEU-a prof. dr. sc. Pavo Barišić)
- Trendovi strukovnog obrazovanja u EU-a (zanimanje frizer) (šefica Odjela za obrazovanje HOK-a mr. sc. Olga Lui)
- Obrtnička obiteljska tradicija u zanimanju frizer (Davor Mikšec, frizerski salon za muškarce «Škare»)
- Frizer danas-zanatlija ili umjetnik. Obrazovati se i otvoriti vlastiti frizerski salon. (Saša Pušenjak, frizerski salon «Sasha»)
- Suvremeni svjetski trendovi u izradi muških i ženskih frizura (Zdravko Soleski, novi trendovi za ljeto 2008.)
- Marija Tašić (učenica Obrtničke škole i dobitnica zlatne medalje na natjecanju u Chicago za frizuru «fantazija»)

VODITELJICA tribine bila je Jelena Obad, prof. psihologije komunikacije u Obrtničkoj školi za osobne usluge i članica Mladeži HPEU.

Hrvatska Paneuropska unija
Obrtnička škola za osobne usluge

u sklopu akcije "Dijeli osmaš, Zagreb te zove" organiziraju tribinu

NOVI TRENDOWI OBRTNIČKIH ZANIMANJA (FRIZER) KAO ULAZNICA ZA EU

u petak 9. svibnja 2008. u 13 sati
u prostorijama Hrvatske Paneuropske unije, Zagreb, Jurišićeva 1a

Tribina mladeži: Igor Vidačak

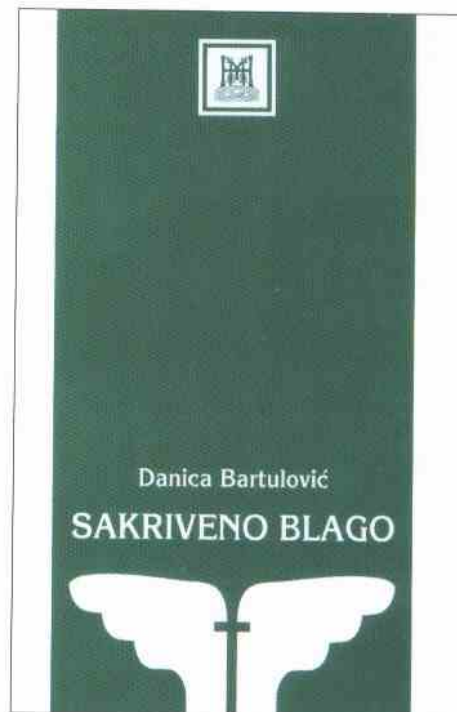
Mladež Hrvatske Paneuropske unije organizirala je zanimljivu tribinu pod naslovom: **Lobiranje i kanali utjecaja interesnih skupina u proširenoj Europskoj uniji: Mogućnosti i izazovi za Hrvatsku** 3. svibnja 2007. u prostorijama Paneurope. Predavač je bio dr. sc. Igor Vidačak koji je doktorirao na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, magistrirao europsku politiku i upravu na College of Europe Natolin, a diplomirao francuski i indologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 2000. godine radi na Institutu za međunarodne odnose, a od ožujka 2007. godine preuzima dužnost predstojnika Ureda Vlade RH za udruge.

Tribina mladeži: Pavo Barišić

Mladež Hrvatske Paneuropske unije u četvrtak, 31. siječnja 2008. organizirala je tribinu na temu: Paneuropska ideja i Europska unija. Predavač je bio prof. dr. sc. Pavo Barišić predsjednik Hrvatske Paneuropske unije od 2003. Dr. Barišić znanstveni je savjetnik u Institutu za filozofiju u Zagrebu i profesor filozofije na Sveučilištu u Splitu. Bio je pomoćnik ministra znanosti, obrazovanja i športa 2004-2006., ravnatelj Instituta za filozofiju 1991-2001. te glavni i odgovorni urednik časopisa „Filozofska istraživanja“ i „Synthesis philosophica“ 1993-2005. Predsjednik je Hrvatskog filozofskog društva od 2007. Voditelj tribine bio je Tomislav Čović, predsjednik Mladeži HPEU.

VEČER POEZIJE DANICE BARTULOVIĆ

Književna večer poezije Danice Bartulović održana je 6. ožujka 2008. Danica Bartulović objavila je dvanaest knjiga poezije, zastupljena je u brojnim antologijama pjesništva, dobitnica je domaćih i međunarodnih priznanja. Voditeljica je Odjela za kulturu Matice hrvatske Podstrana kraj Splita. Uz autoricu o književnoj djelatnosti govorili su dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek i Nevenka Nekić, prof., dopredsjednica HPEU. Stihove je interpretirala dramska umjetnica Nada Subotić.

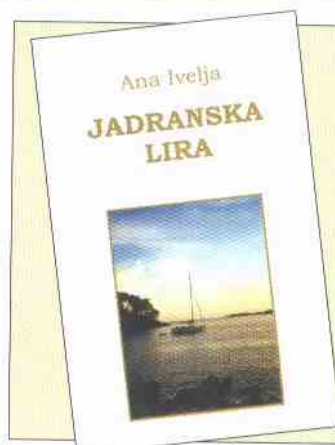

Jadranka Brnčić:

BITI KATOLIK JOŠ

Hrvatska Paneuropska unija i Golden marketing - Tehnička knjiga predstavili su knjigu Jadranske Brnčić: Biti katolik još 13. prosinca 2007.

Uz autoricu, o knjizi su govorili akademik Mislav Ježić, počasni predsjednik HPEU, akademik Josip Bratulić i Mirjana Paić-Jurinić, urednica knjige.

Pjesme:

ANA IVELJA

Zbirka pjesama Ane Ivelje „Jadranska lira“ predstavljena je 14. svibnja 2007. Knjigu su predstavili: Joja Ricov i Nevenka Nekić. Stihove iz knjige govorila je Kostadinka Velkovska, a glazbeni ugodaj priredili su Mario Ivelja, kontrabas, član Zagrebačkih solista i „Elephant Quartet“

BOŽIĆNI DOMJENAK

Već tradicionalni Paneuropski božićni domjenak 2007. godine održan je u četvrtak, 27. prosinca 2007., u prostorijama Paneuropske unije. Uz bogati domjenak koji je organizirao naš član g. Maravić program je obogatila Frana Marija Vranković, studentica Akademije dramskih umjetnosti u Zagrebu interpretirajući Držićev Prolog Dugo-ga Nosa.

Želje za uspješniju godinu i analizu rada HPEU u protekloj godini uputili su skupu: Tomislav Čović, u ime Mladeži HPEU, akademik Mislav Ježić i počasni predsjednik prof. dr. sc. Pavo Barišić.

Programom božićnog domjenka vješto je koordinirala naša dopredsjednica Nevenka Nekić, prof.

KONCERT HRVATSKO-JAPANSKOG TRIJA

U suorganizaciji s Europskim domom i Europskim pokretom Zagreb 17. ožujka 2008. održan je koncert hrvatsko-japanskog trija Katja Markotić, mezzosopran, Masatoshi Hirano, viola alta i Maria Mikulić Štimac, glasovir.

VUKOVARSKI FESTIVAL KOMORNE GLAZBE

Hrvatska Paneuropska unija kao inicijator i suorganizator Vukovarskog festivala komorne glazbe i 2007. godine sudjelovala je sa svojim predstavnicima. Dana 19. lipnja 2007. otvorenju Festivala u dvorcu Eltz u Vukovaru nazočio je član predsjedništva gosp. Branimir Ježić.

Na svečanom otvaranju Festivala pozdravio je u ime HPU-a gradonačelnicu Vukovara gđu Zdenku Buljan, domaćina Festivala g. Franu Matusića, upraviteljicu Gradskog muzeja Vukovar gđu Ružu Marić te ostale prisutne.

U sklopu festivala održan je i koncertu gudačkog kvarteta "Porin" u mramornoj dvorani dvorca Eltz.

Međunarodna konferencija

“MAKEDONIJA U EU - DOPRINOS EUROPSKOM IDENTITETU”

Ohrid, 17.-20. svibnja 2007.

Paneuropska unija Makedonije organizirala je treću međunarodnu konferenciju «Makedonija u EU - doprinos europskom identitetu», uz nazočnost počasnoga predsjednika i predsjednika Međunarodne Paneuropske unije te predstavnika Paneuropske unije Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Francuske, Kosova, Hrvatske, Makedonije, Njemačke i Srbije. Rad konferencije, naglasci izlaganja i manifest za potporu članstva Republike Makedonije u EU s velikim su zanimanjem prenosila sredstva priopćavanja.

Konferencija je održana u hotelu Inex Gorica uz sudjelovanje najviših dužnosnika Republike Makedonije, premijera Nikole Gruevskoga, predsjednika parlamenta Ljubiša Georgievskoga i ministra vanjskih poslova Antonia Milošoskoga. Iz Međunarodne Paneuropske unije sudjelovali su počasni predsjednik dr. Otto von Habsburg, potpredsjednik Europskog parlamenta Ingo Friedrich, bivši potpredsjednik Europskoga parlamenta Siegbert Alber, zastupnici Doris Pack i Bernd Posselt te Alain Terrenoire, predsjednik Međunarodne paneuropske unije i izjavitelj francuske vlade za zemlje jugoistočne Europe. Hrvatsko izaslanstvo dočekao je počasni konzul RH u Bitoli dr. Branko Maretić.

Otvarajući skup, predsjednik Međunarodne PEU Alain Terrenoire naglasio je kako europski projekt neće biti završen dok ne poveže sve europske različitosti i sličnosti, dok Makedonija i druge zemlje jugoistočne Europe ne budu primljene u EU. U procesu otvaranja pregovora s Makedonijom postoje određene blokade, međutim što se Francuske tiče, novi predsjednik Sarkozy i nova vlada podržavaju europski put Makedonije i nezavisnost Kosova.

Premijer Makedonije Nikola Gruevski u pozdravnom govoru podcrtao je pripadnost Makedonije europskim vrijednostima i identitetu. Ujedinjenje Europe povijesni je pothvat na mnogim razinama: političkoj, ekonomskoj i znanstvenoj. U Makedoniji postoji opći konsenzus o pristupanju EU, kao preduvjetu razvoja i dosezanju europskih standarda i kvalitete života. Vlada Republike Makedonije gradi multietničku demokraciju, radi na poštivanju prava svih etničkih zajednica, otvara širok okvir borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala. Zakoni će i prije vremena biti usklađeni sa zakonodavstvom EU.

Prvi dio konferencije bio je posvećen pristupanju Makedonije Europskoj uniji. Zastupnica u EP Doris Pack govorila je o potpori pristupanju EU među makedonskim građanima a posebno mladima. Također je istaknula kako se i opozicija u Makedoniji treba držati svih demokratskih pravila te kako treba raditi u parlamentu, a ne na ulicama ili u Bruxellesu. Makedonija je poslije Hrvatske prva na redu za članstvo u EU, ali nije od presudne važnosti inzistirati na datumu nego ispuniti sve preduvjete. Mišljenja je da EU viznim režimom zemlje poput Makedonije, BiH, Srbije drži na marginama jer više od 80% mladih u tim zemljama nije bilo u inozemstvu. Mnogi mladi Srbi prihvatili su radikale jer su se osjećali odbačenima od Europe.

Potpredsjednik EP-a Ingo Friedrich govorio je o idealnom europskom modelu koji bi kombinirao američku efikasnost i europsku socijalnu osjetljivost, što bi stvorilo poseban model življenja koji bi najbolje predstavljao Europu u svijetu. U globaliziranom svijetu potrebno je razviti pravila ponašanja i zaštititi patentna prava. Kina krađe njemačke patente i jeftinim proizvodima u stanju je destabilizirati svijet i ugroziti tisuće radnih mjesta.

Predsjednik Međunarodne PEU Alain Terrenoire svojim se izlaganjem nadovezao i istaknuo kako smo opet u opasnome svijetu u kojem postoji natjecanje između zemalja te kako se još čeka potpuno ujedinjene Europe. Dok krajnje europske granice ne budu poznate, Europa neće moći biti jaka.

Zastupnik u EP i član Odbora za vanjsku politiku Bernd Posselt izrazio je optimizam u odnosu na projekt europskog ujedinjenja. Takvo mišljenje temelji na stabiliziranoj situaciji u jugoistočnoj Europi, kao i na dosadašnjim postignućima u širenju EU. Podsjeća da su svojedobno postojali i veliki otpori primanju Austrije u članstvo, dok je sada situacija bitno povoljnija. Pri tome Europa ne smije dopustiti dvije pogreške: prihvaćanje ne-Euroljana u svoje članstvo, čime bi izgubila identitet, te

izostavljanje Euroljana.

U drugom dijelu konferencije, posvećenom izazovima Europe u 21. stoljeću, savjetnik Angele Merkel, Knut Abraham govorio je o globalnim izazovima s kojima se suočava Europa: globalno zatopljenje, jača suradnja EU i Afrike, odnosi EU i Rusije. Marjan Gyorčev, član predsjedništva makedonske PEU i bivši ministar govorio je o nezadovoljstvu useljnika u zemljama Europske unije, te naglasio kako bi možda makedonski model dijaloga s manjinama mogao biti dobar uzor za rješavanje tih problema. Podcrtao je potrebu za novim ekonomsko-ekološkim kodeksom te na alarmantnu dimenziju opadanja mladog stanovništva Europe u apsolutnim i relativnim razmjerima. Ulrich Kleppmann, direktor skopskog ureda fondacije Konrad Adenauer govorio je o opasnosti vjerskog fundamentalizma.

Treći i posljednji panel bio je u znaku doprinosa Makedonije europskom identitetu. Predsjednik parlamenta Ljubiša Georgievski i Martin Trenevski iz makedonske PEU iznijeli su mišljenja koja su vidljiva u Manifestu o potpori članstvu Republike Makedonije u EU. Siegbert Alber govorio je o važnosti projekta jedinstvene europske valute Eura i ulozi Europske središnje banke u europskoj integraciji.

Predsjednik Hrvatske Paneuropske unije Pavo Barišić čestitao je makedonskim paneuropskim prijateljima na njihovu udjelu u postignuću statusa kandidata Makedonije za ulazak u EU i obrazložio važnost i potrebu da se što prije odredi datum početka pregovora. Europska unija trebala bi imati razumijevanja i prepoznati kakav je napredak ostvarila Republika Makedonija u posljednjih petnaest godina od raspada bivše Jugoslavije. Učinila je značajne demokratske reforme i na miroljubiv način uspješno riješila sve političke napetosti i sukobe u procesu razdruživanja kao i tijekom pobune 2001. Tako je dokazala da ispunjava zahtjeve za članstvo u europskoj obitelji. Izvijestio je o napretku Hrvatske u procesu pregovora za ulazak u EU te zahvalio paneuropskim prijateljima u Europskom parlamentu na potpori i zagovoru što je 2009. godina unesena u rezoluciju kao mogući datum ulaska Hrvatske.

Predsjednik Parlamenta Republike Makedonije Ljubiša Georgievski bio je domaćin domjenka, koji je nakon završetka radnoga dijela konferencije upriličen u bivšoj Titovoj vili, sada ljetnoj rezidenciji Vlade Republike Makedonije. Tom je prigodom počasnome predsjedniku Međunarodne Paneuropske unije dr. Ottu von Habsburgu uručio nagradu Boris Trajkovski.

U subotu je za sudionike konferencije organizirana vožnja brodom po Ohridskom jezeru i posjet manastirskom kompleksu Sv. Naum, koji se nalazi na drugom kraju jezera uz makedonsko-albansku granicu. Kompleks je sagrađen na temeljima jedne od najstarijih slavenskih crkava iz 900. godine koju je podignuo suvremenik i suradnik sv. Klimenta Ohridskoga i učenik braće Ćirila i Metoda sv. Naum Ohridski. U crkvi se čuvaju zemni ostaci sv. Nauma koji je tu pokopan 910.

Potom je upriličeno razgledavanje povijesnih znamenitosti grada Ohrida. Značajno je arheološko nalazište u Plaošniku, gdje je 2002. obnovljena ranokršćanska episkopska bazilika i hram Sv. Klimenta i Pantelejmona. U obnovljenoj crkvi nalazi se grobnica sv. Klimenta Ohridskoga, prvoga slavenskog biskupa iz 893. i utemeljitelja Makedonske pravoslavne crkve. U Plaošniku je bila smještena znamenita Ohridska škola, središte slavenske književnosti i kulturne djelatnosti, čiji se kompleks nalazi upravo u fazi rekonstrukcije.

Također je upriličeno razgledavanje antičkoga kazališta iz rimskoga razdoblja, katedrale sv. Sofije, crkve sv. Bogorodice Perivleptos iz 1295. godine i galerije znamenitih pravoslavnih ikona od srednjega vijeka do novijega doba. U arheološkom muzeju organiziran je poseban program predstavljanja najnovijih arheoloških otkrića. Ravnatelj je tom prigodom ekskluzivno pokazao posmrtnu zlatnu masku i ruku s prstenom koje datiraju iz 5. st. pr. Kr., kao i druge nalaze koji još nisu javno izloženi. Zlatna maska jedina je takve vrste u Makedoniji (po dvije su u Beogradu, Ateni i Sofiji) i ubrzo je postala jednim od nacionalnih simbola.

Prof. dr. sc. Pavo Barišić i Tomislav Čović

ISKUSTVA BOSNE I HERCEGOVINE U POVIJESNOM I AKTUALNOM EUROPSKOM KONTEKSTU

Sarajevo, 27. - 30. rujna 2007.

Na trodnevnom zasjedanju Paneuropske unije BiH, na kojem su se okupili brojni uvaženi sudionici i gosti iz političkog, kulturnog i crkvenog života, sudjelovali su i predstavnici HPEU, i to: akademik Mislav Ježić, prof. dr. Pavo Barišić, Božena Jurčić, Hrvoje Ježić, Željko Obad, Vlasta Mladić Obad, te od mladeži Tomislav Čović i Jelena Obad.

Jedna od osnovnih poruka ove konferencije je da nema ujedinjene Europe bez zemalja jugoistoka kontinenta. Skup je otvorio domaćin prof. Franjo Topić, predsjednik Paneuropske unije BiH, koji je podsjetio da je u BiH susret tri svijeta, islamskog, pravoslavnog i katoličkog, te da su na ovom području na ispitu dijalog i ekumenizam, najveće ideje posljednjeg stoljeća.

Da nema alternative europskoj integraciji jer BiH je zemljopisno i civilizacijski dio Europe potvrdio je i Visoki predstavnik u BiH Miroslav Lajčak te podsjetio kako je Europa još 1999. poslala jasnu poruku BiH da se priključi Europskoj zajednici.

Član Predsjedništva BiH Haris Silajdžić ponovio je da BiH želi u Europu, međutim i u toj Europi, prema njegovim riječima, događaju se neki procesi koji ne ohrabruju pa je realno da će BiH možda i posljednja pristupiti Europskoj zajednici. "Naš kontinent sadrži jedan virus koji ne umire i kojeg se treba dodatno čuvati. Paneuropska unija želi objedinjavanje i to je suprotno od onoga što trenutačno imamo. Naravno da želimo u Europu, ali ako legaliziramo etničko čišćenje, onda milenijski projekt pada u Bosni. Želimo vrijednosti i sigurnost koju pruža Europa, ali i sami na tome putu trebamo nešto učiniti", kazao je bošnjački član Predsjedništva BiH.

Osebnijom izlaganjem bilo je i Nadbiskupa vrhbosanskog uzoritog kardinala Vinka Puljića koji je zamolio nazočne da ga saslušaju kao građanina BiH koji je ovdje rođen i odrastao, a manje kao nadbiskupa i kardinala. Podsjetio je na nekoliko starih dobrih "domaćih" izreka, primjerice "komšija je preči od brata" ili "dok te ovdje ljudi časte, provjeravaju tko si i s kakvim si namjerama došao", jasno aludirajući na otvorenost ovdašnjeg čovjeka i potrebu da oni koji dolaze sa strane moraju pokazati poštenu namjeru.

"Ova se zemlja nije nikada pravila sama. Uvijek su velike sile krojile kapu. Danas treba opet tražiti mjeru našoj kapi. Bez jednakih prava, nema stabilnosti. Volio bih da međunarodni predstavnici ovdje zagovaraju ono što zastupaju kod svoje kuće jer i ovdje je stanovnik čovjek. Ne bi smjeli imati dvostruka mjerila i biti pristrani. Važno je ozdraviti javno mnijenje jer je ono bolesno i istodobno ozdraviti kriterije", bile su riječi kardinala Puljića.

Predsjednik Paneuropske unije Alain Terrenoire optužio je Europu za pogreške koje je tijekom rata i nakon toga učinila u BiH. "Europljani imaju svoj dio odgovornosti za nesreću koja se ovdje dogodila. Europa nije znala odgovoriti na raspad komunizma, i to naročito u BiH. Zemlje bivše Jugoslavije i Albanija moraju u EU", rekao je Terrenoire.

Anna Ibršagić, zastupnica u Europskom parlamentu iz Švedske, inače izbjeglica iz BiH, obećala je da će se i dalje zalagati za prijam u EU svih zemalja jugoistočne Europe.

Počasni predstavnik Međunarodne paneuropske unije nadvojvoda Otto von Habsburg naglasio je kako je BiH zbog različitosti vjera, nacija i jezika test za budućnost Europe te da ne treba gubiti nadu za ulazak u EU.

Zapažena izlaganja imali su i predstavnici HPEU akademik Mislav Ježić i prof. dr. Pavo Barišić koji su vjeruju u evropsku integraciju BiH naglasivši da im i Hrvatska u tome pomaže.

Drugoga dana, u subotu, članovi Paneuropske unije i gosti posjetili su Višegrad, i čuveni višegradski most, čamcem se provozali Drinom i slasno ručali u hotelu Vilina vlas. U nedjelju dio članova koji nije morao krenuti na put kući prisustvovao je Svetoj misli u sarajevskoj prvostolnici (katedrali).

Posebnu važnost imala je i usvojena **Deklaracija Paneuropske unije Bosne i Hercegovine** koja imala veliki odjek u javnosti te objavljena u medijima BiH ali i u Hrvatskoj (npr. *Večernji list* od četvrtak 11.10.2007.).

I ovaj put mladi članovi imali su priliku družiti se, upoznati i razmijeniti međusobna iskustva.

Jelena Obad, prof.

Međunarodna konferencija

“KOSOVO U EU ILI EU NA KOSOVU, AUTOCESTA ILI JEDNOSMJERAN PUT?”

Priština, 19.-22. travnja 2007.

Novoosnovana Paneuropska unija Kosova, koja je primljena u punopravno članstvo Međunarodne Paneuropske unije na posljednjoj sjednici Predsjedništva u ožujku 2007. u Münchenu zajedno s Paneuropskom unijom Srbije, organizirala je u Prištini prvu međunarodnu konferenciju. Na skupu pod pokroviteljstvom predsjednika Kosova Fatmira Sejdiua, koji je otvorio konferenciju, bili su nazočni predsjednik Alain Terrenoire i glavni tajnik Gerard Bokanowski, predstavnici Paneuropske unije Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Francuske, Hrvatske, Makedonije, Njemačke i Srbije.

Konferencija je održana u Grand hotelu Priština na visokoj organizacijskoj razini uz nazočnost uglednih političkih osoba iz političkoga života Kosova, od predsjednika Kosova i gradonačelnika Prištine Ismeta Beqirija koji je organizirao prijam i večeru u vili Germia, do političkih savjetnika i glasnogovornika iz ureda predsjednika, premijera i Demokratske lige Kosova. Rad konferencije popraćen je udarnim vijestima na televiziji, radiju i tiskanim medijima.

Minutom šutnje odana je počast pokojnom predsjedniku Kosova Ibrahimu Rugovi čiji su grob i memorijalni kompleks sudionici skupa posjetili i položili vijenac drugoga dana u subotu tijekom izleta po Kosovu. Uvodno je govorio predsjednik Paneuropske unije Kosova Arian Krasniqi, naglašavajući kako se Kosovo nalazi u fazi stjecanja nezavisnosti te da se istodobno sprema za ispunjavanje zahtjeva koji se očekuju kao dodatni zadaci za proces integracije u Europi. Ukazao je na važnost suradnje i komunikacije koja se ostvaruje na paneuropskoj konferenciji. Paneuropa Kosova zalagat će se za poštivanje i njegovanje prijateljstva sa svim narodima jer samo slobodni, nezavisni i politički integrirani mogu dijeliti zajedničke vrijednosti i imati bolju budućnost. Za Kosovo i za generacije koje dolaze povijesnu zaslugu ima prvi predsjednik Kosova Ibrahim Rugova koji je inicirao i podržavao komunikaciju između različitih naroda i država osobito preko organizacija kakva je Paneuropska unija.

Predsjednik Kosova Fatmir Sejdiu rekao je kako budućnost Kosova ima perspektivu samo kada je ona između slobodnih i demokratskih naroda Europe za što se zalagao i narod Kosova gradeći viziju za nezavisnu budućnost u europskoj obitelji. Naglasio je da će Kosovo dalje raditi na ispunjavanju standarda i kriterija koji će otvoriti proces učlanjenja u europske strukture i u NATO. Sada Kosovo čeka konačno rješenje Vijeća sigurnosti UN o statusu nakon 14 mjesecnih veoma teških razgovora u Beču. Smatra kako je specijalni izaslanik UN-a Ahtisaari predložio pravedno rješenje. Kosovo je pozdravilo i izrazilo potpunu potporu Ahtisaarijevu planu. Posebno poglavlje u tom paketu posvećeno je pravima i slobodama manjina zajamčenih na razini konstitutivnih načela i putem zakona koje će zakonodavna tijela nezavisnoga Kosova donositi u skladu s najnaprednijim standardima.

Pozdravljajući nazočne na povijesnom susretu, predsjednik Međunarodne Paneuropske unije Alain Terrenoire istaknuo je da će narod Kosova nakon toliko dugog čekanja dobiti legitimnu suverenost kao nagradu koju je zaslužio velikim patnjama i trpljenjem u bivšoj jugoslavenskoj državi i u ratu. Sada Kosovo postiže nezavisnost stečenu mukom, radom i zalaganjem. Uz odgovarajuću diplomatsku potporu, naglasio je, Kosovo će za nekoliko tjedana dobiti ono za što su se mnogi zalagali i borili godinama, zaželeli dobrodošlicu u Europu. Ukazao je na dugu povijest Europe u kojoj su do ostvarenja stupnja poštivanja svakoga čovjeka na načelima ljudskih prava u prošlosti vođeni mnogi ratovi. Francuska je vodila u povijesti tri velika rata protiv susjeda Njemačke, ali već više od pola stoljeća živi u miru i pri-

jateljstvu s tim susjedom. Ako se dovoljno želi i radi na pomirenju, to se i postigne. Treba poznavati povijest, ali se okrenuti budućnosti, prihvatiti se posla na obnovi zemlje. Poželio je da se na Kosovu nastave uvažavati ljudska prava, otvarati novi poslovi da dođe do napretka ne samo u obnovi nego i u socijalnoj harmoniji. Ostvarenje skladnoga društva najvažniji je posao koji će pomoći da se Kosovo integrira u Europu. Treba imati povjerenja u sebe jer Europa cijeni kulturno znanje i baštinu. Primjer Kosova treba biti ostvareni suživot i tolerancija. Danas kada mnoštvo opasnosti dolazi izvana, paneuropska obitelj pokazuje pozitivno kako treba živjeti zajedno. Utemeljitelji Paneurope svjedoče da ljudi mogu živjeti zajedno na ujedinenom Kosovu. Europa treba mladost ljudi Kosova, kojih je gotovo 70 % ispod 30 godina života. Zaključio je govor istaknuvši vjeru u snagu i mudrost građana Kosova potvrdivši da je Kosovo europska zemlja i da se Europska Unija ne će zatvoriti za zemlje Jugoistočne Europe. Primjer je Hrvatska kao najbliža za ulazak u Europsku Uniju koja vrlo uspješno vodi pregovore i uskoro će postati 28. članica.

U nastavku skupa održana je panel rasprava o pitanju “Kosovo u EU ili EU na Kosovu, autocesta ili jednosmjerni put?” koju je vodila politička savjetnica predsjednika Kosova Vjosa Osmani. Tri su izlagača uvodno izložila teze. Prvi je govorio predstavnik Demokratske lige Kosova Alush Gashi o članstvu u EU kao zajednici mira, stabilnosti i napretka. Kosovo je umorno od ratova i sukoba i želi postati član euroatlantskih integracija i EU. U donošenju novih zakona koristi se potpora europskih institucija i izvora. Kosovo šalje mlade ljude da rade u europskim institucijama, a ima i političkih savjetnika koji provode po nekoliko mjeseci na Kosovu, ali je problem u tome što oni trebaju prvo naučiti kosovski povijest i tradiciju te upoznat se sa stvarnim poteškoćama. Obrazovan u europskim institucijama netko s Kosova kada se vrati u domovinu znatno je učinkovitiji. Kada se donose zakoni prema europskim standardima primjerice o okolišu nastaju poteškoće sa savjetnicima iz Europe koji traže od Kosova da snižuju standarde od onih koji važe u drugim europskim zemljama. Založio se za više razumijevanja europskih zemalja. Izložio je viziju suradnje i suživota na Kosovu slično modelu koji se razvio u pregovorima između Valonaca i Flamanaca u Belgiji. Naglašavajući potrebu otvorenosti za prijateljstvo kazao je kako su Albanci naučili što je biti manjina te iznio nadu da će znati poštivati druge. Zaključio je pozivom za potporu svih kako bi se izbjeglo stanje kroz koje je kosovski narod prošao u segregaciji i genocidu.

Politički savjetnik premijera Kosova Dardan Velija pozvao se u izlaganju na dogovor iz Soluna 2003. od kada se otvara i razvija na Kosovu perspektiva europske integracije i demokratske izgradnje države. Vlada Kosova na redovitim mjesečnim pitanjima raspravlja plan i aktivnosti u procesu europske integracije. Optimistično je obrazložio proces europaizacije Kosova u tri koraka od kojih bi svaki trajao po tri godine – ugovor o stabilnosti, status kandidata i učlanjenje u EU. Navodeći izrek Jeana Monneta da se ništa ne može postići bez ljudi, kao što ništa ne može ostati trajno bez institucija, naglasio je potrebu da kosovski put u Bruxelles treba pripremiti reformama kako bi mogli biti kompatibilni s drugima. Voditelj Odjela političkih znanosti na Sveučilištu poslovanja i tehnologije Labinot Greicevci obrazložio je proces pridruživanja EU kao dugotrajan proces usklađivanja prema Kopenhagenskim kriterijima. Ukazao je na poteškoću u kapacitetu EU za proširenje na nove zemlje. Zaključio je o kosovskoj težnji za približavanjem EU kako je riječ o autoputu ali u početnoj fazi izgradnje.

U raspravi su sudjelovali glavni tajnik PEU Gerard Bokanowski i glavni tajnik PEU Austrije Rainhard Klouček. Predsjednik Paneurope Makedonije Martin Trenevski predložio je da se u paneuropskim raspravama pojam Zapadni Balkan ne upotrebljava nego da se zamijeni izrazom Jugoistočna Europa. Podržavajući prijedlog Jean-Claude Empereur dodao je da se doista radi o izrazu koji ima negativnu konotaciju i iznio dodatne razloge zašto bi ga trebalo napustiti. Predsjednik Paneuropske unije Srbije Vojislav Mitić govorio je o potrebi jačanja demokratske svijesti i institucija te kritizirao trenutno stanje i režim u Srbiji.

Čestitajući Paneuropi Kosova na punopravnom članstvu u međunarodnoj organizaciji kao i na organizaciji prvoga skupa, predsjednik HPEU Pavo Barišić govorio je o proširenju Europske Unije u odnosu na zemlje koje su ostale kao svojevrsna crna rupa okružene zemljama šestoga kruga proširenja 2004. Slovenijom i Mađarskom i sedmoga kruga proširenja Rumunjskom i Bugarskom 2007. Izložio je stanje pregovora Hrvatske za ulazak u EU, ukazujući na dva momenta koja se sve više koriste u političkim raspravama – kapacitet proširenja i zaustavljanje procesa radi potrebe donošenja ustava i reforme europskih institucija. Pozivajući se na drevnu kinesku poslovicu: Ako mi kažeš, zaboravit ću; ako mi pokažeš, zapamtit ću; ako me uključiš, razumjet ću –, ukazao je na potrebu boljeg razumijevanja i nastavka procesa proširenja bez odgađanja za Hrvatsku kao 28. članicu Europske Unije i ostale zemlje europskoga jugoistoka kako budu ispunjavale kriterije.

Drugi dio skupa koji je vodio Rainhard Klouček bio je posvećen pitanju: Kosovo, ograničena suverenost, avantura ili predrasuda? Osobni predstavnik Javiera Solane Torbjorn Sohlstrom govorio je o potrebi da se na Kosovu umjesto ograničene suverenosti što prije uvede potpuna odgovornost domaćih institucija. Ukazao je na razlikovanje između ograničene i nadzirane suverenosti. Međunarodnoj zajednici ne treba ostaviti ovlasti koje joj nisu potrebne. Ovlaсти moraju biti ograničene vladavinom prava i provedbom plana. Također, međunarodne ovlasti trebaju biti vremenski ograničene, cilj je 2 godine nakon čega bi se došlo do daljnjeg umanjivanja utjecaja međunarodne zajednice. Ovlaсти će biti upotrijebljene samo onda kada kosovske institucije ne rade svoj posao. Srpska se manjina zbog nepovjerenja boji prenošenja moći na kosovske institucije, što je jedan od glavnih razloga zašto buduća međunarodna prisutnost mora imati ovlasti.

Glavni tajnik PEU Gérard Bokanowski izrazio je punu potporu Ahtisaarijevom planu i nastojanju Javiera Solane, zaključujući kako sadašnje stanje neodrživo za razvoj tolerantnoga i neselegacijskoga društva. Govorio je o uključenosti i zalaganju za nezavisnost Kosova institucija EU, NATO i UN. Ukazao je na zaključke paneuropskih rezolucija da sve zemlje Jugoistočne Europe što prije nađu mjesto u okviru EU.

Ravnatelj Instituta za politička istraživanja i razvoj Kosova (KIP-RED) Lulzim Peci govorio je o razvoju pojma suverenosti koji se danas promijenio tako da ne postoji oblik pune suverenosti kakav je bio u 19. stoljeću. Nakon 2. svj. rata u Europi mnoge su zemlje za vrijeme hladnoga rata imale ograničenu suverenost. Kosovo će imati nadziranu suverenost kao što NATO i EU dijele suverenost u zajedničkim institucijama jer nije spremno za punu suverenost radi nestabilnosti države. Postoji stalna opozicija srpskih elemenata za punu integraciju, a ako zemlja ne može pokazati svoju suverenost može se opisati kao neuspjela država. Kosovo treba zaštitu i pomoć jer ulazi u novu fazu stvaranja zemlje europskoga ustava. EU je san nije realna država. Ako interventne snage ostanu dulje vrijeme zemlja će biti bolesnija što je pokazao primjer BiH. NATO će biti zadužen za stvaranje snaga za buduću stabilnost Kosova.

Jean-Claude Empereur nije se složio sa stavom Pecija da je suverenost mrtav koncept, barem ne za Kinu, Indiju i SAD ako je za Europu. Paneuroljani trebaju odgovoriti na pitanje buduće suverenosti Europe. Multipolarni je svijet nepredvidljiv, opasan, pun konkurencije. Europljani za razliku od SAD-a i Kine nisu svjesni globalizacijskih procesa, trebali bi biti gospodari svoje sudbine kako ne bi bili žrtvom globalizacije. Potrebno je promisliti o suverenosti u području

obrane, sigurnosti te na znanstvenoj i tehnološkoj razini što je predviđet razvoja.

Peci je ukazao na primjeru Bosne kako čak ni "virtualne" ovlasti međunarodne zajednice nisu poželjne za Kosovo. Bolje je ne uzimati ovlasti koje nisu spremni upotrijebiti. Ako se kosovska država ne uredi na temeljima vladavine prava, proces može biti ugrožen. Slaže se sa Empereurom da EU nema strateški plan za djelovanje na svjetskoj pozornici. EU zapravo na Balkanu testira svoju zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku. Terrenoire je ustvrdio kako Europa mora uspjeti ne samo radi sebe nego kao i za primjer drugima.

Sohlstrom je dodao da volja za reformama na Kosovu ne može doći iz Bruxelessa već mora izvirati u samom Kosovu. To je najveće vanjskopoliitičko angažiranje EU u njenoj povijesti. Ukoliko ne bude uspješno, posljedice bi osjetili i Kosovo i sama EU. Srpska manjina ne želi participirati u kosovskim institucijama, što predstavlja politički problem u planovima integracije i zaštite manjina, srpski dio zapravo je paralelna država u Kosovu koju tolerira UNMIK. Mjesto je Milana Ivanovića, predstavnika srpske manjine, u zatvoru, ali UNMIK žmiri i na povezanost politike i kriminala. Potrebna je politička volja EU za provedbu plana. Srbi trebaju biti uvjereni da sudjeluju u institucijama. One srpske stranke koje nisu pod utjecajem Beograda pokazuju volju za suradnjom i sudjelovanjem u vlasti. Sadašnje vlasti u Srbiji nisu proeuropske. Što se Kosova tiče, srpski su postupci, zapravo, u duhu Miloševićeve politike, samo su načini izvođenja drugačiji. Strateški je interes Kosova da Srbija postane članica EU i NATO. Kosovske političke stranke pozdravile su primanje Srbije u Partnerstvo za mir. Albanske institucije odgovorne su za srpsku manjinu i ukoliko ona bude isključena iz procesa, postati će pogodno tlo za radikalizam. Tijekom stoljeća srpsko-albanske odnose obilježavale su negativne predrasude i manjak komunikacija.

U subotu je organizirano razgledavanje Kosova autobusom. Nakon obilaska Prištine i groba Ibrahima Rugove sudionici su posjetili pećinu Gadime. Objed je bio u ribnjaku u mjestu Iztog. Na putu između Peći i Prizrena razgledana je albanska tradicionalna kamena kuća, kulla. U Prizrenu je prijam organizirao biskup Dodë Gjergji. U katedrali je dr. Shan Zefi izložio povijest Kosova s posebnim osvrtom na kršćanstvo, Skenderbega i proces islamizacije nakon turskog osvajanja, koji je većinsko katoličko stanovništvo preobratio na Islam. U etnološkom muzeju sudionicima su predstavljene tradicionalne albanske narodne nošnje te alati i stare fotografije iz svih krajeva Kosova, kao i Albanije i Makedonije. Poseban je doživljaj bio susret s katoličkom zajednicom i razgovor sa župnikom na misi u župnoj crkvi u Prištini posljednjega dana skupa u nedjelju.

Prof. dr. sc. Pavo Barišić i Tomislav Čović

IZVJEŠĆE S PROSLAVE 15. OBLJETNICE PEU MAKEDONIJE

U Skopju je u subotu 15. ožujka održana proslava 15. obljetnice Makedonske paneuropske unije u Sobraanju. Proslavom je moderirao predsjednik Makedonske PEU g. Martin Trenevski u prisutnosti članova PEU, zastupnika u Sobraanju i članova diplomatskoga kora. Govornici su bili međunarodni predsjednik Paneuropske unije, g. Alain Terrenoire, makedonski ministar vanjskih poslova g. Antonio Milošoski, potpredsjednica Međunarodne PEU i vođa delegacije švedske stranke Moderata u posjeti Sobraanju gđa Walburga von Habsburg Douglas, te ja kao potpredsjednik Međunarodne PEU i počasni predsjednik Hrvatske PEU, a poslije toga je još prisutne pozdravio g. Arian Krasniqi, predsjednik PEU Kosova koji ih je pozvao na paneuropski skup na Kosovu u travnju. Među prisutnima je bio i naš veleposlanik g. Ivo Kujundžić.

U svojem govoru osvrnuo sam se na rad Makedonske paneuropske unije, na izvrsnu suradnju s Hrvatskom PEU, na povijesne veze

Hrvatske i Makedonije, te na europsku baštinu Makedonije i europsku perspektivu za naše zemlje, pazeći da ne kažem nešto neprimjereno o složenoj političkoj situaciji u Makedoniji u tome trenutku, o kojoj sam u razgovorima s makedonskim paneuropskim prijateljima dosta toga dodatno saznao.

Poslije svečane sjednice u posebnoj je dvorani održana mala ceremonija na kojoj su dodijeljene počasne plakete zaslužnim partnerima Makedonske PEU u svijetu i nekim zaslužnim članovima Makedonske PEU. Među prvima dodijeljena je takva plaketa i Hrvatskoj PEU kao priznanje za dosadašnju izvrsnu suradnju.

Bilo mi je drago što sam imao prilike porazgovarati i s našim g. veleposlanikom koji je bio zaokupljen pripremama za dolazak predsjednika Hrvatskoga sabora u Skopje. Ipak mi je stigao ispričati nešto o tome što je sve postigao za hrvatsko gospodarstvo u Makedoniji u posljednje dvije godine otkad se nismo vidjeli. Potom je odveo g. ministra Milošoskoga na razgovor s novinarima s HTV.

Još je i u nedjelju bilo prilike za susret s nekoliko veleposlanika i predstavnikom OSCE u Makedoniji, a kratko i s g. ministrom Miloškim, koji su prisustvovali sv. misi na Cvjetnici u katoličkoj katedrali. Bilo mi je drago i ponovo se sresti i popričati s g. biskupom Kirom Stojanovim.

Njegovanje ovakvih veza pridonosi ugledu Hrvatske u susjednim i drugim zemljama. Uvijek je to prilika da se i neki zadatci uspješno obave.

Akademik Mislav Ježić

IZVJEŠĆE SA SUDJELOVANJA NA XXVII. SUSRETU PANEUROPSKE UNIJE NJEMAČKE Andechs, 24-25. ožujka 2007.

EUROPA NEDOVRŠENA DRŽAVA?

Susret se održao u benediktinskom samostanu u Andechsu, uz 50. obljetnicu potpisivanja Rimskog ugovora, temeljnog dokumenta današnje Europe u suradnji s Međunarodnim centrom za europsku izgradnju (CIFE).

Hrvatsku delegaciju na ovom su susretu predstavljali članovi Paneuropske unije – ogranka u Karlovcu: dr. Marijan Pavan kao voditelj delegacije, dr. Željko Gojšić, dr. Milan Kruhek i dipl.iur. Ivan Perković, kao članovi.

Prof. Ferdinand grof Kinsky, potpredsjednik CIFE, održao je svoje predavanje pod naslovom: Federalizam kao temeljna ideja Europe. Njegovo je predavanje trebalo dati što jasniji odgovor na pitanje što je to europski federalizam i što bi trebao biti?!

Prema njegovu mišljenju probleme i sukobe treba rješavati ne političkim ugovorima već podjelom odgovornosti, razdiobom jednake državne moći i vlasti, na raznim razinama od središnjih do lokalnih pitanja. Europski parlament je samo anticipacija političke moći samostalnih država. Federalizacija pak svakodnevnih pitanja već postoji na svim područjima zajedničke suradnje: u prostoru gospodarstva, uprave, pravnih normi, bankarstva, zajedništva europske sigurnosti....Europski federalizam je novi model saveza europskih država, ne centralistički uvezanih državnih struktura, već nastaje stvaranjem zajedničkih institucija političkog sustava europskih naroda. EU ide prema svojem zajedništvu, ali čuva svoje regionalizme.

Prof. Rudolf Kučera i Dr. Stephan grof Bethlen u svojim su izlaganjima tu istu ideju osvijetlili događanjima u državama i narodima Istočne Europe. Dr. Bethlen govorio je o mađarskoj povijesti, naglašavajući na sve načini kako je Mađarska bila braniteljica europske civilizacije i kršćanstva tijekom tri stoljeća protuturskih ratova. Svoje je predavanje prepuno hvala na mađarski povijesni europeizam završio konstatacijom da i danas: samo dobar Mađar može biti dobar Europejac!

Predavanje dr. Bernd Posselta bilo je lijepi pregled razvoja ideje europskog zajedništva, stvaranja zajedničkih europskih institucija i doprinos Njemačke u tom mukotrpnom radanju današnje Europe.

U nedjelju ujutro po običaju održana je svečana misa u samostanskoj crkvi koju je predvodio nadbiskup Dijona prof. Roland Minnerath. Održao je vrlo lijepu propovijed u duhu ovog paneuropskog susreta. Naglašavao je nužno evanđeosko, kršćansko zajedništvo Europe i jasno je izrazio misao kako ipak treba razlikovati ideju Europe Paneuropske unije od one Europe kako je zamišljaju neki u Bruxellesu.

Dr. med. Marijan Pavan, dr. sc. Milan Kruhek, dipl.iur. Ivan Perković, dr. med. Željko Gojšić.

ANDECHS 2008.

KULTURA ČINI DRŽAVU – KULTURA ČINI EUROPU

XXIX. europski dani u Andechsu
Njemačka Paneuropska unija
5. i 6. travnja 2008.

Predstavnici HPEU su bili: Vesna Izaković, Nevenka Nekić i Hrvojka Mihanović Salopek

Nakon pozdravnih govora opata benediktinskoga samostana u Andechsu i predsjednika Njemačke PEU, B. Posselta, prvo predavanje održao je prof. dr. Ferdinand grof Kinsky. Konstatirao je da postoje razne kulturne sredine unutar Europe koje različito gledaju na kulturu drugih i te kulturološke razlike često znaju biti onaj «pijesak», koji zaustavlja kotač zbližavanja unutar EU.

Spomenuo je da postoje «neopravdani strahovi» u zemljama istočne i jugoistočne Europe koje ne uviđaju koristi od pristupa EU, a isto tako postoje bojazni da će u toj asocijaciji veliki narodi ugnjetavati male narode.

U svom opširnom predavanju istaknuo je da postoji, srećom, pokretačka snaga unutar EU, jer kad netko uđe u članstvo EU i uvidi prednosti unutar njenih institucija, postaje, prema Kynskom, pravi Europljanin.

Činjenica je da se europska civilizacija temelji na kršćanstvu te bi to trebalo pomoći ujedinjenju Europe. Stoga treba poticati ljubav i prijateljstvo prema bližnjima, pružati pomoć u teškim trenucima, a zbližavanju pridonose i putovanja, promet, kao i kulturne veze.

Bernd Posselt je u svom izlaganju upravo potencirao temelje europske uljudbe vremenski i prostorno. Naveo je sastanak Mladih NJ PEU gdje se postavljalo pitanje: Jesam li ja Europljanin i što me čini takvim? Naglasio je da nestanak bitnih oznaka kulture jednoga naroda, vodi u njegovu propast, nestajanje. Stoga svaki narod mora sačuvati samobitnost, a time i «dušu» Europe. To bi trebao garantirati i Ugovor iz Lisabona. On osigurava ujedinjenje na mnogojezičnoj bazi, multikulturnoj osnovi, kao i sigurnosti njenih granica.

Na koraju radnoga dijela kongresa upriličen je razgovor s gvardijanom samostana u Andechsu i Sv. Bonifacija u Münchenu dr. Odilom Lechnerom. Zanimljiv i nekonvencionalan razgovor o osobnom i društvenom životu mudroga fratra pokazao je koliko je potrebno strpljivosti i dobrote da se shvati, kako svaka pozitivna stvar počiva na tradiciji, a na nju se dograđuje novo. Tako se stvara amalgam, koji je izvor života, umjetnost življenja, radost života. A sve to omogućuje Europi upravo kršćanstvo koje treba sačuvati.

U nedjelju je svečanom misom završeno ovo okupljanje na kome su se susreli stari i novi prijatelji koje povezuje ideja ujedinjene Europe.

Nevenka Nekić i Vesna Izaković

OGRAK POŽEGA

TRIBINA U POŽEGI

OGRAK POŽEGA 7. svibnja 2008. organizirao je tribinu na temu PANEUROPSKA IDEJA I EUROPSKA UNIJA, a predavač je bio prof. dr. sc. Pavo Barišić

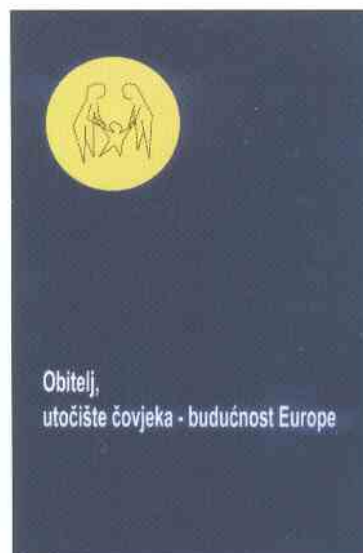
Prof. dr. sc. Pavo Barišić predsjednik je Hrvatske Paneuropske unije od 2003. Znanstveni je savjetnik u Institutu za filozofiju u Zagrebu i profesor filozofije na Sveučilištu u Splitu, Zadru i Osijeku. Bio je pomoćnik ministra znanosti, obrazovanja i športa 2004. - 2006., ravnatelj Instituta za filozofiju 1991. - 2001. te glavni i odgovorni urednik časopisa „Filozofska istraživanja“ i „Synthesis philosophica“ 1993. - 2005. Objavio je knjige „Dijalektika običajnosti“, „Svijet i ethos“, „Filozofija prava Ante Starčevića“ i „Demokracija i etika“ (ur.).

Dana 28. ožujka 2007. održana je sjednica Predsjedništva ogranka Požega, a 27. lipnja 2007. Skupština PEU ogranka Požega i sjednica Predsjedništva HPEU. Tada je za novog predsjednika ogranka izabran Pavle Bucić.

OGRANAK KARLOVAC

KNJIGA: OBITELJ, UTOČIŠTE ČOVJEKA- BUDUĆNOST EUROPE

“Obitelj, utočište čovjeka- budućnost Europe” naziv je zbornika radova što ga je objavila Hrvatska Paneuropska unija-ogranak Karlovac. Zbornik sadrži radove prezentirane na znanstvenom skupu u organizaciji Paneuropske unije- ogranak Karlovac u lipnju mjesecu 2002. godine. Glavni i odgovorni urednik knjige je doktor Marijan Pavan a glavni moderator skupa bio je Ivan Perković. Među autorima čiji su radovi s tog znanstvenog skupa objavljeni su i akademik Mislav Ježić, Antun Hakenberg, doktor znanosti Milan Kruhek i nestor Paneuropske unije i europskih integracija doktor znanosti Otto von Habsburg.

Knjiga je predstavljena u Zadru i u Požegi.

OGRANAK ZADAR

OGRANAK ČAKOVEC

Treća sjednica 9. saziva Predsjedništva HPEU održala se u Starom gradu Zrinskih u Čakovcu u subotu, 21. lipnja 2008. Uz prihvaćanje zapisnika prethodne sjednice posebno je bilo govora o pripremama za Međunarodnu konferenciju u Opatiji te izvješća i obavijesti prisutnih.

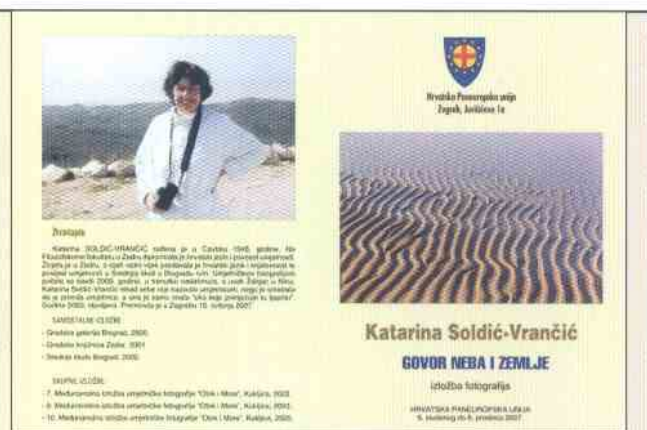
U drugom dijelu programa organiziran je posjet Muzeju grada Čakovca, zatim kraće razgledavanje Čakovca te predstavljanje «Obitelji Zrinskih». U Štrigovu posjetili smo crkvu Svetog Jeronima (Rangerove freske) te dan završili kod vinarke obitelji Belović na međimurskom objedu i kušanju vina.

IZLOŽBA KERAMIKE I SLIKA: MARIJAN SLAKIĆ

Marijan Slakić objedinio je dvije umjetnosti – bavi se pedagoškim radom kao profesor glazbe, sklada i slika. Svoje radove prikazao je 25. siječnja 2007. u prostorijama Paneurope.

Keramika izvire iz njegovih doticaja s narodnim, etnografskim, pa u kolorizmu i formativnom podsjećajući na detalje raskošne slavonske nošnje gdje dominira crvena i bijela boja. Glazba pak kao tema keramičkih uradaka figurativno oblikuje violinske ključeve ili čitave instrumente, da bi se onda ruka uputila prema apstrakciji.

Marijan Slakić rođen je 1953. godine u Nijemcima kod Vinkovaca. Muzičku akademiju završio je u Sarajevu. Od 1985. radi kao profesor glazbe u Našicama u Glazbenoj školi koja je ponijela ime hrvatske skladateljice Dore Pejačević.

KATARINA SOLDIĆ-VRANČIĆ

Izložba fotografija: Katarina Soldić-Vrančić, 'Govor neba i zemlje', otvorena je 8. studenog 2007. godine

Katarina Soldić-Vrančić rođena je u Cavtatu 1948. godine. Na Filozofskome fakultetu u Zadru diplomirala je hrvatski jezik i povijest umjetnosti. Umjetničkom fotografijom počela se baviti 2000. godine u uvali Ždrijac u Ninu. Do sada je imala tri samostalne i tri skupne izložbe. Preminula je u Zagrebu 2007. godine.

Izložbu su otvorili prof.dr. Pavo Barišić i Nevenka Nekić, prof., a glazbeni ugodaj priredila Snježana Martinjak na flauti.

Malo poznata hrvatskoj javnosti umjetnica fotografije Katarina Soldić-Vrančić, rodom iz Cavtata, (1948.), bavila se svojim najdražim poslom fotografiranja u srodstvu sa zanimanjem profesora povijesti umjetnosti i hrvatskoga jezika (Zadar, Biograd). Svoje je umjetničke cikluse nazivala poetskim imenima: *Blagoslov svjetla*, *Radanje zemlje*, *Preobraženja*. U predgovorima kataloga za svoje do sada dvije održane izložbe, postavila je tekst: "U svemirskom sporazumijevanju ljepota je govor neba. I u dostojanstvu susreta njihova plavetnila. I u tihom milovanju nježnoga vala i blagih nakupina pijeska. I u nabujaloj struji blještavila svjetla sunca pri zalazu. Kako hodati sitan i slijep u toj raspjevanosti svjetla, boja i oblika?". Pijesak, more, svjetlost teme su fotografija autorice. Emocionalni pristup sugerira melankoliju otiscima usamljenih stopa u pijesku, pustošem metafizičke naslage samoće, ali autorica ostavlja i drugu poruku: ovi mistični odjeci života mikro svijeta u drami bez svjedoka, nose u sebi neslućenu ljepotu života i svemira. Oni su tajnovit izraz makro kozmosa i ja ih otkrivam okom fotografskoga izuma.

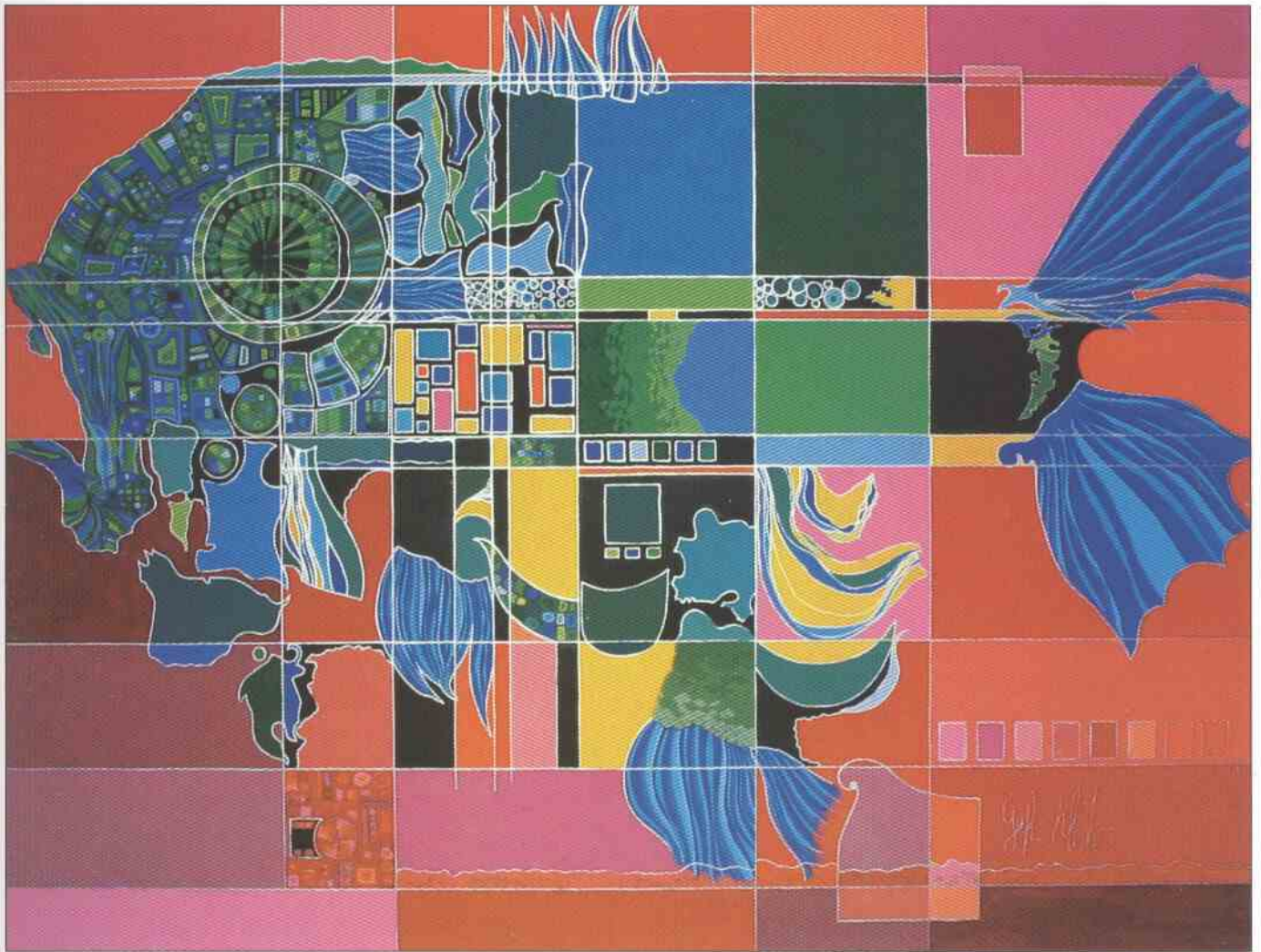
IVICA JOHN KLANFAR

Izložba akademskog slikara Ivica Johna Klanfara: Čudesni perivoji nadrealizma, otvorena je 10. svibnja 2007.

IVICA JOHN KLANFAR (Rijeka, 1961.) s petnaest godina preselio u Sydney, Australija. Školovao se u klasi profesora Breta Whitleya i potom studirao na Akademiji „Western University“. Diplomirao i psihologiju na „N.S.W. University“. Od godine 1987. samostalno izlaže u raznim galerijama, sudjeluje na skupnim izložbama i osvaja nekoliko nagrada. Godine 2000. vraća se u Hrvatsku. Živi i radi u malom mjestu Prižba na otoku Korčuli. Izložbu su otvorili prof. dr. Pavo Barišić i Nevenka Nekić, prof., a glazbeni ugodaj priredila je Marija Šakota, flauta.

Sve izložbe organizirala je, vodila i otvorila potpredsjednica HPEU Nevenka Nekić, prof.

Slika Johna Klanfara

PETAR GRGEC: HRVATSKI BOŽIĆ

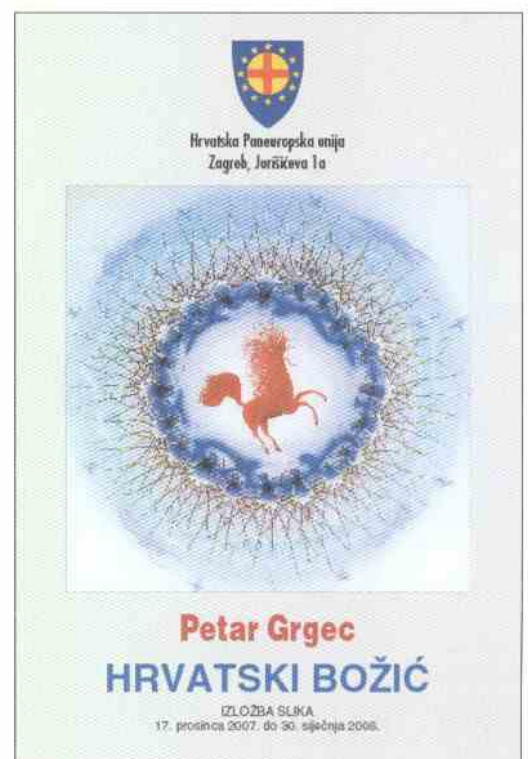
Izložba slika Petra Grgeca pod nazivom Hrvatski Božić otvorena je 17. prosinca 2007. godine.

Postoji slikarski svijet pun začarane mitske dubine što seže sve do onoga središta kojem je izvor uvijek Svjetlo; svijet koji teži harmoniji, simetriji i ravnoteži. Taj likovni univerzum nalik je na bajke i zaboravljene legende čiji korijen počiva u ljudskim čežnjama za onim prvim Zlatnim dobom što ga Grci spominju da je davno iščeznulo u zloćama svijeta. Takav svijet ostvaren u slikarstvu Petra Grgeca javlja se u snovitim amplitudama koje nastaju poput pjesme, tajnovito, u neznanim prostorima zaumlja kao i svaka univerzalna i transcendentalna umjetnost, razumljiva čovjeku govorom ljepote i dobrote.

U slikarstvu Petra Grgeca, originalnom i samosvojnom, ponavljanje ima svoj značaj, bez obzira na kompoziciju koja se razvija horizontalno, kružno ili u gradaciji; ponavljanje likova ima narativni značaj priče iz davnine: bio jednom jedan *Začarani konj* (1985.) zatvoren u snježnom vrtlogu plavih vrba koji galopira i ostavlja uvijek isti trag. Sugestija glazbenoga ritma ronda, drhtaj sapetoga tijela u samoći, rozeta nestvarnoga pejzaža i sirenski ples na marginama slike, čežnje su koje se mogu prepoznati u lirske tkivu Grgecova slikarstva. Narodna kazivanja bremenita ponavljanjem motiva, bila su sintagma za hod po labirintu zemlje i put prema Vječnosti. Grgec se amblematski uključio u tradiciju, a ostao samostalna i nova pojava unutar vrlo bogata i šarolika društva «naivnoga» slikarstva, često progonjenoga, poniženoga i slavljenoga u isti mah.

Petar Grgec (1933.-2006.) rođen u Kloštru Podravskom prvi je puta javno izlagao 1953. godine na zajedničkoj izložbi u Karlovcu. Ostvario je golemi opus slika u tehnici ulja na staklu i platnu, te u akvarelu, crtežu i grafici. Izlagao je na preko 500 izložaba zajedničkih i samostalnih: u Zagrebu, Bremenu, Torinu, Rimu, Zürichu, Münchenu i drugdje. Dobitnik je brojnih nagrada u zemlji i inozemstvu od kojih izdvajamo posljednju 2004. godine u Karlovcu – Županijsku nagradu za životno djelo. Njegove slike nalaze se u mnogim našim i svjetskim galerijama a posebno ističemo Museo Vaticano.

Izložbu su otvorili prof. dr. Pavo Barišić i Nevenka Nekić, prof., a glazbeni ugodaj priredila je Lara Silvestri Valdevit, na violini.

Izložba:

DRAŽEN EISENBEISSER

Izložba slika Dražena Eisenbeissera: Moja Koprivnica otvorena je 14. veljače 2008.

Dražen Eisenbeisser rođen je 1957. godine u Koprivnici. U početku samouk, 1992. izlazi u Galeriji S u Koprivnici. Iste godine upoznaje se s prof. Zlatkom Kauzlarićem Ataćem s kojim je do danas u kontaktu, a koji mu je svojim savjetima puno pomogao. Na njegov poticaj, a u razdoblju od 1996. i 1997. godine, slikao je u majstorskoj radionici akademskih slikara Željka Mucka i Romana Baričevića te od njih imao priliku puno naučiti. Od početka 2007. godine samostalni je likovni umjetnik. Iste godine izlazi u galeriji ZB-ART u Ludbregu.

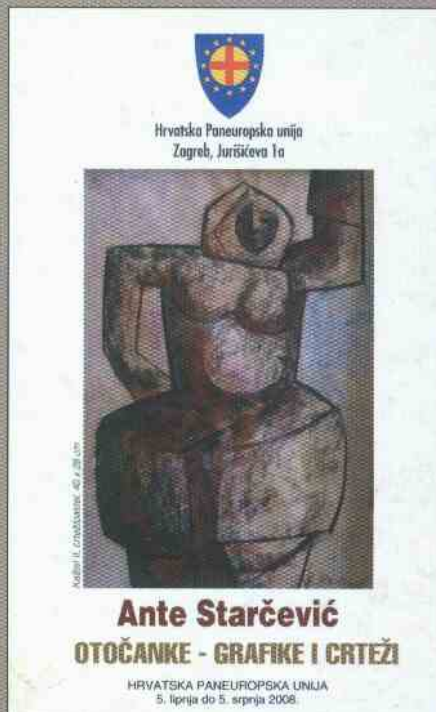
Živi i radi u Koprivnici.

Izložbu su otvorili prof. dr. sc. Pavo Barišić i Nevenka Nekić, prof. a glazbeni ugođaj priredili Miroslav Evačić, tambura, frula i Tomislav Šitum, gitara, vokal.

Ante Starčević

CRTEŽI I GRAFIKE

Izložba kipara, slikara, medaljera, grafičara Ante Starčevića održana je 5. lipnja 2008. Autora poznaje likovna javnost, ali i vjernički puk diljem Hrvatske i inozemstva. Jedan je od rijetkih koji je veći dio svoga likovnoga ostvaraja podario sakralnom. U našoj Likovnoj enciklopediji zastupljen je prikazom reljefa Bl. Ozane Kotorske iz dominikanskog samostana u Dubrovniku. Taj brončani reljef možda izuzetno dobro sublimira misao i ruku velikoga ma-

jstora: jednostavnost prostora dovedena gotovo do apstrakcije sažeta s tjelesnošću svetice.

Ante Starčević (1933-2007.) rođen je u Zagrebu gdje pohađa osnovnu školu i gimnaziju. Godine 1952. upisuje se na Arhitektonski tehnički fakultet u Zagrebu. Iste godine napušta studij arhitekture i odlazi na studij kiparstva, nakon položenog prijemnog ispita na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti. Godine 1957. diplomirao je kiparstvo na ALU u Zagrebu, u klasi prof. Antuna Augustinčića.

U BANJOJ LUCI PROSLAVLJEN 95. ROĐENDAN OTTA VON HABSBURGA

U organizaciji Paneuropske unije Bosne i Hercegovine u Banjoj Luci održana je proslava 95. rođendana nadvojvode Otta von Habsburga, sina posljednjeg austrijskog cara Karla, počasnog predsjednika Međunarodne paneuropske unije, velikog prijatelja Bosne i Hercegovine i počasnoga građanina Sarajeva.

Na svečanosti je nazočio veliki broj nadvojvodinih prijatelja, biskup banjalučki dr. Franjo Komarica, ministar vanjskih poslova Sven Alkalaj, dopredsjednik Republike Srpske Davor Čordaš, te predstavnici OHR-a, OSCE-a, diplomatskog zbora, članovi Paneuropske unije Bosne i Hercegovine, kao i predstavnici Paneuropske unije iz Njemačke, Austrije, Hrvatske (M. Ježić, T. Živković, I. Bonić) i Makedonije. Svečanosti su prisustvovali i sinovi nadvojvode Karl i Georg, kći Walburga Habsburg Douglas i unuk Severin Meister.

Domaćin, biskup Komarica zahvalio je nadvojvodi što nije zaboravio Bosnu i Hercegovinu, napose Hrvate katolike u Banja Luci. Hrvati Banje Luke spremi su „biti konstruktivna poveznica između kršćanskog Zapada i Istoka, pouzdani suradnici u željenom, što više nužnom dijalogu između kršćanstva i islama, vjerodostojni graditelji pravednog mira među narodima ove zemlje i ovog dijela europskog kontinenta“, kazao je biskup.

Nakon svečanosti biskup Komarica služio je svetu misu zahvalnicu u banjalučkoj katedrali, a nakon toga je održan i koncert na kojem je jedan od izvođača bio i sam mons. Komarica.

